

Vedlegg til

Skyttertingsdokumentet 2016

Innholdsfortegnelse for Vedlegg

Vedlegg:	Side:
1 Norges Skytterstyres årsmelding 2015	1
2 Årsregnskap for 2015 med årsberetning b) Revisors beretning	16 29
3 Søknad om tildeling av Landsskytterstevnet 2020	31
4 Tid og sted for Skyttertinget	71
5 Utvalgsorganisering i DFS	73
6 Forslag til endring av klassesetting 100 meter	75
6 Forslag til endring av klassesetting 200/300 meter	75
6 Forslag om endring av skytetider og skyteprogram	75
6 og 7 Forslag om å innføre offisielle Landsdelskretsstevner på 15 m	77
6 og 8 Forslag om endring av Den norske Skyttermedaljen	78
9 Forslag om endring av lagskyting på Landsskytterstevnet	79
10 Forslag til endring av Skytterboka kapittel 1.200/1.600	80
11 Langtidsplan 2016-2020	82

Sotnakk-utvalgets utredning og anbefaling vedlegges som særtrykk.

Høringsuttalelser fra samlagene ligger på nett:

https://www.dfs.no/verdt-a-vite/protokoller_og_rapporter/skyttertinget/

Norges Skytterstyres årsmelding for 2015

Norges Skytterstyre har i 2015 bestått av:

President Olav K. Vaaje (t.o.m. Landsskytterstevnets slutt), President Bernt Brovold (f.o.m. Landsskytterstevnets slutt), visepresident Heidi Skaug, Henning Ivarrud (styremedlem t.o.m. Landsskytterstevnets slutt), Torben Knudsen (styremedlem f.o.m. Landsskytterstevnets slutt), Jens Sverre Knutsen, Jan Åge Gjerstad, Oddbjørn Meland, Kjell Strand Hovland og GIHV Tor Rune Raabye.

Sammendrag

Det at FD høsten 2015 anbefalte at ny formålsparagraf godkjennes, og at politisk ledelse oversendte sin anbefaling om godkjenning til Stortinget i november 2015, gjør at styret nå har god tro på å få godkjent ny formålsparagraf i 2016. Det er særdeles viktig at oppdraget til DFS fortsatt blir forankret i Stortinget.

Arbeidet med Langtidsplanen 2012 til 2016 er nå i sin slutfase, og ny langtidsplan legges fram i 2016.

Aktivitetsnivået i skytterlagene viser fortsatt svært høyt nivå. Tallene fra årsrapportene i skytterlagene viser at det er registrert 136553 medlemmer i 2015. Det er 1030 medlemmer flere enn i 2014.

Utdanningsvirksomheten viser stor aktivitet i alle organisasjonsledd. 208 personer har gjennomført instruktørkurs 1 eller 2.

69 skytterlag har mottatt juridisk bistand i forhold til skytebaner, og 55 skytterlag har mottatt teknisk bistand. To miljøpakkeprosjekter er gjennomført for støyskjerming. Det var hos Engesetdal og Skodje skytterlag og Åsnes skytterlag.

Samarbeidet med Forsvaret har også i 2015 vært svært godt. Spesielt vellykket var samarbeidet med Forsvaret om anskaffelse av nytt målmateriell til Landsskytterstevnets feltmessige skytinger. Utstyret ble levert på en utmerket måte av Kongsberg Target System.

Landsskytterstevnet ble arrangert på Lesja (Vidflotten skytebane) ved Lesja skytterlag i perioden 31. juli - 7. august 2015. Landsskytterstevnet 2015 vil bli husket for et velorganisert stevne både sportslig og administrativt. Både skyttercamper og selve arenaen fikk gode tilbakemeldinger fra skyttere og tilreisende. På Lesja fikk DFS sin andre Skytterdronning gjennom tidene ved Eileen Torp fra Sartor.

Salgsavdelingen på Skytterkontoret har hatt et svært godt salg i 2015. Salgsinntektene på ammunisjon for 2015 ble 14,2 millioner kroner, mot 11,4 millioner i 2014. Videre solgte salgsavdelingen i 2015 SAUER-produkter for kr 12,65 millioner, mot kr 11,9 millioner i 2014.

Norges Skytterstyres møtevirksomhet

Norges Skytterstyre har gjennomført sju møter i tillegg til møtevirksomheten under Landsskytterstevnet. Det er i alt behandlet 134 saker. Referatene fra møtene er sendt samlagene og er lagt ut på www.dfs.no.

Arbeidet med DFS framtidige rolle

Solli-utvalget, ledet av tidligere forsvarssjef Arne Solli, overleverte sin rapport om DFS framtidige samfunnsrolle og relevans for Forsvaret til Forsvarsdepartementet (FD) 8. april 2014.

Skyttertinget 2014 vedtok i samsvar med Solli-utvalgets anbefaling forslag til ny formålsparagraf for DFS, med følgende ordlyd. «Det frivillige Skyttervesens formål er å fremme god våpenkultur og praktiske skyteferdigheter, samt sikre tilgang til en desentralisert skytebanestruktur, til nytte for Forsvaret og samfunnet for øvrig». Formålsparagrafen ble enstemmig vedtatt, og oversendt FD og Stortinget til videre behandling og godkjenning.

FD anbefalte høsten 2015 at ny formålsparagraf godkjennes, og politisk ledelse oversendte sin anbefaling om godkjenning til Stortinget i november 2015. Vi antar at saken kommer til behandling i Stortinget i løpet av 2016, og uten å forskuttere behandlingen har vi ikke signal på noe annet enn at ny formålsparagraf blir godkjent.

Solli-utvalgets rapport er fortsatt ikke ferdigbehandlet i FD, bortsett fra at anbefaling om godkjenning av ny formålsparagraf er et tydelig signal om at Solli-utvalgets konklusjoner legges til grunn for videre behandling.

Skyttertinget

Norges Skytterstyre holdt ordinært Skytterting på Dombås hotell lørdag den 1. august 2015. Bernt Brovold ble der valgt som ny president for Norges Skytterstyre. Torben Knudsen ble valgt som nytt medlem i Norges Skytterstyre fra Nord-Norge landsdel.

Skyttertinget behandlet 14 saker. Fullstendig referat kan leses på www.dfs.no.

Landsskytterstevnet i 2019 ble lagt til Evje med Evje og Hornes skytterlag, Greipstad skytterlag, Imenes skytterlag og Vennesla skytterlag som arrangører.

Lesja kommune var vertskap for Skyttertingsmiddagen på Lesja kulturhus. Under middagen ble organisasjonens høyeste utmerkelse, fortjenstmedaljen i gull, tildelt Karl Gustav Grindvalds fra Vest-Finnmark.

Samlagenes tall

Tallene fra årsrapportene i skytterlagene viser at det er registrert 136553 medlemmer. Det er 1030 medlemmer flere enn i 2014, og viser således en positiv utvikling.

Antall skyttere i klasse 3-5 er 5628. Det er 80 skyttere færre enn i 2014.

I ungdomsklassene Aspirant, Rekrutt, Eldre rekrutt og Junior er det 14401 skyttere. Det er en nedgang på 322 skyttere, som utgjør i overkant av 2%. Nedgangen sprer seg jevnt i alle klasser.

I veteranklassene V55, V65 og V73 er det en oppgang på 101 skyttere til et samlet tall på 5134 veteranskyttere. Det er spesielt V73 som blir større og har nå 2082 skyttere, en oppgang på 143 skyttere fra 2014. V65 har en svak nedgang, mens det er noen flere V55 skyttere i 2015 enn det var i 2014.

Det samlede antall skudd i organisasjonen er registrert med 23 858 196 skudd i 2015. Det er i underkant av 200 000 skudd færre enn i 2014.

Samarbeidet med Forsvaret

DFS har et svært godt samarbeid med Forsvaret, og i 2015 var samarbeidet mer omfattende enn på mange år.

Landsskytterstevnet på Lesja ble støttet av personell fra HV-distrikt 05, Forsvarets Logistikkorganisasjon/ materiell (FLO/Landkapasiteter), FLO/IKT og Cyberforsvaret.

I år var det stor spenning knyttet til bruk av elektronisk målmateriell på feltskytingen, for første gang i Landsskytterstevnets 122-årige historie. Forsvaret stod for innkjøp av nytt målmateriell, og var med hele veien, fra prosjektering av utstyr, kontrahering av leverandør, utarbeiding av gjennomføringsplan, prøvestevnet og til eksamen under Landsskytterstevnet.

Med sin spisskompetanse, positive innstilling og pågangsmot bidro Forsvarets personell til at gjennomføringen av Landsskytterstevnet ble en suksess som høstet lovord fra de ca. 5.000 deltakerne. Det elektroniske skive-materiellet og nettverket fungerte tilnærmet perfekt gjennom hele stevneuken på både bane- og feltskytingen.

Militært NM for våpentypene AG3 og HK416 ble som vanlig de siste årene gjennomført innledningsvis på Landsskytterstevnet.

I samsvar med DFS sin formålsparagraf tilrettelegges all aktivitet i hele organisasjonen for at militært personell kan vedlikeholde egen skyteferdighet med tjenesterifle ved deltakelse i konkurranser og trening i egen klasse.

Samarbeidet med Heimevernet (HV) sentralt har også i 2015 fungert svært godt. DFS har som sedvanlig gjennomført samarbeidskursene I og II med HV. DFS gjennomførte også eget skyteinstruktørkurs for Heimevernets befalsskole i Porsanger, og fikk svært gode tilbakemeldinger fra skolen og kursdeltakerne.

Skytterkontoret har også tatt direkte kontakt med Hæren for å komme inn med vår grunnleggende skyteopplæring, og har fått positiv respons fra blant annet Panserbataljonen og Hærens befalsskole. Vi håper således å få til flere kurs i 2016.

Lokalt og regionalt har HV avtale om bruk av ca. 140 skytebaner, tilhørende skytterlagene i DFS, for gjennomføring av skarpskyting under trening og øvelser. Norges Skytterstyre har vedtatt at baner som HV har bruksrettsavtale på skal prioriteres ved tildeling av ordinære banebidrag. Forsvarsdepartementet har tilsvarende gitt føringer for at miljøpakkemidlene skal prioriteres til baner der skytterlagene har avtale med Forsvaret. Totalt har skytterlagene ca. 750 utendørs skytebaner over hele landet.

Møtevirksomheten mellom Heimevernsstaben (HVST) og Skytterkontoret har vært god. GIHV og generalsekretæren har hatt årlig møte iht. samarbeidsavtalen. I tillegg er det etablert faste møter mellom HV-staben, Forsvarsbygg og DFS om aktuelle saker, og da spesielt prioritering av viktige skytebaneanlegg i forhold til miljøpakkemidler.

Skytterkontoret har også tatt initiativ til et nærmere faglig samarbeid med Forsvarsbygg, og har gjennomført et møte for å se nærmere på mulighetene.

På regionalt og lokalt nivå fortsatte det gode samarbeidet med Forsvaret, og spesielt HV. Dette samarbeidet er først og fremst knyttet til HVs bruk av skytebaner og skytterhus til treninger og øvinger.

Skytterkontoret har også et nært samarbeid med Forsvarets Skyteutvalg (FSU), som DFS har et nært samarbeid med. FSU ledes av sjef Planavdelingen/HVST, kommandør Lyder Karlsen.

Forsvarets representant i Norges Skytterstyre er Generalinspektøren for Heimevernet. Generalmajor Tor Rune Raabye var fast styremedlem i 2015. Brigader Ivar Halset, stabssjef i HVST, var fast varamedlem.

Administrasjon/regnskap/økonomi

Driftsstøtten bevilget over Forsvarsbudsjettet var i 2015 kr 28.745.000, fordelt på kr 17.035.000 i driftsstøtte og 11.710.000 i prosjektstøtte. Av prosjektstøtten er kr 5.000.000 øremerket til miljøpakkeprosjekter. Støtten ble gitt etter søknad 2014. Pr 31.12.2015 var det et akkumulert mindreforbruk av driftsstøtten fra Forsvarsdepartementet på kr 7.118. Beløpet er overført til bruk i 2016.

Det frivillige Skyttervesen mottok i 2015 til sammen kr 8 137 587 i mva-kompensasjon. Det ble utbetalt kr 6 402 638 til 395 av organisasjonens underledd som søkte om slik kompensasjon. Differansen er kompensasjon for sentralleddets del av kostnadene som inngår i beregningsgrunnlaget for slik kompensasjon

Andre inntekter er administrasjonsandelen fra Frifondmidlene. Det ble i 2015 mottatt kr 5 375 649 i frifondmidler. Det ble videre utbetalt kr 5 073 296 til 500 skytterlag.

Årsresultatet for 2015 ble kr 286 085.

Tilskuddene regnskapsføres etter retningslinjer gitt av tilskuddsyterne og revideres av Nitschke AS.

Norges Skytterstyre vedtok for øvrig å stifte selskapet Landsskytterstevnet A/S med generalsekretæren som styreleder. Aksjekapitalen ble satt til 30 000 kroner.

Salgsvirksomheten

Salgsavdelingen har i 2015 arbeidet med de samme varegruppene som i 2014. Olav Røang Holen ble fra 1. oktober i 2015 ansatt som ny salgsmedarbeider på Skytterkontoret etter at Stein Stavenes ble pensjonist. Salgsavdelingen var tilstede under Landsskytterstevnet på Lesja, samt på Nord-Norsk mesterskap i Mosjøen.

Salgsinntektene på avdelingen for 2015 er på kr 27,8 millioner kroner som er kr 3,5 millioner mer enn i 2014.

Omsetningen er kr 2,3 millioner over godkjent totalbudsjettet for 2015, dette gir et positivt driftsresultat på kr 421 000, som er kr 67 000 over godkjent budsjett.

Ammunisjonssalget

Salgsinntektene på ammunisjon for 2015 ble kr 14,2 millioner som er kr 2,8 millioner høyere enn salget i 2014, og kr 2,35 millioner over budsjett.

NAMMO har vært en solid og god leverandør i 2015, og leveranseproblemene som de delvis hadde i 2014 ser ut til å være løst. Dette gir positivt resultat på omsetningen av ammunisjon.

Salget av kaliber .22 ammunisjon ligger på omtrent samme nivå som i 2014. Det er omsatt 3,2 millioner enheter mot 3,4 millioner enheter i 2014.

Det er blitt større konkurranse når det gjelder tilbud av finkaliber-ammunisjon til skytterne i DFS. ELEY som leverandør tilbyr «dyrere» ammunisjon av god kvalitet. Vi har i 2015 i tillegg til ELEY hatt RWS og CCI i vårt spekter.

Salget av treningspatroner for jegere har hatt en liten økning. 2015 viser en omsetning på 148 000 enheter mot 135 000 enheter i 2014.

Våpensalget

DFS solgte i 2015 SAUER-produkter for kr 12,65 millioner, mot kr 11,9 millioner i 2014. En økning på kr 750 000 fra 2014, som er kr 1,45 millioner over budsjett.

SIG SAUER har også i 2015 vært en svært god og stabil leverandør.

Tabellen viser salg av våpen i perioden 2005 – 2015:

Type/kaliber	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kompl. vp i kal. 6,5	395	365	329	356	308	257	233	197	212	229
Kompl. vp i kal. 6,5 Junior	156	182	172	206	199	203	151	142	178	158
Kompl. vp i kal. 7,62	4	3	3	13	8	5	8	2	1	1
Kompl. vp i kal. 22	125	102	78	97	109	85	78	53	73	78
Kompl. vp i kal. 22, Junior	66	90	71	148	135	151	169	129	107	123
Kompl. vp i kal. 22, Rekrutt								118	123	146
<i>SUM våpensalg</i>	<i>746</i>	<i>742</i>	<i>653</i>	<i>820</i>	<i>759</i>	<i>701</i>	<i>639</i>	<i>641</i>	<i>694</i>	<i>735</i>
Ombyggingssett	496	443	378	452	367	336	276	234	288	244
Ombyggingssett, rekr.								26	24	13
Kompletteringssett	55	45	51	34	36	54	99	64	61	79
Kompl.sett, Jun	21	14	29	26	21	18	33	41	35	42
Irisblender	184	131	129	166	139	154	132	111	140	153
Magasin 6,5/7,62	1313	1319	1102	1453	1356	1302	1015	986	1026	1092
Magasin i kal. 22			229	304	427	451	455	628	729	635

Annet salg

Denne gruppen innebærer stevnemateriell inkl. skyteskiver for 15 meter, profileringsartikler, medlemskort og geværreimer.

Gruppen har hatt en omsetning på kr 970 000, en økning på kr 39 000 fra 2014, som gir et positivt resultat på kr 170 000 i forhold til budsjett.

Andre forhold

- Vi fikk en prisstigning på ammunisjon fra Nammo, i oktober på ca. 5 %, og en prisstigning på våpen på 3 %. Årsaken til dette er justeringer i forhold til valuta.
- Alle SAUER 200 STR leveres nå med justerbar kinnstøtte, samtidig som SIG SAUER også satte i gang produksjon av diopter med finknepp som skal være leveringsklar i starten på 2016.

Sentral utdanningsvirksomhet

Den sentrale utdanningsvirksomhet i DFS er gjennomført med utgangspunkt i DFS sin Langtidsplan for 2012 – 2016, og i den utdanningsvirksomhet organisasjonen tradisjonelt tilbyr sine medlemmer og tillitsvalgte. Virksomheten er gjennomført slik:

Instruktørutdanning

Skyteinstruktørutdanning er en prioritert oppgave i DFS. Instruktører er nøkkelpersonell for en kvalitativ og kontinuerlig rekrutterings- og opplæringsvirksomhet. Instruktørutdanningen skjer gjennom et godt innarbeidet og variert opplæringstilbud regionalt i samlagene, og i DFS sentralt. For å styrke instruktørutdanningen ytterligere er det i år arrangert sentralt instruktørkurs 1a i fire forskjellige landsdeler. Følgende instruktørutdanning er gjennomført i 2015:

- **Lokale instruktørkurs** i regi av samlagene – varierende varighet.
1 kurs med totalt 11 elever.
- **Instruktørkurs 1**, alternativ modell i regi av Skytterkontoret – tre dagers varighet.
4 kurs, totalt 70 elever.
- **Instruktørkurs 1**, alternativ modell i regi av samlagene – tre dagers varighet.
5 kurs, totalt 72 elever.
- **Instruktørkurs 1**, samarbeidskurs mellom HV og DFS – fem dagers varighet.
1 kurs med 26 elever. Arrangert ved HVSKS.
- **Instruktørkurs 2**, samarbeidskurs mellom HV og DFS – fire dagers varighet.
1 kurs med 29 elever. Arrangert ved HVSKS.

Lederutdanning

I DFS sin lederutdanning er det en sentral oppgave å utdanne de tillitsvalgte i samlagene for at de i neste omgang skal stå for opplæring av de tillitsvalgte i skytterlagene. Sentralt løses dette ved å tilby et innføringskurs for nyvalgte samlagsledere, ungdomsledere, utdanningskontakter, IT-kontakter og kasserere. I 2015 deltok 34 elever på dette kurset.

Etter turnus holdes landsdelsvis oppfølgingsseminar hvert annet år for samlagenes ledere, ungdomsledere og utdanningskontakter. Nytt av året er at samlagsinstruktører også inviteres til å delta. Utover representanter for administrasjonen deltar leder og ungdomsleder i landsdelskretsene, samt landsdelenes representanter i Skytterstyret og i DFSU. Det er i år arrangert ett felles seminar for Midt-Norge og Nord-Norge landsdeler med til sammen 56 tillitsvalgte

Samlagenes evne og vilje til å drive utdanning av de tillitsvalgte i lagene varierer. Mange samlag gir et godt og variert opplæringstilbud, samtidig som det er flere samlag der tilbudet om opplæring er kun sporadisk eller helt fraværende. For å imøtekomme dette skal ungdomskonsulentene i DFS i løpet av langtidsplanperioden holde et rekrutterings- og ungdomslederkurs i alle samlag. I tillegg skal ferdige kurspakker utviklet av DFS redusere terskelen og gjøre det enklere for samlagene å holde interne kurs. Samlagenes opplæring av de tillitsvalgte i lagene er i år gjennomført slik:

Kurstype	Antall kurs	Antall elever
Kurs i adm. og drift av skytterlag	33 kurs	599
Ungdomslederkurs	11 kurs	182

Aktivitetskurs

Det er samlagenes oppgave å arrangere aktivitetskurs og samlinger for sine skyttere. Særlig er det stor interesse og dyktighet knyttet til å arrangere samlinger for ungdomsskyttere. Samlagenes opplæringstilbud fordeler seg i år slik:

Kurstype	Antall kurs	Antall elever
Aktivitetskurs	15 kurs	216
Samling for rekrutteringsskyttere	51 samlinger	931
Samling for første års senior/nybegynner voksen	8 samlinger	98
Kurs i Stang og felthurtig for kvinner	5 samlinger	24

Støtte til samlagene

DFS yter i begrenset omfang instruktørstøtte til samlagene i de tilfeller samlagene mangler dette. I år ha dette blitt prioritert til rekrutteringsvirksomheten, ved at ungdomskonsulenten har bidratt med foreleserstøtte ved ungdomslederkurs i 8 samlag.

Samlagene kan etter gitte kriterier søke om bidrag fra DFS for gjennomført opplæringsvirksomhet. Det er for 2015 utbetalt til sammen 670 000 kr i slik støtte. Følgende samlag har mottatt bidrag: Agder, Akershus, Aust-Agder, Aust-Finnmark, Follo, Telemark, Gauldal, Gudbrandsdal, Hallingdal, Hardanger & Voss, Hedmark, Inntrøndelag, Lofoten, Namdal, Nordfjord, Nordmør, Nord-Østerdal, Numedal, Ofoten, Opland, Oslo, Ringerike, Rogaland, Romsdal, Salten, Sogn Indre, Sogn Ytre, Sunnfjord, Sunnhordland, Sunnmør, Søre Sunnmøre, Troms, Uttrøndelag, Valdres, Vefsn, Vest-Agder, Vesterålen, Vest-Finnmark, Vestfold og Østfold.

Ungdoms- og rekrutteringsarbeidet

Det frivillige Skyttervesen Ungdomsutvalget (DFSU) har ledet dette arbeidet. Hovedmålet for 2015 må sees i sammenheng med målet for planperioden 2012-2016. Målet for denne perioden har vært å øke antall skyttere under 18 år med 4 %, og antall skyttere 18 år og eldre med 3 % i planperioden. For å nå målene har det i 2015 vært gjennomført tiltak under følgende satsningsområder:

- Skyteskole
- Lederutvikling
- Fellesskap og miljø
- Voksenrekruttering

Medlemsmassen i rekrutteringsklassene har de siste årene vært relativt stabil. Det ble imidlertid en svak nedgang på 174 medlemmer i 2015 sammenliknet med 2014. Hvis man ser planperioden 2012-2016 under ett er det likevel en økning på nesten 10% og dette er godt over målet om en økning på 4%. Tallene for skyttere over 18 år er også svært positive. Her er det økning på 6 % siden 2012.

Det ble høsten 2015 rettet et ekstra fokus på skyteskole. Dette gav resultater og 2015 ble med det et rekordår. Hele 134 lag arrangerte skyteskole med et samlet antall på 1324 deltakere. Dette er en økning på 12 skyteskoler og 108 elever sammenliknet med 2014. Økningen gir håp om at medlemsmassen under 18 år vil fortsette å stige også i fremtiden.

Ungdomskonsulentene har i 2015 arrangert 8 ungdomslederkurs fordelt på samlagene Hallingdal, Lofoten, Nord-Østerdal, Ringerike, Romsdal, Salten, Troms og Vest-Finnmark. Kursene er populære og det er utelukkende gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Noen av kursene har vært arrangert i samarbeid med Forsvarets personell- og vernepliktssenter.

Skytterkontoret har i 2015 ansatt ny ungdomskonsulent. Ola Herje begynte som ny ungdomskonsulent på sommeren 2015. Nils Erik Lundon, som ble ansatt i 2009, jobbet frem til 1. august 2015.

Under LS gjennomførte DFSU «LS-treffet» med svært godt oppmøte. Nesten 300 deltakere møtte opp for å høre tidligere skiskytter Tora Berger, Kristina Vestveit Nervold og DFSU sin egen Ole-Henry Finvåg. Både Vestveit Nervold og Finvåg hadde ungdomsskyting og miljø som tema.

Deltakelsen blant rekrutteringsskytterne på Landsskytterstevnet på Lesja i 2015 viser at det kun var tre deltakere mindre sammenliknet med 2005. Statistikken har vist en positiv utvikling de siste ti årene. Spesielt gledelig er det å se at rekrutt-klassen hadde nesten 100 flere deltakere i 2015 sammenliknet med 2005.

Landskonkurransen i geværskyting for skolene har de siste årene hatt en kraftig nedgang, til tross for en liten opptur i 2014. Tallenes tale er klar og det må tas en vurdering av konkurransen fremtid snarest.

Valgfag/prosjekt i skolen ble gjennomført av 17 skytterlag og skoler, med til sammen 458 deltakere. Det er en økning på 59 elever sammenliknet med 2014.

Det har i 2015 vært arrangert totalt 77 kurs på samlagsnivå som retter seg mot rekrutteringsskyttere, ferske seniorer, lagsinstruktører og ungdomsledere. Dette er en liten nedgang fra 2014, men tallene i planperioden er relativt stabile.

Høsten 2015 ble det gjennomført en spørreundersøkelse for tillitsvalgte i lag og samlag. Det ble mottatt over 1000 svar. Disse ble analysert og resulterte blant annet i den nye brosjyren «Ungdomsutvalget i skytterlaget».

Det nordiske samarbeidet ble i 2015 godt ivaretatt gjennom felles landslagssamling for Norge og Sverige i forkant av Nordisk Mesterskap samt studietur til Danmark. Den norske delegasjonen, bestående av representanter fra Skytterkontoret og prosjektet «Skyting for Mestring», ble tatt svært godt imot av danskene og turen la en viktig grobunn for videre samarbeid. Målet med reisen var å studere det danske skytterforbundets fokusprosjekt som retter seg mot ungdom med konsentrasjonsvansker.

Skytebaner

Sakene som berører skytebaner er sentralt ivaretatt av anleggssjefen, i samarbeid med de faste eksterne konsulentene (juridisk og teknisk konsulent). Det er som tidligere fokusert på skytebanesikkerhet og forebygging/løsning av konflikter i tilknytning til skytebaner.

Utfordringer som er aktualisert er spørsmål omkring offentlig regulering av skytebaneområder. Dette er tidkrevende, dyre og kompetansekrevede prosesser, som er nødvendige for å holde skytebanene åpne. DFS bistår således skytterlagene med kompetanse som ikke bare sikrer bruksinteressene, men også at gjeldende regelverk etterfølges for framtidig bruk av baneområdene.

Det arbeides med en håndfull prosjekter som det av miljømessige årsaker er viktig å løse sett i et samfunnsmessig perspektiv. Kommunale myndigheter får i disse tilfellene bistand i form av spisskompetanse og til å løse juridisk og teknisk krevende saker. Dette hjelper kommunene til å frigjøre areal og begrense støy når anlegg flyttes.

Det er gitt bistand til offentlige instanser på både teknisk og juridisk side. Kommunal bistand er i løpet av 2015 intensivert i forhold til tidligere år og er gitt i de tilfeller hvor saker aktualiserer behovet for kompetanse, i for eksempel flytteprosesser eller nyetableringer.

Skytebaneregisteret ble påbegynt i 2013, og fase 1 i arbeidet er sluttført i 2015. Det gjenstår fortsatt å kvalitetssikre opplysningene for å oppnå optimal nøyaktighet. Dette utføres ved å utveksle informasjon med Miljødirektoratet og gjennom kontroll utført av de regionale skytebanekontaktene.

Miljøpakkeprosjektet

I 2015 er det fullført 2 enkeltprosjekter innenfor miljøpakken. Skytterlagene som disponerer anleggene som er gjennomført i 2015 er Engesetdal og Skodje skytterlag og Åsnes skytterlag. Etter føringer fra Forsvarsdepartementet i 2012 prioriteres anlegg som Forsvaret benytter i tilfeller hvor også miljøkriteriene oppfylles. Engesetdal og Skodje brukes som oppsetningssted av Heimevernet. Anlegget inneholder en egen kontorfløy med lagerplass som Heimevernet benytter jevnlig. Prosjektet i Åsnes er gjennomført i samarbeid med Åsnes kommune og kommunehelsetjenesten. Tiltaket medfører en vesentlig støyforbedring, utover støydempingen som berører Åsnes skytterlag. Kommunens samarbeid har gjort det totale prosjektet realiserbart.

Per dato har vi 10 anlegg som er kvalifisert for miljøpakketiltak. Det er fortsatt mange skytebaneanlegg som kan kvalifisere til støydempingstiltak gjennom miljøpakken, som ikke er påbegynt utredet. Videre utredninger tar sikte på å avklare nærmere hvor stor andel av anleggene som fullt ut tilfredsstiller kriteriene for tildeling. Det arbeides kontinuerlig, blant annet gjennom banekontaktordningen, med å registrere aktuelle anlegg for tildeling.

Følgende 5 skytterlag har mottatt utbetaling bidrag til grunnerverv:

Radøy, Finnøy, Fitjar, Sandar og Sandefjord, Nesna.

Følgende 69 skytterlag har mottatt juridisk bistand i løpet av 2015:

Alteren, Askøy, Aurland, Balsfjord, Bamble, Bø, Dovre, Egge, Evje og Hornnes, Fana, Fjordane, Fjære, Gann, Gaular, Geilo, Gol, Hitra, Hildre og Brattvåg, Hjartdal, Holla, Holmestrand, Holum, Hovin, Innset, Jølster, Klæbu, Lakselvdal, Lesjaskog, Lunner, Lysøysund, Løten, Mandal, Meland, Mo, Napp, Nordstrand, Nordheimsund og Øystese, Oslo Østre, Overhalla, Radøy, Rakvåg, Randesund, Riflen Skoger, Ringerike, Rugsund, Saltdal, Sandar og Sandefjord, Sande,

Sandnessjøen, Sartor, Skaun, Skedsmo, Stallvik, Stavanger, Steinkjer, Stranda, Straumbukta, Søgne, Søndre Odalen, Sørkedalen, Sørumsund, Tromsø, Trondhjems, Ullensaker, Ugland, Valnesfjord, Valsøyfjord, Øvre Snertingdal, Ås.

Følgende 55 skytterlag har mottatt teknisk bistand i løpet av 2015:

Arendal, Balsfjord, Bamble, Bergen, Egge, Engesetdal og Skodje, Fana, Finnøy, Fjære, Flatanger, Flå, Fosna, Gaular, Gjerstad, Granvin, Hjartdal, Holum, Hornindal og Markane, Hovin, Hægeland, Klepp, Kongsmo, Kværnes, Lesjaskog, Lunner, Løiten, Mandal, Moss og Våler, Nittedal, Nordstrand, Nordheimsund og Øystese, Oslo Østre, Radøy, Rakvåg, Ringerike, Saltdal, Sandar og Sandefjord, Skaun, Skedsmo, Vågakallen, Sokna, Stange og Romedal, Stavanger, Storfjord, Stryn, Sunnlyven, Søgne, Søndre Odalen, Sørumsund, Tingelstad, Tromsø, Tønjum, Ullensaker, Aas, Åsnes.

IT-arbeidet

Alle skytterlag brukte i 2015 Mitt-DFS og har medlemmene registrert i dette systemet. Alle skytterlagene som leverte årsrapport brukte systemet, og skytterlagene har i 2015 levert inn årsrapporten raskere enn tidligere år. Stadig flere skytterlag registrerer medlemskontingent i systemet. Dette er også nødvendig med tanke på Frifond-ordningen.

Løsningen på Mitt-DFS videreutvikles kontinuerlig med nye løsninger som gjør hverdagen enklere for skytterlagene. Vi har også økt hardware kapasitet (last-balanserer) på både web server for å takle økende trafikk, flere brukere og ny funksjonalitet.

973 e-post kontoer var registrert på skytterlag, samlag og kretser ved utgangen av året. Dette er en oppgang på 12 fra 2014. 437 internettsider er kjøpt av skytterlag og samlag. Dette er stabilt i forhold til 2014, men man ser en vridning fra eldre løsninger til nyere løsninger. Ved utgangen av 2015 er det 159 abonnement for livevisning til skytterlag og samlag i drift, som er en økning på 21 fra 2015.

Det ble i begynnelsen av august 2015 igangsatt mulighet for at skytterlag kunne velge at premiepenger etter et stevne ble betalt ut fra Skytterkontoret mot at skytterlaget betalte inn hele premiebeløpet. Fra august 2015 og ut året, ble premiepenger for 1.500.000,- fakturert og senere utbetalt av Skytterkontoret. Ordningen har vært en suksess og sparer i alle fall skytterlagets kasserer for mye arbeid når premiepenger etter et stevne skal utbetales.

I 2015 ble prosessen rundt den interne behandlingen av beregning og utbetaling av Frifondmidler forbedret og implementert som en del av medlemssystemet Winorg. Dette gjør at de ansatte på Skytterkontoret som jobber med Frifond sparer tid og unngår manuelle feilkilder.

Landsskytterstevnet

Landsskytterstevnet ble arrangert på Lesja (Vidflotten skytebane) ved Lesja skytterlag i perioden 31. juli - 7. august 2015. Dette var fjerde gang Landsskytterstevnet ble arrangert på Lesja siden 1985. LS-arenaen på Vidflotten skytebane er et kompakt baneanlegg hvor det ble arrangert baneskyting, og all finaleavvikling i alle disipliner. Feltskytingene med Stang og felthurtig var godt tilrettelagt og tilknyttet arena. Nytt av året var at all feltskyting gjennomførtes på elektronisk målmateriell, noe som stilte nye krav til tilrettelegging og kompetanse ved feltarenaene. Det var også godt tilrettelagt for alle administrative og kommersielle behov.

Landsskytterstevnet 2015 vil bli husket for et velorganisert stevne både sportslig og administrativt. Både skyttercamper og selve arenaen fikk gode tilbakemeldinger fra skyttere og tilreisende. Arrangørene hadde lagt ned mange tusen dugnadstimer i forberedelsene, og fortsatte i samme ånd stevneuken igjennom.

På Lesja fikk DFS fikk sin andre Skytterdronning gjennom tidene ved Eileen Torp fra Sartor.

Stevnet hadde 5140 påmeldte, hvorav 4795 deltok under stevneuken. Dette gir en frafallsprosent på 6,8 %. Går vi tilbake 10 år til 2005 var tallene 5739 påmeldte, hvorav 5220 deltok, som gir en frafallsprosent på 9 %.

Ser vi på tallene i ungdomsklassene viser de at 1174 skyttere deltok under LS 2015. Dette utgjør 24,5 % av den totale deltakermassen.

Imøtekommende og rutinerte mannskaper fra Forsvaret, herunder en stor mannskapsstyrke fra Heimevernet (HV-), bidro sammen med arrangøren slik at Landsskytterstevnet ble best mulig gjennomført. Forsvarets tilstedeværelse gir et godt bilde på det gode samarbeidet med DFS.

Arrangementet bidrar utvilsomt til økt bevissthet og nærmere tilknytning mellom Forsvaret og det sivile samfunn, som her representeres med skytterne og deres familier i et antall på ca. 15 000 mennesker.

Sportslige resultater:

Skytterdronning og kongepokalvinner ble Eileen Torp (Sartor) med 347 poeng, etter omskyting med John Olav Ågotnes (Sartor), som ble Skytterprins og Ole Kristian Bryhn (Røyken og Hurum), som fikk tredje plass i mesterskapet. Skytterprinsesse ble Åse Marit Myrvang (Steinsgård) med 345 poeng, etter omskyting med Kine Gjerstad Eide (Rælingen).

Samlagsskytingen for seniorer ble vunnet av Hordaland med 389 poeng (14*), etter omskyting mot Namdal som også hadde 389 poeng (14*). Uttrøndelag skjøt seg til en tredje plass med 388 poeng (16*).

Lagskytingen for senior ble vunnet av Sartor med 295 poeng (12*), foran Jondalen med 294 poeng (13*) og Imenes med 292 poeng (7*).

Norgesmester i feltskyting ble Otte Hårstad (Rennebu) med 42/8. Andre plassen gikk til Håkon Tveitan (Siljan) med 42/7, etter omskyting med dobbeltmesteren og tittelforsvarer Roger Ottosen (Vestre Toten).

Norgesmester i felthurtigskyting ble Roy Håkstad (Lakselvdal). 16 skyttere møttes til duell. I finalen gjelder det å være best i to av tre dueller. I finalen møttes Hans Bakken (Nordre Skage) og Roy Håkstad (Lakselvdal), hvor Håkstad vant over Bakken med beste tid på de to første duellene.

Thomas Høgåsseter (Raumnes) ble vinner av Stangskytingen, med 31 treff, etter omskyting med Trond Glidje (Hv-08 Agder og Rogaland).

I rekrutteringsklassenes baneskyting fikk vi følgende vinnere. Klasse Rekrutt ble vunnet av Sofie Evensen (Os). Klasse ER ble vunnet av Anita Bjørkedal (Sartor). I Klasse Junior var det Taran Cecilie Bjørnsen (Drangedal) som vant. Feltfinalene fikk følgende vinnere. Klasse Rekrutt ble vunnet av Ronja Hammervold (Eidsvåg og Eidsøra). I klasse ER fikk vi en dobbeltvinner ved Anita Bjørkedal (Sartor). Vinneren av klasse Junior ble Jon-Hermann Heg (Hegg).

Samlagsskytingen for rekrutteringsklassene ble vunnet av Vestfold med 400 poeng (28*), foran Follo med 399 poeng (25*). Nordmør fikk tredje plassen med 399 poeng (23*).

I veteranklassenes baneskyting fikk vi følgende vinnere. Klasse V55, Anders Metveit (Imenes), klasse V65, Tore Reksterberg (Ørlendingen) og klasse V73, Karstein Skundberg (Alvdal). I

feltfinalene fikk vi følgende vinnere. Klasse V55, Karl Emil Grina (Tingelstad), klasse V65, Embrik Gjengedal (Hadding) og i klasse V73, Oddvar Eikemo (Os).

Samlagsskytingen for veteraner ble vunnet av Numedal med 399 poeng (30*), foran Nordfjord med 398 poeng (23*). Hordaland skjøt seg til tredje plass med 397 poeng (25*).

Når det gjelder NM i skogsløp med skyting som ble arrangert under Landsskytterstevnet vises det til avsnitt med Skifelt/skogsløp med skyting.

Nordisk mesterskap og Nordisk ungdomsmesterskap i bane-, felt- og felthurtigskyting

Årets mesterskap ble arrangert 3. – 6. september med Follo skyttersamlag som arrangør. Skytebanen til Moss og Våler skytterlag ble benyttet som hovedarena for mesterskapet. Norge stilte med følgende ledere og utøvere:

Ledere:

Hovedleder Bernt Brovold, lagleder Heidi Skaug, leder ungdom Ola Herje, generalsekretær Jarle Tvinnereim, trener Engebret Mjøseng.

Følgende seniorer representerte Norge:

Øyvind Haugen/Urskog, Tor Arnfinn Homme/Topdal, Kjell Strand Hovland/Klepp, Inge Hvitås/Sauherad, Tor Gaute Jøingsli/Lom & Sjøk, Tor Harald Lund/Søgne, Geir Atle Metveit/Imenes, Jan Kåre Moland/Drangedal, Roger Nilsen/Tynset, Esten Skårild/Jondalen, Eileen Torp/Sartor, Håkon Tveitan/Siljan, Anne Ingeborg Sogn Øiom/Vestre Toten, Pål Øyvind Ørmen/Råde, John Olav Ågotnes/Sartor.

På ungdomslaget deltok for Norge:

Miriam Bjerklund/Holla, Kristin Dyrendahl/Rissa, Sindre Nordvik/Brumunddal, Lise Margrethe Rinde/Riflen-Skooger, Anette Thingbø/Time.

Resultater og prestasjoner:

Norge vant alle lagkonkurranser, de fleste med god margin. Mesterskapet ble en stor suksess for Norge, der totalt 14 av 18 individuelle medaljer tilfalt våre skyttere.

Mesterskapets første øvelse var baneskyting – liggende. Her ble det en suveren seier til 64 år gamle Per Christiansen fra Danmark. Alle tre nasjoner var representert på pallen med Jan Kåre Moland på andre, og Elin Åhlin fra Sverige på tredje.

I baneskytingen med nordisk program ble det nok en gang norsk dominans. Mester ble Tor Arnfinn Homme, som vant foran Tor Harald Lund og Jan Kåre Moland. I ungdomsklassen gikk Lise Margrethe Rinde til topps foran Anette Thingbø. Bronsen gikk til nordiskdebutant Kristin Dyrendahl.

I feltskytingen befestet Tor Harald Lund sin posisjon som Nordens beste feltskytter ved å ta sin fjerde tittel på fem år. Nærmest fulgte Øyvind Haugen og Tor Arnfinn Homme. Blant ungdommene tok Lise Margrethe Rinde sin andre seier i mesterskapet, denne gangen også foran Anette Thingbø. På bronseplass fulgte Sara G. Hansen fra Danmark

Med gull i felthurtigskytingen fikk Tor Arnfinn Homme med seg tre medaljer hjem fra mesterskapet. Eileen Torp klatret ett trinn opp på pallen fra 2014 og vant sølvet, mens bronzen gikk til Johnny Olsen fra Danmark.

Norgescupen i baneskyting

Norgescupen 2015 ble gjennomført etter «Retningslinjer for Norgescupen i baneskyting», med ni stevner fordelt på tre helger.

Første runde ble arrangert i Midt-Norge, ved skytterlagene Trondhjems, Byneset, Hegra, Skjelstadmark og Stjørdal. De tre arrangørlagene hadde et gjennomsnitt på 627 skyttere.

Andre runde ble arrangert på Østlandet i forbindelse med Landsskytterstevnet på Lesja ved skytterlagene Alvdal, Tynset og Nora. Lagene hadde et gjennomsnitt på 1026 skyttere.

Avslutningsrunden ble arrangert på Vestlandet ved skytterlagene Fana, Os og Åsane/Hordvik. De tre arrangørlagene hadde et gjennomsnitt på 434 skyttere.

Norgescupen 2015 ble vunnet Hans Kristian Wear (Styrvoll) med 2084 poeng, et poeng foran Peter Sørli (Greipstad) med 2083 poeng. Tredjeplassen sikret Tor Harald Lund (Søgne) med 2081 poeng.

Vinnere av de enkelte norgescupstevnene i 2015 ble: 2 x Geir Atle Metveit (Imenes), 2 x Hans Kristian Wear (Styrvoll), Tor Gaute Jøingsli (Lom og Sjøåk), Fredrik Orerød (Froland), Roger Ottosen (Vestre Toten), Kim André Aannestad Lund (Jondalen) og Tor Harald Lund (Søgne).

Norgescupstevnene har status og samler et stort antall skyttere. 2015-sesongen viser et gjennomsnitt på 695 skyttere pr. stevne, fordelt på 9 stevner, og 803 unike skytter-ID-er registrert. Norgescupen er avhengig av dyktige arrangører. NC 2015 ble gjennomført eksemplarisk av samtlige arrangører, både sportslig og administrativt. Kvaliteten på enkeltstevner og tilbakemeldinger angående NC-rundene i sin helhet har vært gjennomgående positive.

I forbindelse med NC-avslutningen 2015 inviterte Fana skytterlag til "Treffpunkt Fana", lørdag 29. august på Quality Hotel Edvard Grieg. Dette var en samling for skyttere og andre interesserte, med sosialt samvær, underholdning og matservering. Tor Idar Aune (LS-speaker) hadde regien for denne kvelden. Her ble det også foretatt en skivefordeling i finaleskytingen av de 30 beste skytterne i NC sammenlagt etter 8 skutte stevner. «Treffpunkt-konseptet» legger en god sosial ramme rundt arrangementet og er godt mottatt av tilreisende skyttere.

Norgescupkomiteen har i 2015 bestått av Toni Hovdedalen (leder) og Geir Finstad som Skytterkontorets representanter, mens Pål Øyvind Ørmen fra Råde skytterlag har vært skytternes representant i komiteen.

Skifelt/skogsløp med skyting

Utvalget for skifelt (DFS/SFU) har ledet arbeidet innen sektoren etter fastlagte retningslinjer.

Sesongen startet med NM i skifelt, arrangert av Opdal og Midtbygden skytterlag og Lønset skytterlag 1.-2. mars. Her vant Ole Martin Erdal fra Førde normaldistansen og vant med det sin andre Kongepokal i skifelt. Sprinten ble også vunnet av Ole Martin Erdal fra Førde. Linda Skjeflo fra Rauma ble beste kvinne i lørdagens normaldistanse. Dette var hennes første NM-gull i skifelt. På sprint-øvelsen var det ungjenta Karoline Erdal fra Førde som tok seieren, hennes første NM-gull som senior i skifelt.

NM i skogsløp med skyting var som de siste år delt i to arrangement. Normaldistansen ble arrangert under Landsskytterstevnet på Lesja. Her var det igjen Ole Martin Erdal fra Førde som

gikk til topps blant herrene. Vinner av klasse senior kvinner ble hans lillesøster Karoline Erdal. Sprint og stafett ble arrangert av Kristiansand og omegn skytterlag lørdag 12. september. Vinner av senior menn ble Stian Gilberg fra Lund, mens Janne Kornbrekke fra arrangørklubben vant kvinneklassen.

Stafetten for herrer ble vunnet av Rogaland skyttersamlag, mens Agder vant stafetten for kvinner.

For første gang ble det i 2015 arrangert en felles Norges Cup for skifelt og skogsløp med skyting. Denne ble vunnet av Ole Martin Erdal (herrer) og Karoline Erdal (kvinner).

Aktivitetskonkurransen i skifelt eller skogsløp med skyting hadde i 2015 en nedgang både i deltakende lag og utøvere. I år deltok 23 lag med til sammen 482 starter. Etter noen år med oppgang, var dette på nivå med 2012. Vinner av konkurransen ble Stord skytterlag med hele 127 deltakere.

Under Landsskytterstevnet på Lesja hadde utvalget for skifelt stand sammen med DFSU. Denne var bemannet lørdag til onsdag.

Skytingens Dag

Skytingens Dag ble avholdt 6. september. Skytingens Dag er dagen da organisasjonen synliggjør og markedsfører seg selv i lokalmiljøet ved skytterlagene. Her skal mulige støttespillere fra Forsvaret, næringslivet, kommune og publikum generelt bli gitt grunnleggende informasjon angående vår organisasjon.

En rød tråd i Langtidsplanen for 2012 – 2016, er styrket satsing på kompetanse og bedre synlighet i samfunnet gjennom tydeliggjøring av vår rolle som forsvars- og samfunnsaktør.

DFS har gjennom sin virksomhet ivaretatt flere roller som vi ikke alltid fremhever i så stor grad, og Skytingens Dag er arenaen for å minne oss selv og andre om hva DFS som organisasjon omfatter:

- Samarbeid med Forsvaret
- Samfunnsaktør
- Ungdom og rekruttering
- Utdanning og kompetanse
- Arrangement- og anleggsutvikling

Som informasjonskanaler benyttet DFS egne hjemmesider, nettbutikk, Facebook, e-post, NST og eget kampanjehefte for Skytingens Dag.

Tallene for 2015 viser at Skytingens Dag hadde 5006 deltakere, noe som gir en nedgang på 1434 deltakere fra året før.

Antidoping

Det ble foretatt 27 dopingkontroller på fire stevner i 2015. Det var på første norgescuprunde i baneskyting på Byneset og under norgescupens siste runde på Fana. Videre var det kontroll under landsdelskretsstevnet i baneskyting for sørlandskretsen med Kristiansand og Omegn som arrangør. På alle disse stevner ble 5 skyttere kontrollert, mens det under landsskytterstevnet på Lesja ble kontrollert 12 skyttere.

Prøvene ble gjennomført av Antidoping Norge og analysert på Aker universitetssykehus. Samtlige prøver var negative.

Norsk Skyttertidende

Norsk Skyttertidende (NST) kom ut med seks utgivelser i 2015, med et gjennomsnittlig sidetall per nummer på 69 sider. Dette var i gjennomsnitt 7 sider mer per nummer enn året før. Bladet hadde skifte av redaktør etter nr. 1. Viktor Storsveen sluttet som redaktør og gikk av med pensjon etter 14 år i stillingen. Tom Vegard Feltstykket tok over som redaktør, og samtidig ble det foretatt noen grep både i forhold til layout og innhold i bladet. NST skal være med på å bygge identitet og stolthet for organisasjonen.

I forkant av Landskytterstevnet på Lesja ble det lansert en ny nettside, www.skyttertidende.no. Der blir fortløpende resultatsaker samt noen nyhetssaker lagt ut.

NST fikk i 2015 et økonomisk resultat som var 308.000 kroner bedre enn i 2014. NST ga et overskudd på 81.118 kroner. Det er et svært positivt resultat som gjorde NST selvfinansierende for første gang på mange år.

Annonsealget ble i 2014 på 487.710 kroner, som er en økning på ca. 155.000 kroner fra året før.

Det er foretatt en rydding i abonnementsregistret til NST, da det har vært veldig mange gratis abonnenter. Bladet har 7.384 abonnenter, som er om lag det samme som på samme tid i fjor. Cirka 1.000 av disse er gratisabonnenter, blant annet kommuner, aviser, medier og forsvarets avdelinger.

Ordningen med tre obligatoriske nummer for skytterlagene fortsatte, og blir fakturert skytterlagene direkte.

Med et kraftig økende antall blader som ble sendt i retur fra Posten valgte NST å inngå samarbeid med distributøren Helt hjem Mediepost, som leverer lokalavisene rundt i landet. Etter noe oppstartutfordringer har denne ordningen fungert bedre. Der de ikke har utlevering går bladet i Posten.

ÅRSBERETNING 2015 AVGITT I HENHOLD TIL REGNSKAPSLOVEN

Det frivillige Skyttervesen (DFS) er en ideell, frivillig, landsomfattende organisasjon opprettet ved stortingsvedtak 30. juli 1892. DFS startet sitt virke 1. juli 1893, med formål å fremme praktisk skyteferdighet innen det norske folk, og derved dyktiggjøre det for landets forsvar.

Virksomheten skjer i skytterlagene (ca 845) over hele landet etter retningslinjer gitt av Stortinget, Skyttertinget og Norges Skytterstyre. Skytterkontoret er DFS' administrasjons-, kompetanse- og servicekontor og er plassert i Oslo.

Inntektene til finansiering av DFS' drift og aktivitet er i hovedsak tilskudd fra Forsvarsdepartementet. Andre inntekter til denne finansieringen stammer fra avgifter fra skyttere og skytterlag, andel av mva-kompensasjon og frifondtilskudd, overskudd fra den kommersielle delen på Skytterkontoret samt markeds- og renteinntekter. Kr 4.269.028 av kostnadene til drift og aktiviteter ble i 2015 finansiert med andre inntekter.

Årsresultatet er på 286.085 kroner.

Norges Skytterstyre mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Det frivillige Skyttervesens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Fortsatt drift av organisasjonens virksomhet er lagt til grunn for regnskapet, da styret anser at forutsetningen for fortsatt drift av den sentrale virksomheten er til stede.

Arbeidsmiljøet ved Skytterkontoret er sikret gjennom internkontroll for å ivareta helse, miljø og sikkerhet. Et eget verneombud sørger for at de pålagte kontrollrutiner blir fulgt.

På Skytterkontoret jobber det 2 kvinner og 13 menn. Alle stillinger er heltid. I tillegg har vi et midlertidig engasjement knyttet til oppfølging av avtalen med våpenleverandøren Sig Sauer.

Generalsekretær og assisterende generalsekretær, som utgjør Skytterkontorets ledelse, er begge menn. Alle faste stillinger på Skytterkontoret har sin egen stillingskode etter Statens Lønnsplanhefte, og følger en fast lønnsramme. Dette momentet er viktig for å fremme likestilling mellom kjønnene på Skytterkontoret.

I hele organisasjonen jobbes det for å få større kvinneandel blant våre tillitsvalgte på alle nivåer. DFS har kvinnerepresentasjon i Norges Skytterstyre og DFSU.

Det har ikke vært alvorlige skader eller ulykker som har rammet de ansatte i 2015. Sykefraværet ved Skytterkontoret utgjorde 6,1 % av den ordinære arbeidstiden, som følge av en langtidssykmelding.

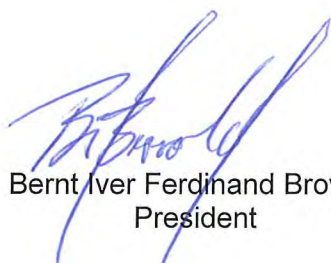
Det frivillige Skyttervesen har i 2015 vært involvert i forskning og utvikling innenfor følgende områder:

- Utvikling og oppgradering av utdannings- og støttemateriell for tillitsvalgte.
- Videreutvikling av sentralt medlemsregister.

Organisasjonens virksomhet påvirker det ytre miljøet på to hovedområder:

- Gjennom salgsvirksomheten gjør en seg nytte av de transport- og distribusjonstilbud som finnes i samfunnet.
- Aktiviteten i skytterlagene påvirker det ytre miljø, vesentlig i form av støy. Disse forholdene er regulert gjennom Forurensningsloven og tilhørende konsesjonsbestemmelser.

Oslo, 25. april 2016

Bernt Iver Ferdinand Brovold
President

Heidi Skaug
Visepresident

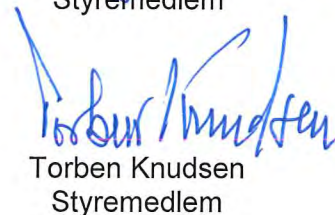
Jan Åge Gjerstad
Styremedlem

Jens Sverre Knutsen
Styremedlem

Oddbjørn Meland
Styremedlem

Torben Knudsen
Styremedlem

Kjell Strand Hovland
Styremedlem
Leder DFSU

Tor Rune Raabye
Styremedlem
Forsvarets representant

Jarte Tvinnereim
Generalsekretær

DET FRIVILLIGE SKYTTERVESEN
RESULTATREGNSKAP 2015

DRIFTSINNETEKTER	Noter	2015	2014
Salgsinntekter	1,3-5	30 475 255	26 546 357
Abonnementsinntekter	4	1 870 900	1 872 250
Tilskudd fra FD	2	28 745 000	28 500 000
MVA-kompensasjon		1 734 949	1 710 849
Arrangementsavgifter		1 451 215	878 500
Salgsinntekter landslotteriet			1 386 765
Andre inntekter		268 782	279 412
Sum driftsinntekter		64 546 101	61 174 133
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnad	1	24 791 678	21 972 420
Lønnskostnad	1,9	12 761 443	11 601 405
Avskrivning varige driftsmidler	1,7	269 531	
Annen driftskostnad	1	17 390 515	18 527 035
Utbetalte tilskudd	1	9 185 340	9 144 144
Sum driftskostnad		64 398 507	61 245 004
NETTO TIL/FRA TILSKUDD FD			
Overførte tilskudd fra FD til neste år	2,10	-7 118	-53 874
Overførte tilskudd fra FD fra tidligere år	2,10	53 874	212 506
DRIFTSRESULTAT		194 350	87 761
FINANSINNETEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Sum finansinntekter		91 735	165 014
Resultat av finansposter		91 735	165 014
ÅRSRESULTAT		286 085	252 775
Endring i egenkapitalen:			
Egenkapital med lovpålagte restriksjoner			
Rekrutteringsfremmende tiltak			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner			
Overførte midler DFS Trygdefondet	11	-15 475	-17 960
Annen egenkapital			
Fri egenkapital		301 560	270 735
Sum		286 085	252 775

**DET FRIVILLIGE SKYTTERVESEN
BALANSE PR 31.12.2015**

	Noter	2015	2014
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Landskytterstevnemateriell	7	2 425 779	
Sum varige driftsmidler		2 425 779	
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer	12	630 000	600 000
Lånefinansiering reservedelslager	7	500 000	500 000
Sum finansielle anleggsmidler		1 130 000	1 100 000
SUM ANLEGGSMIDLER		3 555 779	1 100 000
OMLØPSMIDLER			
Varer	8	9 872 556	10 128 811
Fordringer			
Kundefordringer		1 473 139	1 425 884
Andre kortsiktige fordringer	8	741 306	1 148 648
Sum fordringer		2 214 445	2 574 532
Bankinnskudd, kontanter og lignende	10	9 081 446	9 872 146
SUM OMLØPSMIDLER		21 168 447	22 575 489
SUM EIENDELER		24 724 226	23 675 489

DET FRIVILLIGE SKYTTERVESEN
BALANSE 31.12.2015

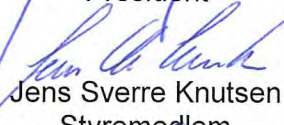
	Noter	2015	2014
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Med lovpålagte restriksjoner			
Felt-/skifelt		269 344	269 344
Skytebanesikkerhet		49 662	49 662
Markedsføring/informasjon		82 544	82 544
Sum		401 550	401 550
Med selvpålagte restriksjoner			
DFS Trygdefondet	11	461 490	476 965
Døvles veteranpremiefond		7 000	7 000
Sum		468 490	483 965
Annen egenkapital			
Fri egenkapital		8 809 904	8 508 344
Sum		8 809 904	8 508 344
SUM EGENKAPITAL		9 679 944	9 393 859
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Ubenyttet tilskudd fra FD	10	7 118	53 874
Leverandørgjeld		4 502 722	6 079 512
Skyldig offentlige avgifter		1 334 491	677 155
Annen kortsiktig gjeld		9 199 951	7 471 089
Sum kortsiktig gjeld		15 044 282	14 281 630
SUM GJELD		15 044 282	14 281 630
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		24 724 226	23 675 489

Oslo, 25. april 2016

 Bernt Iver Ferdinand Brovold
 President

 Heidi Skaug
 Visepresident

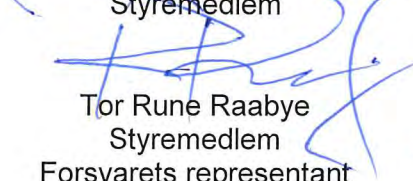

 Jan Age Gjerstad
 Styremedlem

 Jens Sverre Knutsen
 Styremedlem

 Oddbjørn Meland
 Styremedlem

 Torben Knudsen
 Styremedlem

 Kjell Strand Hovland
 Styremedlem
 Leder DFSU

 Tor Rune Raabye
 Styremedlem
 Forsvarets representant

 Jarle Tvinnereim
 Generalsekretær

DET FRIVILLIGE SKYTTERVESEN

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og er utarbeidet etter norske regnskapsregler. Anbefalinger til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner er lagt til grunn der dette er ansett formålstjenlig. For øvrig er god regnskapsskikk for små foretak lagt til grunn.

Årsregnskapet omfatter driften av den sentrale delen av Det frivillige Skyttervesen. Det er utarbeidet egen regnskapsoppstilling over aktivitetene som er finansiert ved hjelp av tilskuddet mottatt fra Forsvarsdepartementet. Denne er inntatt som note i regnskapet. Ubrukte tilskuddsmidler i 2015 er oppført i balansen som kortsiktig gjeld.

Aktiviteten som er finansiert av andre inntekter er i regnskapet fordelt på følgende virksomhetsområder:

- Salg av våpen, ammunisjon og organisasjonsartikler,
- Drift av Norsk Skyttertidend,
- Drift av "Mitt DFS",
- Organisasjonsvirksomhet som tar til seg kostnader som ikke dekkes av det offentlige tilskuddet.

Transaksjoner regnskapsføres til verdien på transaksjonstidspunktet. Tilskuddet fra Forsvarsdepartementet resultatføres i tildelingsåret. Med tildelingsåret menes samme året som tilskuddet er ment å dekke driften av Det frivillige Skyttervesen. Øvrige offentlige tilskudd resultatføres i samme år som tilsagn blir gitt. Annen inntekt resultatføres når den er opptjent. Utgifter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt og aktivitet.

Det frivillige Skyttervesen er ikke skattepliktig for noen del av virksomheten.

Klassifisering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen et år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler.

Aksjer

Langsiktige investeringer er i balansen klassifisert som finansielle anleggsmidler. Anleggsaksjer balanseføres til kostpris og nedskrives til virkelig verdi når verdifall forventes å ikke være forbigående.

Kundefordringer

Kundefordringene er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetninger til forventet tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer for videresalg er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Eiendeler bestemt til varig eie og bruk, balanseføres og avskrives. Avskrivning gjennomføres lineært over driftsmidlets økonomiske levetid.

Pensjonsforpliktelser

DFS har avtale om avtalefestet pensjonsordning. Ordningen er tilskuddsbasert gjennom medlemskap i Statens Pensjonskasse. Det er derfor ingen pensjonsforpliktelser knyttet til ordningen.

Note 1 – Fordeling av inntekter og kostnader

	INNEKTER			KOSTNADER					
	Salgs- inntekter	Andre inntekter	SUM	Vare- Kostnader	Lønns- kostnader	Av- og ned- skrivninger	Annen driftskostnad	Utbetalte tilskudd	SUM
Andre midler									
Salgsvirksomheten	27 818 100		27 818 100	23 892 385	1 584 110		1 920 506		27 397 001
Norsk Skyttertidende	487 710	1 870 900	2 358 610	799 041	978 768		499 683		2 277 492
IKT-tjenester skytterlag og samlag	2 059 445		2 059 445	100 252	14 662		1 548 316		1 663 230
Organisasjonens øvrige inntekter og utg	110 000	3 454 946	3 564 946		706 494	269 531	3 293 003		4 269 028
Sum andre midler	30 475 255	5 325 846	35 801 101	24 791 678	3 284 034	269 531	7 261 508		35 606 751
Tilskudd fra FD					4 årsverk				
11 Administrasjon		28 745 000	28 745 000		3 389 211		3 877 590		7 266 801
12a Landsskytterstevnet					479 644		900 392		1 380 036
12b Nordisk Mesterskap					59 394		239 870	100 000	399 264
12d NM skifelt og skogsløp					46 449		27 720	50 000	124 169
14 Tilskudd til lavere organisasjonledd								1 466 378	1 466 378
15a Ordinære anleggsmidler					1 291 035		2 131 612	1 104 054	4 526 701
15b Miljøpakkemidler					7 742		451 777	4 647 294	5 106 813
16 Utdanning					2 134 448		1 244 158	223 024	3 601 630
17 Rekruttering					771 691		696 705	1 019 590	2 487 986
18 Feltskyting/skifeltskyting					44 314		221 709	555 000	821 023
20 Kommunikasjon					1 253 481		337 474	20 000	1 610 955
Sum tilskudd fra FD		28 745 000	28 745 000		9 477 409		10 129 007	9 185 340	28 791 756
Sum totalt	30 475 255	34 070 846	64 546 101	24 791 678	12 761 443	269 531	17 390 515	9 185 340	64 398 507

15 årsverk

Note 2 – Tilskudd fra FD

INNTEKTER	2015	2014
Ordinært tilskudd	23 745 000	23 500 000
Miljøpakkemidler	5 000 000	5 000 000
Andre tilskudd		
Sum inntekter	28 745 000	28 500 000
UTGIFTER		
11 Administrasjon	7 266 801	7 018 180
12 Arrangementer		
12a Landsskytterstevnet	1 380 036	1 664 705
12b Nordisk Mesterskap	399 264	297 021
12d NM skifelt og NM skogsløp	124 169	93 651
Sum post 12	1 903 469	2 055 377
14 Tilskudd lag, samlag og kretser	1 466 378	1 446 016
15 Anleggsavdelingen		
15a Ordinær drift	4 526 701	3 714 678
15b Miljøpakken	5 106 813	5 726 364
Sum post 15	9 633 514	9 441 042
16 Utdanning	3 601 630	3 651 716
17 Ungdom og rekruttering	2 487 986	2 327 348
18 Felt- og skifeltskyting		
18a Feltskyting	501 400	347 250
18b Skifeltskyting	319 623	377 925
Sum post 18	821 023	725 175
20 Informasjon	1 610 955	1 993 778
Sum utgifter	28 791 756	28 658 632
Merforbruk tilskudd	-46 756	-158 632
Underbruk av tilskudd fra tidligere år	53 874	212 506
Overført tilskudd til neste år	7 118	53 874

Note 3 – Driftsregnskap salgsvirksomheten

	SUM		VÅPEN		AMMUNISJON		ANNET SALG	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Salgsinntekter								
Ordinære salgsinntekter	27 818 100	24 283 936	12 652 565	11 902 458	14 196 759	11 450 038	968 776	931 440
Sum salgsinntekter	27 818 100	24 283 936	12 652 565	11 902 458	14 196 759	11 450 038	968 776	931 440
Varekostnader								
Varekjøp	23 636 130	22 290 199	10 050 415	10 501 394	13 134 804	10 814 162	450 911	974 643
Endring varelager	256 255	-1 440 077	605 249	-300 892	-789 762	-1 115 615	440 768	-23 570
Sum varekostnader	23 892 385	20 850 122	10 655 664	10 200 502	12 345 042	9 698 547	891 679	951 073
Bruttofortjeneste	3 925 715	3 433 814	1 996 901	1 701 956	1 851 717	1 751 491	77 097	-19 633
Bruttofortjeneste i prosent	14,11	14,14	15,78	14,30	13,04	15,30	7,96	-2,11
Lønnskostnader	1 584 110	1 487 804						
Annen kostnad								
Fraktkostnader	765 940	666 397						
Husleiekostnader	378 636	340 716						
Leasing/driftsavtaler	130 336	99 719						
Inventar, kontormaskiner	33 814	26 273						
Revisjon	85 455	74 025						
Andre konsulenttenester	96 400	6 516						
Kontorrekvisita, trykksaker	34 079	63 206						
Telefon og porto	30 009	38 730						
Reise- og oppholdsutgifter	122 141	116 018						
Markedsføring	133 626	119 350						
Forsikringer	75 070	76 350						
Tap på fordringer	35 000	49 000						
Sum annen kostnad	1 920 506	1 676 300						
Driftsresultat	421 099	269 710						

Note 4 – Driftsregnskap for Norsk Skyttertidende

	2015	2014
Driftsinntekter:		
Annonseinntekter	487 710	333 040
Abonnementsinntekter	1 870 900	1 872 250
Sum driftsinntekter	2 358 610	2 205 290
Produksjon-/distribusjonskostnader		
Trykningsutgifter	352 125	566 000
Porto- og distribusjon	446 916	440 962
Sum produksjons-/distribusjonskost	799 041	1 006 962
Lønnskostnader	978 768	954 355
Annen driftskostnad		
Driftsavtaler	9 012	8 845
Inventar, kontormaskiner osv	60 797	7 320
Innløsning standplass.no	41 250	
Revisjonshonorar	21 550	20 563
Andre honorarer	115 646	46 568
Kontorrekvisita	17 093	9 909
Telefon og porto	25 609	56 412
Reise- og oppholdsutgifter	198 249	305 900
Markedsføring	6 988	6 231
Forsikring	3 489	3 375
Tap på fordringer		6 000
Sum annen driftskostnad	499 683	471 123
Driftsresultat	81 118	-227 150

Note 5 – IKT-tjenester til skytterlag og skyttersamlag

	2015	2014
Inntekter:		
Salgsinntekter	2 059 445	1 854 381
Sum inntekter	2 059 445	1 854 381
Varekostnader:		
Tjenester til videresalg	100 252	115 336
Sum varekostnader	100 252	115 336
Lønnskostnader	14 662	558
Annen driftskostnad		
Drift av medlemssystemet	453 218	420 890
Inventar kontormaskiner osv		40 594
Konsulentonorarer EDB	1 002 454	914 169
Kontorrekvisita	1 827	15 167
Telefon og porto, epost skytterlag/samlag	38 426	78 446
Markedsføring		5 511
Ansvarsforsikring	52 391	53 356
Sum annen driftskostnad	1 548 316	1 528 133
Driftsresultat	396 215	210 354

Note 6 – Organisasjonsutgifter

	2015	2014
Administrasjon	328 900	102 459
Arrangementer, avskrivninger jfr note 7	269 531	
Arrangementer, øvrige kostnader	1 976 078	1 503 059
Medaljer, premier, hedersbevisninger	726 859	613 000
Kommunikasjon, kommunikasjonsprosjekt	967 660	897 380
Sum	4 269 028	3 115 898

Note 7 – Varige driftsmidler

	Finansiert av tilskudd	Finansiert av andre midler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.15	621 241	354 381	975 622
Tilgang 2015		2 695 310	2 695 310
Avgang 2015			
Anskaffelseskost 31.12.15	621 241	3 049 691	3 670 932
Akkumulerte avskrivninger 31.12.15	621 241	623 912	1 245 153
Bokført verdi 31.12.15	0	2 425 779	2 425 779
Årets ordinære avskrivninger		269 531	269 531
Økonomisk levetid		10 år	
Avskrivningsplan		10 %	

Fordringer med forfall senere enn ett år:

	2015	2014
Finansiering reservedelslager Sauer	500 000	500 000

Note 8 – Beholdninger

	2015	2014
Våpen	3 667 598	4 272 847
Ammunisjon	4 815 561	4 025 799
Organisasjonsartikler	1 389 397	1 830 165
Sum	9 872 556	10 128 811
Beholdning av premier og skjold	334 131	424 571

Beholdningene er oppført til anskaffelseskost. Ukurans er hensyntatt. Beholdningen av premier og skjold er vurdert som forskuddsbetalt kostnad og inngår i posten "annen kortsiktig fordring".

Note 9 – Lønnskostnader ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte

Samlede lønnskostnader i resultatregnskapet er fordelt på følgende poster:

	2015	2014
Lønnskostnader	10 932 429	9 943 342
Folketrygdavgift	1 585 964	1 432 287
Pensjonskostnader (AFP)	140 159	115 479
Annen godtgjørelse	102 891	110 297
Sum	12 761 443	11 601 405

Antall årsverk i 2015: 15

	Generalsekretær	Styret
Lønn	922 813	120 000
Annen godtgjørelse	6 045	183 854
Sum	928 858	303 854

Lån til ansatte i organisasjonen utgjør kr. 213 999.

Som arbeidsgiver har DFS oppfylt kravet til obligatorisk tjenstepensjon (OTP) til sine ansatte gjennom avtale med Statens Pensjonskasse. Det foreligger ikke andre avtaler om spesielle pensjonsrettigheter, sluttvederlagsordninger eller andre godtgjørelser.

Revisor	2015	2014
Kostnadsført honorar revisjon	178 125	173 250
Kostnadsført annet honorar	37 375	32 375
Sum	215 500	205 625

Beløpet inkluderer merverdiavgift.

Note 10 – Bundne midler, garantier, forpliktelser

Bundne midler og garantier:	2015	2014
Skattetrekkskonto	632 904	611 412
Tollgaranti	902 346	900 873
Lotterigaranti	0	1 216 611
Ubenyttet tilskudd fra FD	7 118	53 874
Sum	1 542 368	2 782 770

Ubenyttet tilskudd fra FD gjelder innsparing på gjennomføring av prosjekter. Midlene er overført til bruk i 2016 og er øremerket prosjekt.

Forpliktelser:

Framtidige utbetalinger av banebidrag etter Skytterboka kapittel 13. Det er pr 31.12.2015 gitt tilsagn for til sammen kr 1.055.000 i ordinært banebidrag samt bidrag til kjøp av banegrund der Norges Skytterstyre har brukt retten gitt i kapittel 13.370 til å bestemme når forpliktelsene skal gjøres opp. Tilsagnene er gitt under forutsetning av fortsatt offentlig tilskudd.

Note 11 – DFS Trygdefondet

	2015	2014
Skytterlagenes andel til dekning av forsikringspremie	52 391	53 356
Årspremie ansvarsforsikring	67 866	71 316
Belastet DFS Trygdefondet	15 475	17 960

Note 12 – Aksjer

Selskap	Antall	Eierandel	Kurs	Verdi
FriiVii AS, Bueråsen 36, 3234 Sandefjord	7500	20 %	80,-	600 000
Landsskytterstevnet AS, Lørenvangen 19, 0585 Oslo	30000	100 %	1,-	30 000
Sum				630 000

Til skyttertinget

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet for 2015

Vi har revidert årsregnskapet for Det Frivillige Skyttervesen, som viser et overskudd på kr. 286 085. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Det Frivillige Skyttervesen per 31. desember 2015 og av organisasjonens resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Independent member

BKR
INTERNATIONAL

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

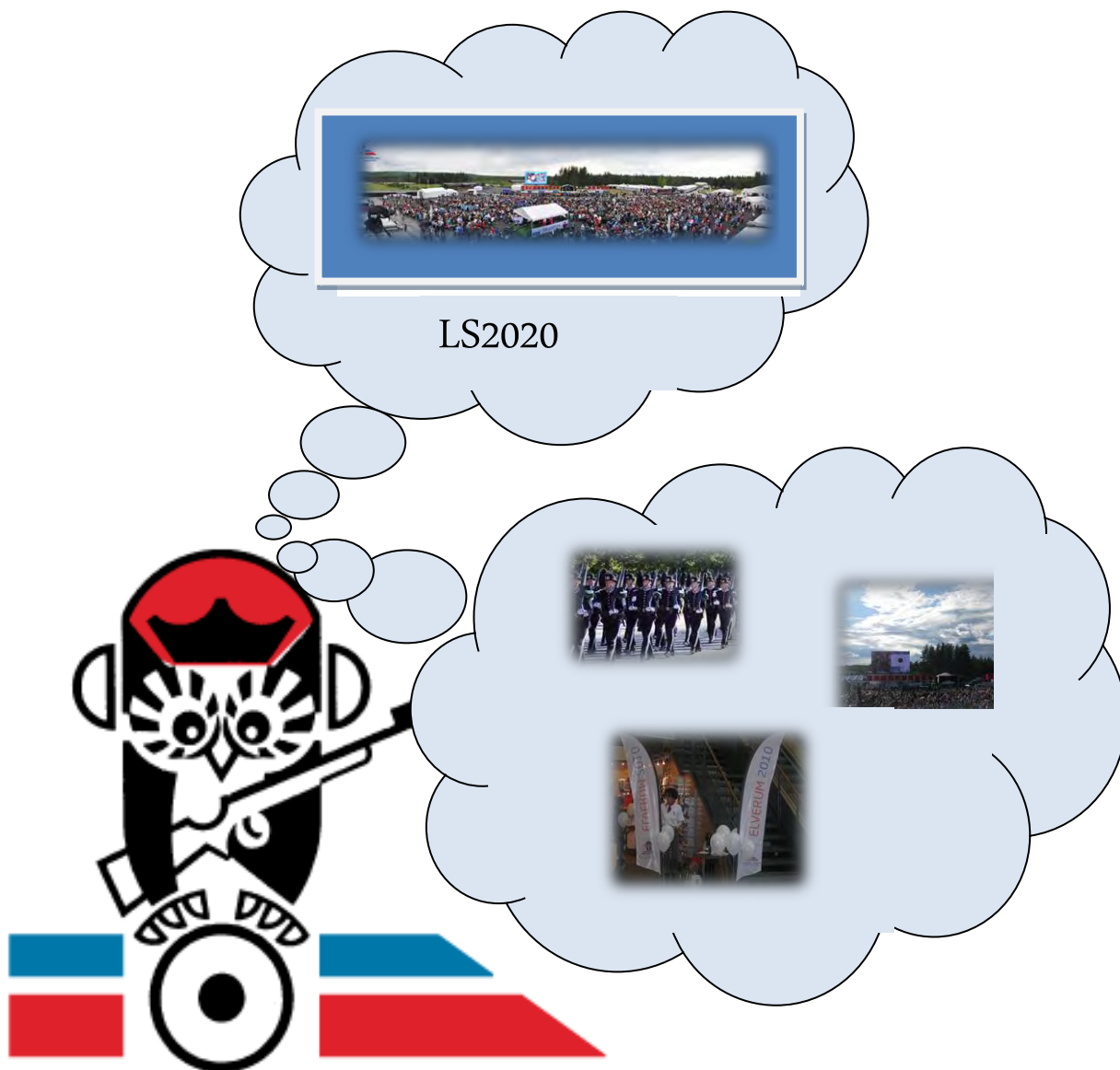
Stabekk, 25. april 2016

Nitschke AS

Rune Bergseng
statsautorisert revisor

Søknad
fra
Elverum Skytterlag

Innholdsfortegnelse

	Side
1) Søknad fra Elverum Skytterlag	3
2) Adkomst og parkering	5
3) Arena	6
4) Baner	9
5) Innkvartering	12
6) Tilbud til gjestene	15
7) Organisering	17
8) Økonomi	19
9) Støtteerklæringer fra:	22
9.1 Hedmark Fylke	23
9.2 Elverum kommune	24
9.3 Forsvaret	26
9.4 Politiet	27
9.5 Sparebanken Hedmark	28
9.6 Scandic Elgstua	29
9.7 Ramirent	32
9.8 VisitElverum-Regionen	33
9.9 Joker Event	35
10) Andre vedlegg	
10.1 Kvalitetssikring nettverk/data/strøm LS	36

1. Søknad.

Det frivillige Skyttervesen

Postboks 298 Økern

0511 Oslo

Søknad om tildeling av Landsskytterstevnet 2020.

Årsmøtet i Elverum Skytterlag (ESL) har den 26. november 2015 fattet et enstemmig vedtak om å søke om å få tildelt Landsskytterstevnet (LS) i 2020. Elverum Skytterlag søker med dette om å få tildelt arrangementet i perioden 31. juli - 7. august 2020. Vi vet at det arbeides med eventuelt å flytte tidspunktet for LS til siste uke i fellesferien. ESL vil forholde seg til det som måtte bli bestemt.

Innledning

Siden 1990 har Elverum Skytterlag vært lokal arrangør av Landsskytterstevnet tre ganger, og av topp 4 så har Elverum de tre høyeste deltagerantallene og innehar også rekorden med 7.862 påmeldte skyttere i 1990. Av disse skjøt 7.181 baneskytingen som er den offisielle deltagerrekorden for Landsskytterstevnet. Dette betyr at:

- Skytterne med familie og venner ønsker å delta på Landsskytterstevner som arrangeres i Elverum.
- Elverum Skytterlag har gjennom tre vellykkede arrangement i nyere tid tilegnet seg en god og bred erfaring som LS-arrangør.

Elverum by er handels- og kultursenteret i knutepunktet mellom Østerdalen og Glåmdalen og har således et variert og godt tilbud til de som besøker byen. Med en godt utbygd infrastruktur, og en offensiv satsing fra myndighetens side på oppgradering av både veger og jernbane i det indre Østlandet, er det enkelt å komme til Elverum. Med Terningen Arena

beliggende et steinkast fra LS-arenaen, og med det nye Scandic Elgstua hotell som nærmeste nabo, har Elverum fått to nye etableringer som et Landsskytterstevne kan nyte godt av.

Terningen Arena er et flerbruksanlegg for utdanning, helse, idrett og kultur som ligger 300 m fra LS-arenaen. Bl.a. ligger Høyskolen i Hedmark sin avdeling i Elverum der. Videre er idrettshallen hjemmebanen til Elverum Håndball og i 2015 ble det åpnet et komplett nytt utendørs frilidrettsanlegg i tilknytning til Terningen Arena.

Gjennomføringen av de tre siste Landsskytterstevnene i Elverum har ført til at hele byen, kommunen, næringslivet, handelsstanden og frivillige lag og foreninger støtter helhjertet opp om dette arrangementet. Og sist, men ikke minst – Landsskytterstevnet har sin største støttespiller i Forsvaret som er meget sterkt representert i regionen med GIHV, Opplandske HV-distrikt 05 og Østerdal Garnison.

Følgende har bekreftet sin støtte til LS2020 i Elverum:

- 1) Hedmark Fylke.
- 2) Elverum kommune.
- 3) Forsvaret.
- 4) Politiet.
- 5) Sparebanken Hedmark.
- 6) Scandic Elgstua som LS-hotell.
- 7) Ramirent som leverandør av alle provisorier til arena og skyttercamper.
- 8) VisitElverum-Regionen for markedsføring og tilrettelegging av aktiviteter i regionen.
- 9) Joker Event for scene med teknisk rigging og drift av lyd og lys osv.

Elverum den 27 januar 2016.

Med skytterhilsen

Elverum Skytterlag

Odd Kjøhl

Formann

2. Adkomst og parkering

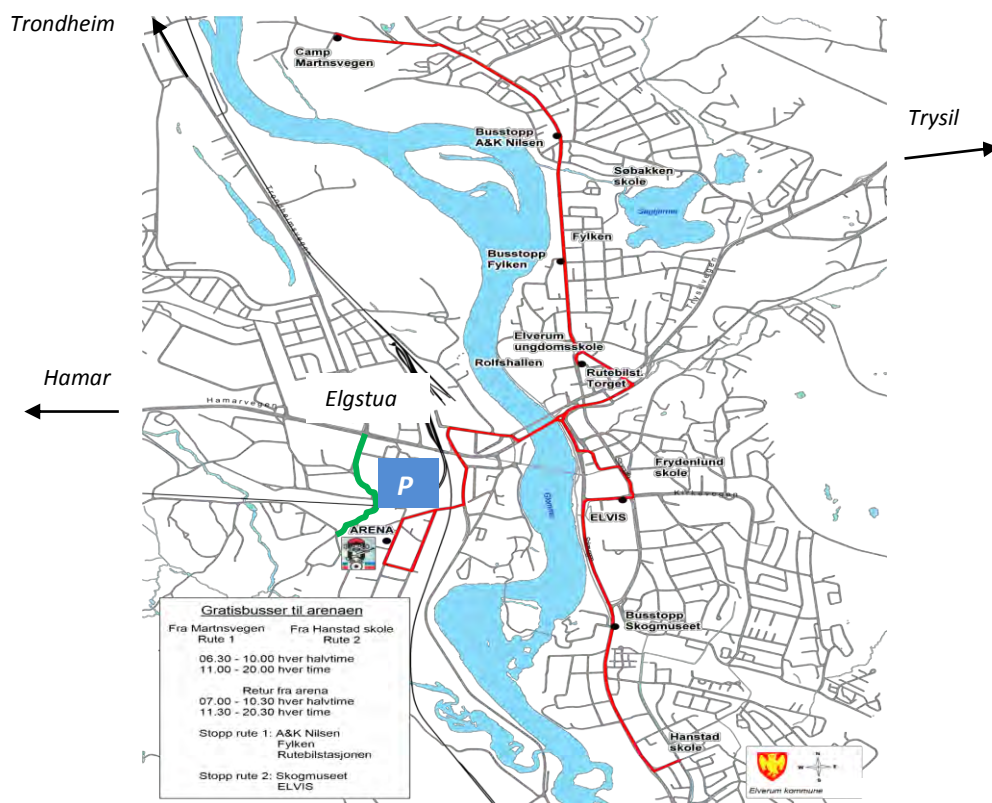
De fleste som kommer til LS i Elverum kjører bil. Med de siste års veitbygginger i det indre østlandsområdet så er det en meget god standard på veinettet. Med vedtaket om oppstart av bygging av ny vei fra Omangsvollen i Løten kommune til Grundset i Elverum kommune, vil det i 2018 være firefelts vei fra Oslo til Elverum.

Kommer du fra nord og nordvest så er veistandarden både gjennom Gudbrandsdalen og Østerdalen betydelig utbedret de senere årene slik at adkomsten med bil er godt tilrettelagt.

Med tette buss- og togavganger til Gardermoen og Oslo som ligger h.h.v. ca 1 og 2 timer unna, så er det også gode kommunikasjonsmuligheter for de som måtte ønske å bruke fly, tog eller buss til Elverum.

Adkomsten til arenaen vil som under tidligere Landsskytterstevner i Elverum gå via innkjøringen til Terningmoen hvor parkeringsområdene vil ligge ca 300 meter fra arenaen. De med adgangstegn for parkering på arenaen vil bli sluset inn gjennom egen adkomst for å separere kjørende og gående inn mot arenaområdet.

Til og fra skyttercampene og sentrum vil det bli jevnlige bussavganger til og fra arenaen.

3. Arena

Det planlegges ikke store endringer i oppbyggingen av Hovedarenaen for LS2020. Den er romslig samtidig som plasseringen av de forskjellige fasilitetene gjør den passe tett og intim som dette bildet fra LS2010 viser.

I forbindelse med Landsskytterstevnet i 2010 ble baner og arenaer bygget ut og rustet opp for millionbeløp og holder derfor en meget god og tidsmessig standard. Disse anleggene vil også tilfredsstille de krav som stilles i 2020 fra DFS, NRK, skyttere, publikum og leverandører. I tillegg til at selve banene ble oppgradert ble det også investert store beløp i den tekniske infrastrukturen på arenaene. Det ble bl.a. lagt fiberkabel til hovedarenaen og til Stang- og Felthurtigarenaen på Midttangen. Dette gjør det mulig med en topp arenaproduksjon samtidig som hele arenaområdet har en høyhastighets bredbåndstilknytning. Når det gjelder VA-anlegg så er Hovedarenaen knyttet til det kommunale vann- og avløpsnett som gjør at sanitærforholdene har en god standard og tilstrekkelig kapasitet.

Gode toalettfasiliteter på arenaen er viktig. Det vil bli montert tilstrekkelig antall toalettcontainere.

Oppbygging av arenaen i 2020 planlegges på samme måte som i 2010.

Inngangen til arenaen vil skje langs en handlegate hvor leverandører av våpen, skytterutstyr og andre produkter som har tilknytning til skyting, jakt og friluftsliv vil tilbys plass. Det vil som under LS2010 bli tilbudt plass i ferdig oppsatte telt med fiberduk på gulvet og tilgang til nødvendig strøm og høyhastighets bredbånd. Vi fikk mange positive tilbakemeldinger for denne løsningen i 2010. Det vil også tilbys plass for de som ønsker å benytte egne telt og salgsarrangement. Det viser seg i midlertid at flere og flere bestiller plass i ferdig oppsatte telt, og i 2010 var det ca 65 % som ønsket dette mens de resterende 35 % ønsket bare plass. Det vil bli satt opp egen sanitærrigg for leverandørene.

Salgstelt i handlegaten som tilbys leverandører av produkter som har en relasjon til skyttersporten og generelt friluftsliv.

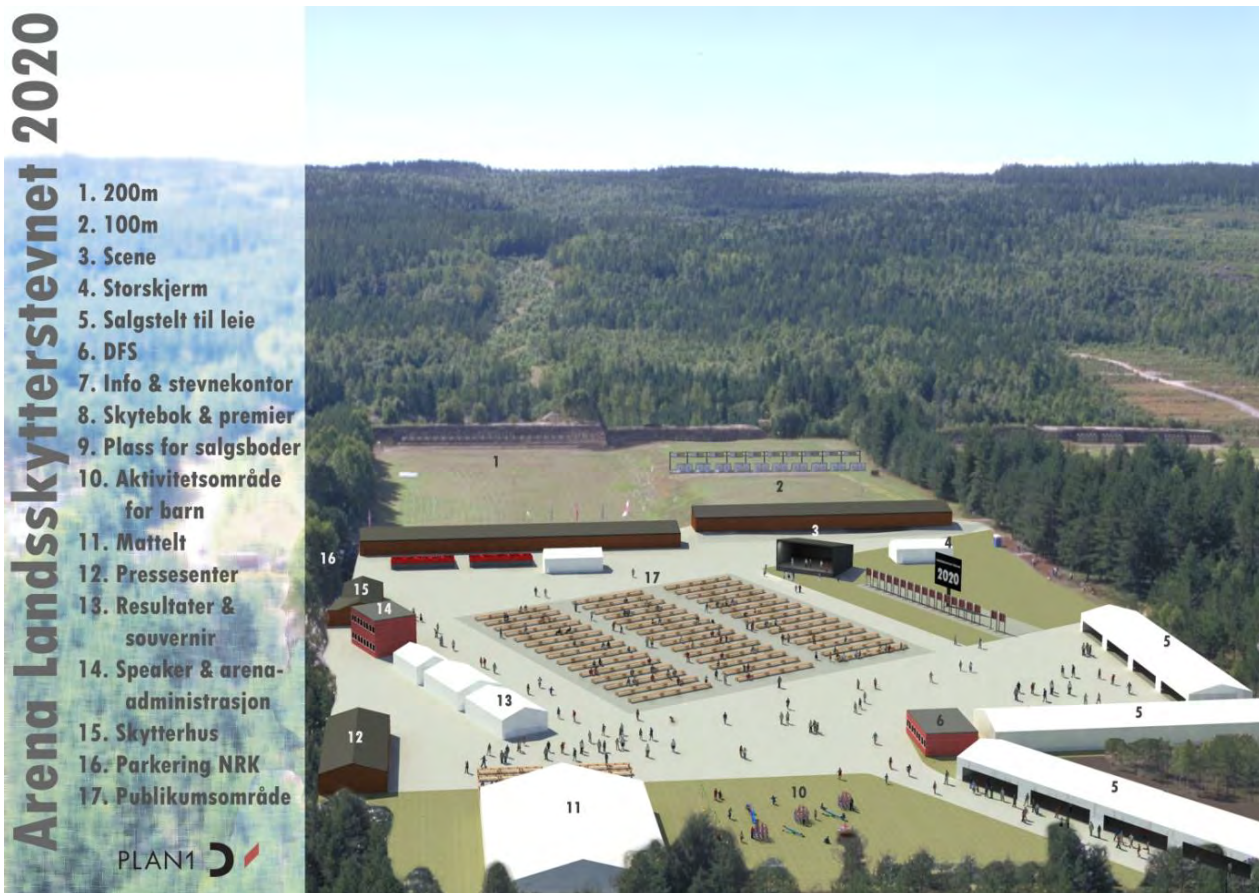
Ved siden av matteltet vil det etableres et aktivitetsområde på ca 2 dekar for barn hvor man kan følge med på storskjermen. Tilbudet gjør at småbarnsfamilier både kan følge med sine "favoritter" under konkurransene på banen samtidig som de minste kan more seg med sitt og likesinnede. Og ikke er det mange meterne til litt forfriskninger både for liten og stor hvis varmen og tørsten nødvendiggjør det. Aktivitetsområdet vil videreutvikles med bakgrunn i erfaringer og den ubetingede suksessen under tidligere Landsskytterstevner.

At de minste trives på en LS-arena er et godt rekrutteringsmiddel til skyttersporten

En LS-arena som skal ta i mot, og ikke minst på en god måte betjene tusenvis av skyttere og tilskuere, trenger en mengde provisoriske anlegg og installasjoner. Vi i Elverum har meget god erfaring med å velge en stor og profesjonell leverandør til disse tjenestene. At den samme leverandøren også har driftsansvaret for den tekniske infrastrukturen på arenaen 24 timer i døgnet under hele arrangementet er med og sikrer en problemfri gjennomføring. Under LS2010 oppstod det ikke feil eller driftsavbrudd i det hele tatt, slik at reserveløsninger ikke ble nødvendige å ta i bruk.

Elverum Skytterlag har også denne gangen inngått en intensjonsavtale med Ramirent for LS2020. Det utgjør en stor trygghet å ha en internasjonal leverandør som har erfaring fra flere tidligere Landsskytterstevner. Vi forventer at kravet til teknisk infrastruktur i fremtiden vil stige i takt med den generelle samfunnsutviklingen, og da er en slik leverandør betryggende for et godt arrangement.

Oversikt over den planlagte arenaen på Terningmoen. Info & stevnekontor, Skytebok og premier samt plass for salgsboder (nr. 7, 8 og 9) ligger like utenfor oversikten nede til høyre hvor inngangen til arenaen er.

4. Baner

Elverum Skytterlag vil benytte de samme baneanleggene som under Landsskytterstevnet i 2010. Det betyr:

100 og 200 meter	Banene ligger på hovedarenaen med 25 skiver på 100 meter og 50 skiver på 200 meter. Skivearrangementene ble bygd nye til LS2010 og standplassene ble oppgradert.
Stang- og Felthurtig	Vil foregå på Midttangen som under tidligere LS. Denne arenaen ligger ca. 800 meter vest for hovedarenaen. Her er det bygget permanent tribuneanlegg med plass til ca. 3.000 tilskuere i et amfi.
Finfelt og Grovfelt	Vil foregå i Forsvarets skytefelt på Terningmoen. Skytefeltet inneholder 25 forskjellige feltbaner som gjør det mulig å etablere meget gode elektroniske baner. Det kan nevnes at det er permanent strømforsyning i skytefeltet på Terningmoen, men det er ikke nødvendig å benytte denne all den tid det følger med aggregater til å drifte elektronikken under feltskytingene.

Banene for 100 m og 200 m på Terningmoen ligger gunstig til m.h.t. vær og vindforhold. Dette gjør at sannsynligheten for like skyteforhold er stor. Metrologisk statistikk tilsier også at værforholdene i Elverum i månedsskiftet juli/august er gode når det gjelder utendørsarrangement.

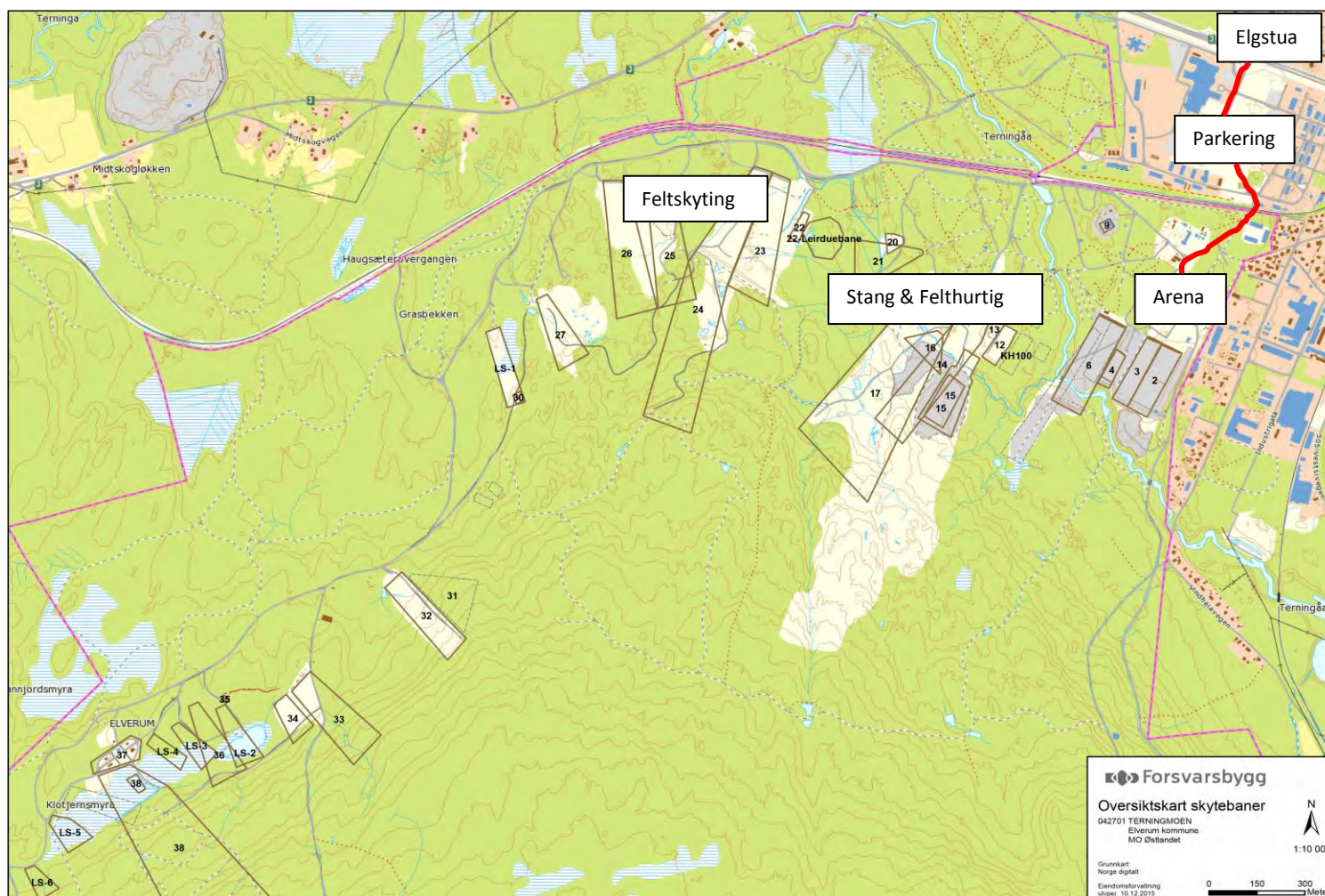
I tillegg til de beskrevne banene så har Elverum skytterlag tilgang til Forsvarets 300 meter som ligger i tilknytning til hovedarenaen. Denne har 60 skiver og er av nyere dato. På dette baneområdet kan det etableres baner til daglige finaler dersom det skulle være aktuelt i 2020.

Det foregår vurderinger av nytt sted for finfelten som vil ligge nærmere hovedarenaen.

Elverum Skytterlags baner ble oppgradert til LS2010 og er meget godt vedlikeholdt

Oversiktskart skytebaner.

Adkomst til LS-arenaen og alle skytebanene skjer fra rundkjøringen for Rv3 og Rv25 ved Elgstua. På kartet merket **rødt**. Som kartet viser så er det korte avstander fra parkeringen til hovedarenaen og de forskjellige feltskytebanene.

5. Innkvartering

Når det gjelder innkvartering så vil et LS i Elverum ha forskjellige tilbud.

Skyttercamper:

Hovedcamp i Martnsvegen	540	Jordbruksareal med grusede veier
Skoleplasser i byen, Fylkesidrettsplassen og Rolvshallen	550	Asfalt 400 og grus 150
Rep. Leiren på Terningmoen	80	Grus
Plasser rundt Grende- hus og skoler	235	Asfalt og grus
<hr/>		
Sum camper	1405	

Det legges opp til at alle plassene har tilgang til strøm og bredbåndsløsninger.

Leie av private hus:

Elverum har god erfaring med at innbyggerne i byen gjerne vil leie ut husene sine til de som kommer på Landskytterstevnet. Vi som arrangør vil knytte kontakten med de som vil leie ut og legge dette ut på hjemmesiden. Kontakten m.h.t. pris og tidsrom osv vil bli en sak direkte mellom leietaker og utleier. Under LS2010 ble det leid ut over 200 boliger. Ofte har boligene store tomter slik at det er mulig å kunne plassere en del campingvogner ved disse. I 2010 var det mange mindre skytterlag som valgte en slik innkvarteringsmulighet. De har da tilgang til boligens sanitærfasiliteter samtidig som de kan bo sammen med sine lagkamerater i vogner plassert på tomta. Vi som arrangør vil drive god markedsføring for at huseierne i Elverum vil leie ut boligene sine i enda større grad enn i 2010. Her ligger det et stort potensial for innkvartering med god og trivelig standard.

"Lei ut senga di" var et populært innslag på byens kjøpesentre under forberedelsene til LS2010.

Campingplasser.

Innenfor en halv times bilkjøring fra arenaen er det muligheter for å leie hytter eller caravanplasser med god standard på private campingplasser. Oversikt over disse vil bli lagt ut på LS2020 sin hjemmeside et års tid før arrangementet.

Hoteller.

Siden LS2010 har Elverum fått et nytt hotell, Scandic Elgstua, som ligger 4-500 meter fra arenaen. Hotellet har fått mange priser for sin gode service og gode mat. Scandic Elgstua ble nylig kåret til Norges beste hotell av Scandics gjester når det gjelder service, og har fått prisen for den beste frokosten blant hotellene i Hedmark.

Med bakgrunn i både beliggenhet og kvalitet har vi som arrangør ønsket oss Scandic Elgstua som LS-hotellet i 2020, noe som hotellet har bekreftet at de svært gjerne vil være. En presentasjon av hotellet, og hva de kan tilby et LS i Elverum, kan leses i vedlegget.

Her er bare en liten smakebit på hva.....

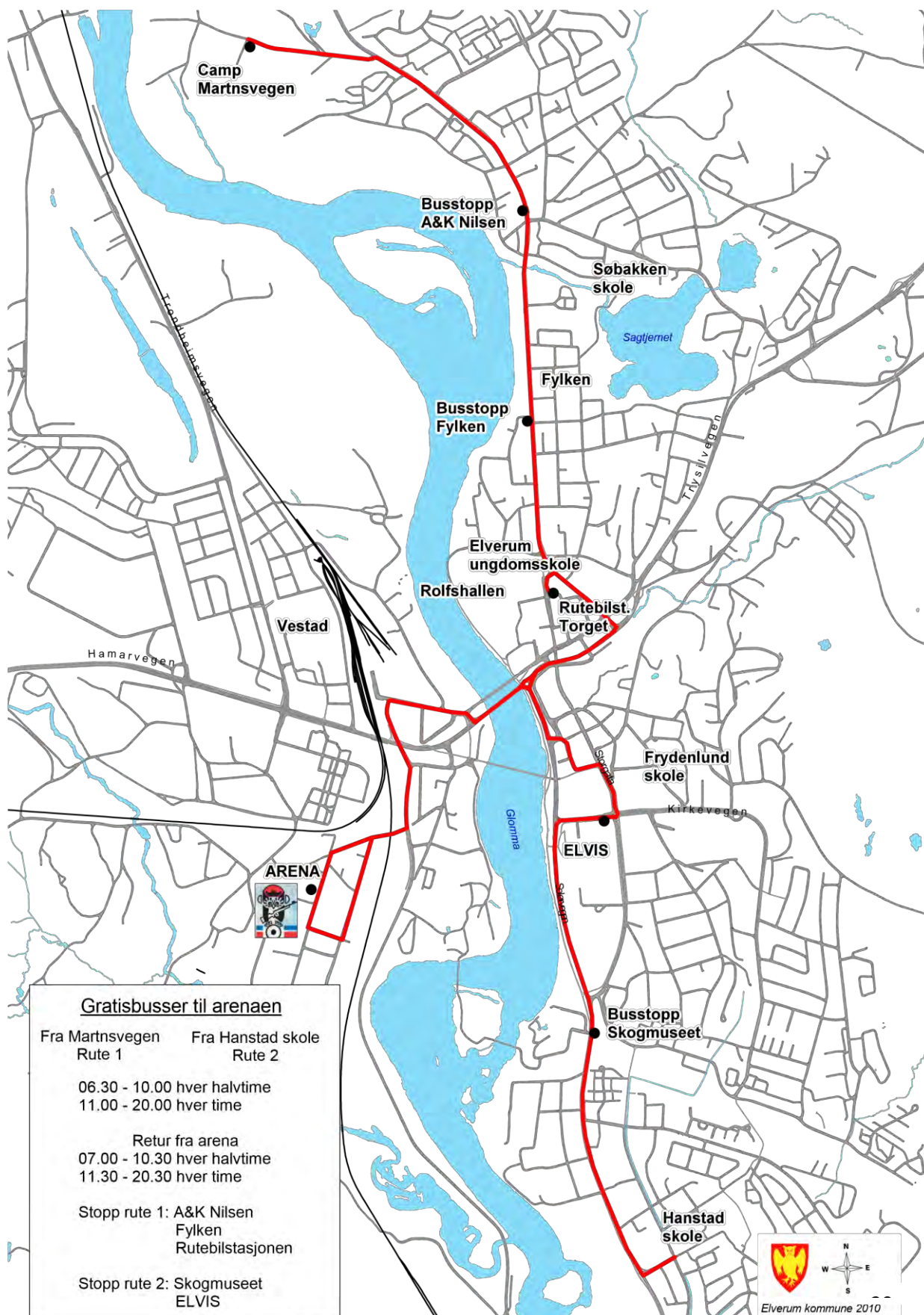
Scandic ELGSTUA

som LS-hotell

..... har å by på. Det kan leses mer om Scandic Elgstua i vedleggene til søknaden.

Oversiktskart skyttercamper med angivelse av bussruter til og fra Arenaen.

6. Tilbud til gjestene

Elverum – den blomstrende småbyen.

Med utgangspunkt i Elverum har deltagerne på Landsskytterstevnet tilgang til mange flotte opplevelser. Elverum byr på en blomstrende småbyatmosfære og et godt handletilbud og mange fine serveringssteder. Merkede sykkelruter, sykkel- og gangvei langs Glomma, gode vandremuligheter, fiske, golf, gokart, elgsafari, flere badestrender og ikke minst et godt utgangspunkt for dagsutflukter i alle himmelretninger. Lett tilgjengelige *Velkomstsentre* på Norsk Skogmuseum, i sentrum og hos Scandic Elgstua gjør at Elverum kan hjelpe alle til å finne fram til de gode opplevelsene.

Elverum er museumsbyen i Hedmark.

Norsk Skogmuseum byr på historien om jakt, fiske og friluftsliv i utstillingen Tråkk. Du får vite mye om skogsdrift og treets betydning for vekst og utvikling. Blant annet med utstillingen "Det Fantastiske Treet" som skal inngår utstillingen om fotosyntesen. Glomdalsmuseet har mange spennende historier å fortelle om regionen vår. Begge museene har flotte uteområder å boltre seg på for hele familien, og det er til og med egen badestrand. Ta også med fiskestangen. Flott museumsbutikk og god mat på Forstmann gir ekstra krydder. Museene har felles billett og områdene henger sammen via broer over Glomma.

Veldig mange som kommer til Elverum legger merke til blomstene i sentrum, og hvor flotte parkene og grøntområdene i byen er. Det gjør byen spesielt trivelig på sommeren. Gang- og sykkelveien langs Glomma mellom sentrum og Norsk Skogmuseum kan forlenges med sykkeltur på merkede sykkelruter, ideell for både trening og opplevelse.

De Nordiske Jakt- og Fiskedager, Festspillene i Elverum og Elverumsdagene har i mange, mange år vært med på å sette Elverum på kartet. Disse arrangementene vil også være et tilbud til Landsskytterstevnets deltagerne og gjester da de arrangeres i samme periode.

Elverum er akkurat passe stort slik at avstandene blir små. Handels- og serveringstilbudet er godt, og det dukker stadig opp nye spennende kafeer og restauranter med kjøkken som både fokuserer på det lokale og internasjonale. Uteservering, god plass og avslappende stemning gjør at du kan ta livet med ro i Elverum.

Elverum – det ideelle utgangspunkt for dagsutflukter.

Elverum er et knutepunkt i Hedmark med kort vei til en rekke gode opplevelser. Med utgangspunkt i Elverum kan du få med deg de opplevelsene som ligger i alle himmelretninger.

Du kan ta dagsutflukter vestover til Løten, Hamar og Nes/Helgøya. På den turen kan du blant annet besøke, Løiten Brænderi, Klevfoss Industrimuseum, Munch-senteret, Domkirkeodden, Innvandremuseet, Kirsten Flagstad Museum, Skibladner, Norsk Jernbanemuseum, Prøysenhuset og fine stedene du finner under felles betegnelsen «Midt i Mjøsa»(Nes/Helgøya).

Rett Øst finner du Trysil med et bredt aktivitetstilbud hvor stisykling og familierafting bør forsøkes. På veien kan du besøke Snippen Gård og Sørlistøa Fløtermuseum.

Nordover kommer du til Rena/Åmot, og spesielt badestranden på nordsiden av Osensjøen kan anbefales på varme dager. Kanskje kan Osensjøen Adventure by på spennende aktiviteter under Landskytterstevnet. Det er også populært å sykle Birkebeinertraseen fra Rena.

Reiser du sørover kan du få med deg de mange opplevelsene i Finnskogen, som både har spennende attraksjoner og muligheter for aktiviteter som kano- og kajakkpadling, fiske, vandring og sykling. Verdt et besøk er også Gravberget kirke og den nye Våler kirke. De som liker fart og spenning kan kjøre gokart på Vålerbanen.

For den golfinteresserte finnes det tre golfbaner innen kort avstand: Elverum Golfklubb, Sorknes Golf på Rena og Atlungstad Golf i Stange.

Det god grunn til at tro at alle kommer til å ha trivelige dager i Elverum under Landskytterstevnet.

Mer informasjon på: www.visiter.no og www.visit-hedmark.no

Osmundsand i Osensjøen er innlandets fineste badestrand og er verdt et besøk på en varm sommerdag.

Gokart på Vålerbanen eller Starmoen er en populær aktivitet for både store og små.

7. Organisering

Både under LS2000 og LS2010 har Elverum Skytterlag vært alene som ansvarlig lokal arrangør. Vi har høstet god erfaring med en slik organisering og vil videreføre den også i 2020. Gjennom 3 tidligere Landskytterstevner siden 1990 har Elverum Skytterlag knyttet gode kontakter med regionens lag og foreninger inklusive skytterlag og samlag slik at disse ønsker å bidra med nødvendig dugnadspersonell for å dekke behovet også i 2020. Oppgjøret skjer til personellets lag eller forening i h.h.t. avtalte timepriser og registrerte timer, slik at inntektene kommer organisasjonene til gode.

Vi vil også videreføre den flate organisasjonsmodellen når det gjelder Hovedkomiteen slik at hvert HK-medlem har direkte fagansvar for sin avdeling. Dette gir tydelige ansvarslinjer med korte beslutningsveier, noe som kjennetegner en effektiv organisasjon. Med bakgrunn i erfaringen fra LS2000 og 2010 vil vi i 2020 splitte "Administrasjon & Innkvartering" i 2 separate HK-avdelinger. Dette for å få maksimal fokus på det viktige innkvarteringsarbeidet.

I stabsfunksjonen uten direkte avdelingsansvar vil det være representanter fra:

- Østerdal Garnison
- Heimevernet
- Elverum kommune
- Elverum Skytterlag

Generell instruks for Hovedkomiteens medlemmer.

Hovedkomiteens medlemmer skal:

- *Rapportere direkte til HK's leder.*
- *Oppnevne nestleder for sin avdeling.*
- *Opprette nødvendig antall grupper og bemanne disse.*
- *Utarbeide fremdriftsplaner og arbeidsinstrukser for gruppene.*
- *Utarbeide budsjettforslag og inneha budsjettansvar for godkjent avdelingsbudsjett.*
- *Innkalle til og avholde nødvendige møter med sine grupper for å sikre fremdrift og økonomisk kontroll i avdelingen. Være møteleder og skrive referat.*
- *Forberede og utrede saker fra avdelingen som skal behandles i HK.*
- *Sørge for at alle avvik fra godkjente planer og budsjetter blir rapportert og rettet opp.*
- *Være ansvarlig for sluttrapport for sin avdeling etter stevneslutt.*

Organisasjonskart

8. Økonomi.

Som utgangspunkt for budsjettarbeidet legges det til grunn et deltagerantall på 6.000 påmeldte skyttere med en klassevis fordeling som gjenspeiler gjennomsnittet for de siste årenes Landsskytterstevner.

Inntekter:

Arrangementsavgift 6000 påmeldte	2 550 000
Salg av bodplasser arena	960 000
Salg av caravanplasser 1.300 stk	3 200 000
Sponsorer og støtte	1 750 000
Annonsealg program	450 000
Salg mattelt, kiosker og souvernir	4 500 000
Sum inntekter	13 410 000

Kostnader:

Rigg og drift alle provisorier Arena og camper	2 000 000
Leiekostnad camper og refusjon til skoler	500 000
Leiekostnader bygninger og anlegg	500 000
BA-kostnader skyttercamper	1 000 000
BA-kostnader Arena og baner	1 000 000
Renovasjon	350 000
Tekniske oppgraderinger og drift (Bredbånd)	400 000
Busskostnader. Felt og skyttelbusser camper	500 000
Speaker. DFS.	350 000
Driftsmateriell, rekvisita	400 000
Innkjøpskostnad salg	2 475 000
Produksjonskostnad program og deltageravis	150 000
Scene, lyd, lys, drift	250 000
Reserve 10 %	987 500
Sum kostnader	10 862 500

Til dekning av dugnadsarbeid 2 547 500

Økonomisk risikovurdering.

På neste side er det vist hvordan de største usikkerhetene kan slå ut på det økonomiske resultatet. Vi vurderer været og deltagerantallet som de største usikkerhetene i forbindelse med et Landsskytterstevne.

	6000 påmeldte og optimalt vær	6000 påmeldte og dårlig vær	Differanse i fht optimalt	5000 påmeldte og dårlig vær	Differanse i fht optimalt
Inntekter:					
Arrangementsavgift 6000 påmeldte	2 550 000	2 550 000		2 125 000	(425 000)
Salg av bodplasser arena	960 000	960 000		960 000	
Salg av caravanplasser 1.300 stk	3 200 000	3 200 000		3 200 000	
Sponsorer og støtte	1 750 000	1 750 000		1 750 000	
Annonseprogram	450 000	450 000		450 000	
Salg mattelt, kiosker og souvernir	4 500 000	3 150 000	(1 350 000)	3 000 000	(1 500 000)
Sum inntekter	13 410 000	12 060 000	(1 350 000)	11 485 000	(1 925 000)
Kostnader:					
Rigg og drift alle provisorier Arena og camper	2 000 000	2 000 000	-	2 000 000	
Leiekostnad camper og refusjon til skoler	500 000	500 000		500 000	
Leiekostnader bygninger og anlegg	500 000	500 000		500 000	
BA-kostnader skyttercamper	1 000 000	1 400 000	400 000	1 400 000	400 000
BA-kostnader Arena og baner	1 000 000	1 000 000		1 000 000	-
Renovasjon	350 000	350 000		350 000	-
Tekniske oppgraderinger og drift	400 000	400 000		400 000	-
Busskostnader. Felt og skyttelbusser camper	500 000	500 000		500 000	
Speaker. DFS.	350 000	350 000		350 000	
Driftsmateriell, rekvisita	400 000	400 000		400 000	
Innkjøpskostnad salg	2 475 000	2 047 500		1 950 000	(525 000)
Produksjonskostnad program og deltageravis	150 000	150 000		150 000	
Scene, lyd, lys, drift	250 000	250 000		250 000	
Reserve h.h.v. % av kostnadene	10 987 500	6 590 850	(396 650)	3 292 500	(695 000)
Sum kostnader	10 862 500	10 438 350	(424 150)	10 042 500	(820 000)
Til dekning av dugnadsarbeid	2 547 500	1 621 650	(925 850)	1 442 500	(1 105 000)

Som det fremgår av de 3 kolonene i matrisen ovenfor så kan det bli store utslag på arrangementets økonomiske resultat i fra 6000 påmeldte deltagere og optimale værforhold til bare 5000 påmeldte og i tillegg dårlig vær.

Reduksjon av økonomisk risiko.

Vi regner med at reserveposten vil dekke de usikkerhetene som måtte være i beregningene så tidlig i budsjettprosessen. Som det fremgår av matrisen så reduseres reserveposten i takt med at det tas høyde for dårlig vær og redusert deltagerantall.

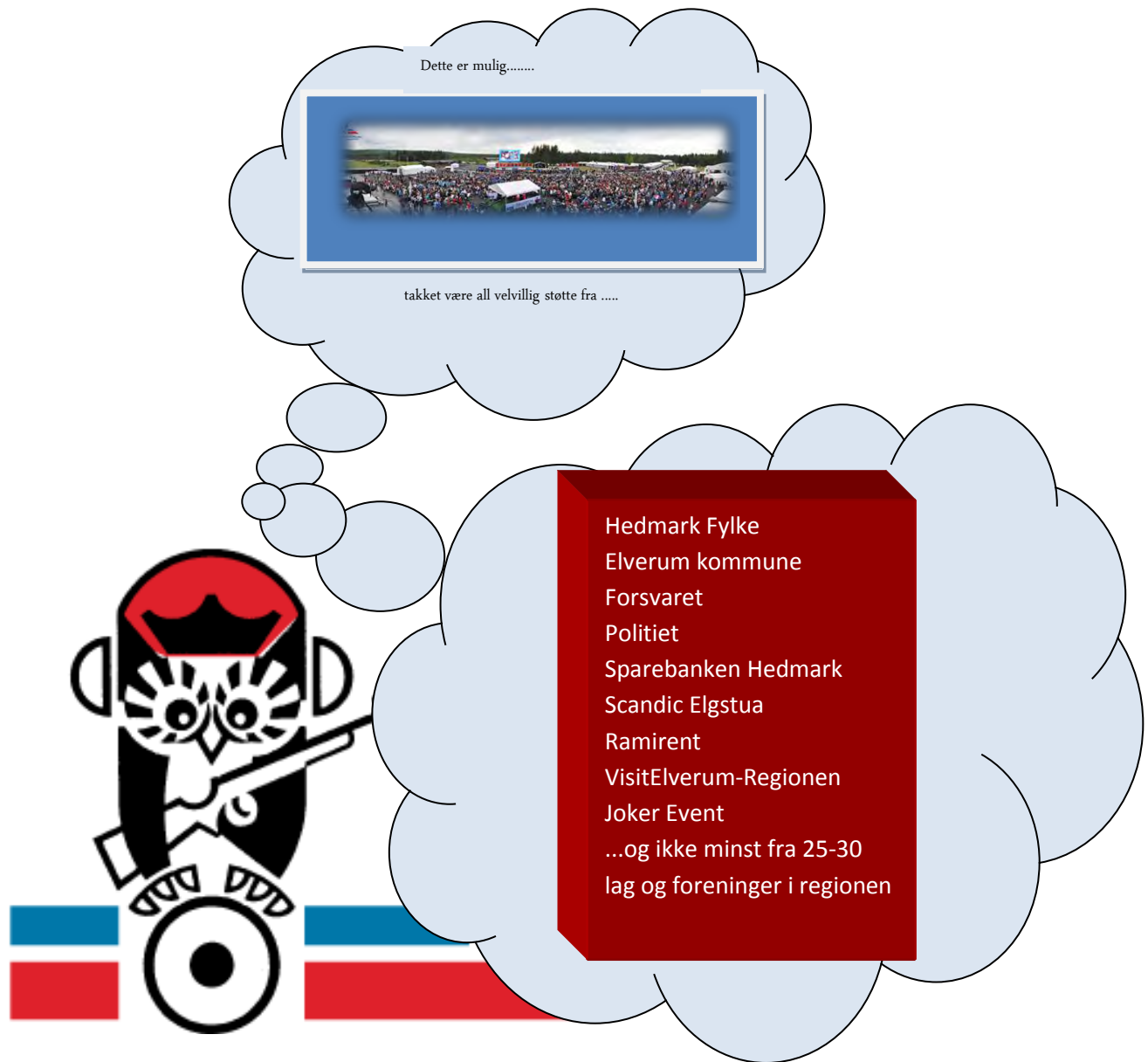
For å sikre seg mot alternativene "dårlig vær og redusert deltagerantall" bør sponsorinntektene økes med 0,5 - 1,0 mill kroner for at det økonomiske resultatet skal stå på "trygg grunn" uansett.

Et Landsskytterstevne i Elverum trenger totalt ca. 17.000 dugnadstimer fra lag og foreninger fra start planlegging til sluttrapport er levert til DFS. Med en timesats for dugnadsarbeid på 125 kr/time må det være et økonomisk resultat på minimum 2.125.000 kroner. Ved å øke sponsorinntektene til 2,5 mill kroner vil budsjettalternativene kunne se slik ut:

	6000 påmeldte og optimalt vær	6000 påmeldte og dårlig vær	Differanse i fht optimalt	5000 påmeldte og dårlig vær	Differanse i fht optimalt
Inntekter:					
Arrangementsavgift 6000 påmeldte	2 550 000	2 550 000		2 125 000	(425 000)
Salg av bodplasser arena	960 000	960 000		960 000	
Salg av caravanplasser 1.300 stk	3 200 000	3 200 000		3 200 000	
Sponsorer og støtte	2 500 000	2 500 000		2 500 000	
Annonnesalg program	450 000	450 000		450 000	
Salg mattelt, kiosker og souvernir	4 500 000	3 150 000	(1 350 000)	3 000 000	(1 500 000)
Sum inntekter	14 160 000	12 810 000	(1 350 000)	12 235 000	(1 925 000)
Kostnader:					
Rigg og drift alle provisorier Arena og camper	2 000 000	2 000 000	-	2 000 000	
Leiekostnad camper og refusjon til skoler	500 000	500 000		500 000	
Leiekostnader bygninger og anlegg	500 000	500 000		500 000	
BA-kostnader skyttercamper	1 000 000	1 400 000	400 000	1 400 000	400 000
BA-kostnader Arena og baner	1 000 000	1 000 000		1 000 000	-
Renovasjon	350 000	350 000		350 000	-
Tekniske oppgraderinger og drift	400 000	400 000		400 000	-
Busskostnader. Felt og skyttelbusser camper	500 000	500 000		500 000	
Speaker. DFS.	350 000	350 000		350 000	
Driftsmateriell, rekvisita	400 000	400 000		400 000	
Innkjøpskostnad salg	2 475 000	2 047 500		1 950 000	(525 000)
Produksjonskostnad program og deltageravis	150 000	150 000		150 000	
Scene, lyd, lys, drift	250 000	250 000		250 000	
Reserve i % av kostnadene	10 987 500	6 590 850	(396 650)	3 292 500	(695 000)
			-		
Sum kostnader	10 862 500	10 438 350	(424 150)	10 042 500	(820 000)
			-		
Til dekning av dugnadsarbeid	3 297 500	2 371 650	(925 850)	2 192 500	(1 105 000)

Ved å anta at virkeligheten vil ligge et sted mellom de mest optimistiske og de mest pessimistiske alternativene, så vil vi arbeide ut i fra et budsjett som gir et resultat på ca 2,5 millioner kroner. Da må sponsorinntektene utgjøre minimum 2,5 mill.

9.0 Støtteerklæringer.

9.1 Hedmark Fylke

Odd Køhl

Elverum Skytterlag

Hamar, 08.05.2015

Deres ref:

Vår ref: Sak. nr. 15/3867 - 1

Støtte til søknad om Landsskytterstevne 2020 i Elverum.

Hedmark fylkeskommune bekrefter med dette skrivet støtte til Elverum skytterlag i forbindelse med deres søknad om å få arrangere Landsskytterstevnet 2020.

Arrangementet vil være et stort løft for det lokale og regionale skyttermiljøet, og vil bidra positivt både for næringsliv, turisme og andre frivillige organisasjoner i Sør Østerdalsregionen.

Elverum skytterlag har god erfaring og tradisjoner for store arrangement, ikke minst fra Landsskytterstevnet i 2010. Et nytt Landsskytterstevne i 2020 gir laget anledning til fornying av frivillighetsstaben, samt utvikling av anlegget på Terningmoen. Begge deler er viktig for skyttersporten i hele Hedmark.

Hedmark fylkeskommune administrerer flere tilskuddsordninger som kan være aktuelle å søke støtte fra:

- Mesterskapsstøtte
- Spillemidler til idrettsanlegg

Fylkeskommunen ser positivt på at Elverum skytterlag ønsker å arrangere

Landsskytterstevnet i 2020. Dette er et stort arrangement som setter Elverum og hele Hedmark på kartet.

Vi ønsker lykke til med søknaden!

Hedmark fylkeskommune

Dag Rønning
Fylkesordfører

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

9.2 Elverum kommune

ELVERUM KOMMUNE

Elverum Skytterlag v/Ulf Erik Owrenn

Rådmannskontoret

Vår dato: 19.11.2015
Vår referanse: 2015005277-2
Arkiv: 15/5277/
Deres dato:
Deres referanse:
Vår saksbehandler: Erik Hanstad

Angående Elverum Skytterlags søknad om å arrangere Landsskytterstevnet i 2020 - Erklæring

Elverum Skytterlag har lang tradisjon i å arrangere Landsskytterstevner. Som representant for Elverum kommune kan jeg med hånden på hjertet hevde at stevnene i byen vår har vært gjennomført med stor presisjon og har gitt et meget godt ettermæle. Jeg vil påstå at stevnene har vært den ene innertieren etter den andre for å holde meg til skytternes terminologi.

Grunnene til dette er mange. For det første har Elverum Skytterlag bred erfaring, noe som er helt avgjørende, samtidig som de har mange dedikerte mennesker i sine rekker som brenner for denne idretten.

Det er nok heller ikke tilfeldig at Landsskytterstevnene i Elverum er helt i toppen når det gjelder antall deltakere. Med vår sentrale beliggenhet er det grei adkomst, enten man kommer med fly til Gardermoen eller langs riksveiene som møtes i Elverum. Som kjent er Elverum et kommunikasjonsknutepunkt beliggende meget sentralt på Østlandet, noe som har bidratt til at Elverum har vært et handelsted i mer enn 400 år. Her møtes Rv 2, Rv 3 og Rv 25.

Det er naturlig å tro at disse elementer er en vesentlig del av årsaken til at de tidligere stevnene i Elverum er av de desidert mest besøkte, og rekorden fra 1990 står fortsatt. I så måte er vi selvfølgelig sterkt motivert for å «slå» den rekorden i 2020.

Vi regner med at det er godt kjent at infrastrukturen er på plass, med baneforhold og godt tilrettelagte overnattingsmuligheter for tilreisende uansett hvilken boform de måtte velge.

Elverum kommune har ved tidligere arrangementer stillet skoleplasser og teknisk bistand til rådighet, noe vi selvsagt også vil gjøre hvis Landsskytterstevnet blir lagt til vår kommune i 2020.

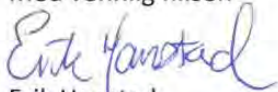
Vi har også erfaring for at dugnadsånden er sterk når det gjelder Landsskytterstevnet. Lag og foreninger stiller villig opp for å bidra til at gjestene våre skal ha det så bra som overhodet mulig når de besøker byen vår. Et annet viktig poeng er det tette og gode samarbeidet som Elverum Skytterlag har med Forsvaret. Det er av avgjørende betydning at Elverum fortsatt er en viktig Hær-kommune med de synergier dette fører med seg. Dette må også sees i et regionalt perspektiv, ikke minst innenfor området som omfatter Østerdal Garnison. Dette gir også rom for det vi forbinder med Compact Games, alt skjer innenfor en forholdsvis liten radius og med korte transportavstander.

Tidspunktet for Landsskytterstevnene er heller ingen tilfeldighet. Stevnet har tidligere, og vil også i 2020 bli arrangert i samme periode som De Nordiske Jakt- og Fiskedager på Norsk Skogmuseum. Samtidig kan byen vår by på både Festspill og Elverumsdager, noe som gir deltakerne mulighet for gode opplevelser og kulturtilbud i verdensklasse.

Vi i Elverum kommune håper det sees positivt på Elverum Skytterlags søknad om å arrangere Landsskytterstevnet i 2020. Vi i Elverum kommune vil som vanlig stille opp med stor iver og vilje. Sammen med Elverum Skytterlag vil Elverum kommune være vertskap for den tradisjonelle Skyttertingsmiddagen.

Med vennlig hilsen

Erik Hanstad
ordfører

9.3 Forsvaret

Til

Everum Skytterlag
V/Ulf Erik Owren
Holbergs veg 20
2407 ELVERUM

Kopi til

HV/HVST
HÆREN/OPSSTØ/TERNINGMOEN

Støtteerklæring til Everum skytterlag sin søknad om å arrangere Landsskytterstevnet i 2020

1 Bakgrunn

Everum skytterlag ønsker å søke om arrangøransvar for Landsskytterstevnet i 2020, arrangementet ønskes gjennomført i Terningmoen leir. Dersom dagens samarbeidsavtaler mellom Forsvaret og Det frivillige skyttervesen (DFS) videreføres vil militært norgesmesterskap i skyting arrangeres i tilknytning til Landsskytterstevnet. Dato for arrangementene er perioden 31.juli til 7.august 2020. Tidspunktet er koordinert med Everum kommune og lokalt næringsliv slik at det samfaller med de tradisjonsrike Everumslagene, Festspillene i Everum og De Nordiske jakt- og fiskedager.

2 Drøfting

Everum skytterlag anmoder om tilgang til arealer i Terningmoen leir etter samme modell som ved Landsskytterstevnet i 2010. Dette gjelder i hovedsak skyte- og øvingsfelt (SØF) med ulike skytebaner og arealer for publikumsarena, «handlegate», parkeringsarealer, samt adgang til SØF på en god og funksjonell måte. I tillegg er det ønskelig å kunne kjøpe seg mat gjennom kjøkkenet på Terningmoen. Skytterlaget mener at kjøp av tjenester ved kjøkkenet er et suksesskriterie for et vellykket arrangement.

Hæren ved Operasjonsstøtte avdelingen på Terningmoen som forvalter Terningmoen leir med SØF har sagt seg positive til å støtte gjennomføringen av Landsskytterstevnet 2020. Heimevernet har på vegne av Forsvaret hovedansvar for å støtte gjennomføringen av Landsskytterstevnet, det er også Heimevernet som har hovedansvaret for å følge opp avtaler med DFS. Heimevernet støtter Everum skytterlag sin søknad om å arrangere Landsskytterstevnet i 2020.

Everum skytterlag må på et senere tidspunkt formelt søke Forsvaret om den konkrete og samlede støtten som ønskes slik at alle driftsenheter så tidlig som mulig kan forberede og koordinere sine bidrag til et vellykket arrangement.

3 Konklusjon

Heimevernet støtter Everum skytterlag sin søknad om å arrangere Landsskytterstevnet i 2020.
HV-05 ønsker lykke til med søknaden!

Per-Ivar Norman
Oblt
Sjef HV-05

9.4 Politiet

POLITIET
HEDMARK POLITIDISTRIKT

**Elverum skytterlag
v/Ulf Erik Owrenn**

HEDMARK POLICE DISTRICT

Deres referanse:

Vår referanse:
201500041-54 630

Sted, Dato
, 14.12.2015

AD. SØKNAD OM LANDSSKYTTERSTEVNET 2020

Politiet i Elverum er anmodet om å gi en uttalelse i forhold til at Elverum Skytterlag vil søke om å få tildelt Landsskytterstevnet i 2020.

Landsskytterstevnet er erfaringsvis et stort arrangement som bidrar til en betydelig økning av trafikkbelastningen i nærområdet. I Elverum har tidligere Landsskytterstevner blitt gjennomført i samme periode som andre større arrangement i byen, som Festspillene i Elverum, De Nordiske Jakt- og Fiskedagene og Elverumsdagene. Til tross for dette har trafikkavviklingen gått bra, og politiet har ingen negative erfaringer forbundet med arrangementene.

Landsskytterstevnet har også vært et positivt arrangement for Elverum og området rundt. Tilreisende skyttere m/familier bidrar til en større befolkningsøkning i byen under arrangementet, noe som gir positive effekter både for næringslivet og andre pågående arrangement i samme tidsperiode. Politiets erfaringer med Elverum Skytterlag som arrangør er også positive, og vi har alltid hatt et godt samarbeid både i forkant- og under avviklingen av arrangementene.

Politiet i Elverum er derfor positive til en ny søknad fra Elverum Skytterlag om å arrangere Landsskytterstevnet i 2020. Gjennom et godt samarbeid mellom arrangøren, politiet, Elverum kommune og evt. ansvarlig for andre arrangement i samme periode, skal vi klare å løse både trafikale- og andre utfordringer på en god måte. Hvis oppstart av ny vegtrase for rv. 3/25 inn mot Elverum går som planlagt, vil vi i 2020 ha ny 4 felts motorvei inn mot byen fra vest, noe som også vil bidra i positivt i forhold til trafikkavviklingen.

Politiet ønsker lykke til med søknaden og ser frem til godt fremtidig samarbeid hvis dere skulle bli tildelt Landsskytterstevnet i 2020.

Med hilsen

Tom Johnsen
Politistasjonssjef/driftsenhetsleder

27

57

9.5 Sparebanken Hedmark

Elverum Skytterlag

v/Ulf Erik Owrenn

Postboks 247

2406 ELVERUM

Hamar, 11.11.2015

Vår ref.: TSL

Deres ref.:

HOVEDSAMARBEIDSPARTNER VED LANDSKYTTERSTEVNET 2020

Vi bekrefter at vi vil gå inn som hovedsamarbeidspartner/sponsor for landsskytterstevnet i Elverum, hvis dette blir tildelt Elverum Skytterlag.

Vi var også dette ved siste stevnet i Elverum i 2010. Vi har gode erfaringer fra en dyktig arrangør som Elverum skytterlag. Dette er en stor begivenhet for vår region som har store tradisjoner innen for Det Frivillige Skyttervesen.

Lykke til med søknaden for LS 2020.

Med vennlig hilsen

Sparebanken Hedmark

Tore Slettvold

markedssjef

9.6 Scandic Elgstua

Scandic

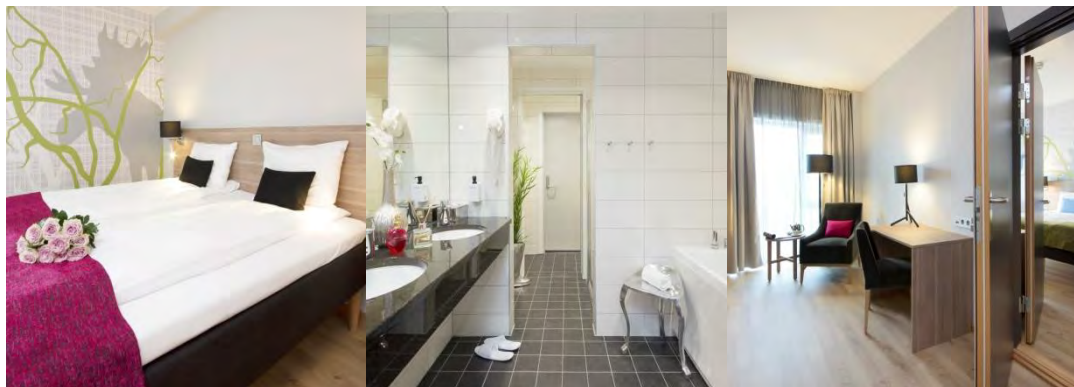
ELGSTUA

Scandic Elgstua er mer enn gjerne LS hotellet til Landskytterstevnet i Elverum august 2020

Scandic Elgstua er Hedmarks nyeste hotell, vi åpnet 1 juni 2013.

Hotellet består av 111 tiltalende rom.

Vi har bankettmiddag kapasitet til 350 gjester.

Vårt kjøkken har ett renome for svært god mat som baserer seg på kortreiste, lokale råvarer.

Frokosten blir servert i vår restaurant Jaktlaget.

Vi har vunnet prisen for Hedmarks beste frokost både i 2014 og 2015.

Scandic Elgstua ble også kåret til Norges Beste Hotel av Hotel.com Award 2015.

Vi har reservert hele hotellet i forespurt periode. I tillegg også reservert hele Scandic Hamar og 80 rom på Scandic Ringsaker.

Vi ønsker dere velkommen til Elverum og Scandic Elgstua.

9.7 Ramirent

Elverum Skytterlag
Postboks 247
2402 Elverum

Att: Ulf Erik Owrenn

Ramirent AS
Elvesletta 11
2323 Ingeberg

Hamar, 25.11.2015

Landsskytterstevnet 2020 – Samarbeidsavtale mellom Elverum Skytterlag og Ramirent AS

Vi takker for deres forespørsel og vi setter stor pris på muligheten til å kunne presentere hva vi kan tilby ved ett eventuelt samarbeid ved Landsskytterstevnet 2020.

Landsskytterstevnet har alltid vært noe vi i Ramirent ser på som ett av de viktigste arrangementene å samarbeide med, og vi ønsker selvfølgelig å tilby dere vår beste ekspertise i avviklingen av dette.

Videre nedover kan dere lese hva vi i Ramirent kan bidra med for ett best mulig avholdt Landsskytterstevne i 2020 om Elverum Skytterlag skal få tildelt dette.

Etter vår forståelse ønsker Elverum Skytterlag en leveranse fra oss tilsvarende arrangementet i 2010. Dvs. alt behov for midlertidige brakkeløsninger, telt, toalettcabiner, dusjer, midlertidig elektro samt oppsett, service og ettersyn av dette.

Ramirent er største aktør innen utleie markedet i Norge, denne posisjonen har vi oppnådd gjennom å tilføre reell verdi til våre kunder som direkte kan videreføres til kundens kunder. Ramirent vil geografisk kunne gi en meget god dekning i området rundt Elverum da vi har 3 kundesentere og ett hovedlager i området innenfor 1 times kjøring, som vil sikre rask og effektiv leveranse av både utstyr og kompetanse.

Vårt kundeløfte er «Let's Solve it!» og vi ser frem imot å bidra til å løse deres utfordringer slik at dere kan fokusere på det dere er best på, å arrangere Landsskytterstevnet!

Med vennlig hilsen

Odd Arne Enger og Stian Gundersen

9.8 VisitElverum-Regionen

Elverum – den blomstrende småbyen

Med utgangspunkt i Elverum har deltagerne på Landsskytterstevnet tilgang til mange flotte opplevelser. Elverum byr på en blomstrende småbyatmosfære og et godt handletilbud og mange fine serveringssteder. Merkede sykkelruter, sykkel- og gangvei langs Glomma, gode vandremuligheter, fiske, golf, gokart, elgsafari, flere badestrender og ikke minst et godt utgangspunkt for dagsutflukter i alle himmelretninger. Lett tilgjengelige *Velkomstsentre* på Norsk Skogmuseum, i sentrum og hos Scandic Elgstua gjør at Elverum kan hjelpe alle til å finne fram til de gode opplevelsene

Elverum er museumsbyen i Hedmark med to museer som kan besøkes både når det er gråvær og på fine soldager. Norsk Skogmuseum byr på historien om jakt, fiske og friluftsliv i utstillingen Tråkk. Du får vite mye om skogsdrift og treets betydning for vekst og utvikling. Blant annet med utstillingen Det Fantastiske Treet som skal inngår utstillingen om fotosyntesen. Glomdalsmuseet har mange spennende historier å fortelle om regionen vår. Begge museene har flotte uteområder å boltre seg på for hele familien, og det er til og med egen badestrand. Ta også med fiskestangen. Flott museumsbutikk og god mat på Forstmann gir ekstra krydder. Museene har felles billett og områdene henger sammen via broer over Glomma.

Veldig mange som kommer til Elverum legger merke til blomstene i sentrum, og hvor flotte parkene og grøntområdene i byen er. Det gjør byen spesielt trivelig på sommeren. Gang- og sykkelveien langs Glomma mellom sentrum og Norsk Skogmuseum kan forlenges med sykkeltur på merkede sykkelruter, ideell for både trening og opplevelse.

De Nordiske Jakt- og Fiskedager, Festspillene i Elverum og Elverumsdagene er med å sette Elverum på kartet. Landsskytterstevnet legges i forkant av disse arrangementene og utgjør en et godt ekstratilbud for de tilreisende.

Elverum er akkurat passe stort slik at avstandene blir små. Handels- og serveringstilbudet er godt, og det dukker stadig opp nye spennende kafeer og restauranter med kjøkken som både fokuserer på det lokale og internasjonale. Uteservering, god plass og avslappende stemning gjør at du kan ta livet med ro i Elverum.

Elverum – det ideelle utgangspunkt for dagsutflukter

Elverum er et knutepunkt i Hedmark med kort vei til en rekke gode opplevelser. Med utgangspunkt i Elverum kan du få med deg de opplevelsene som ligger i alle himmelretninger.

Du kan ta en dagsutflukter vestover til Løten, Hamar og Nes/Helgøya. På den turen kan du blant annet besøke, Løiten Brænderi, Klevfoss Industrimuseum, Munch-senteret, Domkirkeodden, Innvandrer-museet, Kirsten Flagstad Museum, Skibladder, Norsk Jernbanemuseum, Prøysenhuset og fine stedene du finner under felles betegnelsen «Midt i Mjøsa»(Nes/Helgøya).

Rett øst finner du Trysil med et bredt aktivitetstilbud hvor stisykling og familierafting bør forsøkes. På veien kan du besøke Snippen Gård og Sørlistøa Fløtermuseum.

Nordover kommer du til Rena/Åmot, og spesielt badestranden på nordsiden av Osensjøen kan anbefales på varme dager. Kanskje kan Osensjøen Adventure by på spennende aktiviteter under Landsskytterstevnet. Det er også populært å sykle Birkebeinertraseen fra Rena.

Reiser du sørover kan du få med deg de mange opplevelsene i Finnskogen, som både har spennende attraksjoner og muligheter for aktiviteter som kano- og kajakkpadling, fiske, vandring og sykling. Verdt et besøk er også Gravberget kirke og den nye Våler kirke. De som liker fart og spenning kan kjøre gokart på Vålerbanen.

For den Golfinteresserte finnes det tre Golfbaner innen kort avstand: Elverum Golfklubb, Sorknes Golf og Atlungstad Golf.

Det god grunn til at tro at alle kommer til å ha trivelige dager i Elverum under Landsskytterstevnet.

Mer informasjon på: www.visiter.no og www.visit-hedmark.no

På Gaarder Gård som ligger som en grønn oase midt i byen kan du gå på konsert under Festspillene.....

.....eller du kan ta en tur på Skogmuseet for å se på de fantastiske utstillingene der.....

.....eller du kan rett og slett ta en tur i de mektige skogene som omkranser byen for å bearbeide nervene før Kongelaget.

9.9 Joker Event

Joker Event AS

Vestsiv. 41

2406 Elverum

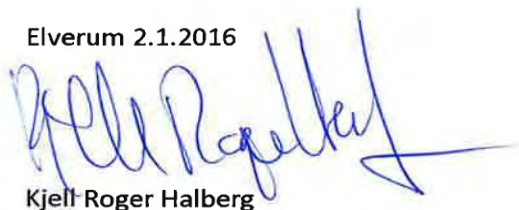
LS2020 v/Ulf Erik Owren

INTENSJONSAVTALE

Jeg bekrefter herved LS2020 benytter Joker Event sine tjenester under et Landskytterstevne på Elverum i 2020.

Joker Event var leverandør av bl.a. scene, lys, lyd og souvenir i 2010 da stevnet ble avholdt på Elverum og ønsker å bidra til nok et vellykket arrangement for både arrangør, publikum og deltakere!

Elverum 2.1.2016

Kjell Roger Halberg

Daglig Leder og prosjektansvarlig

10.1 Andre vedlegg

BILAG 10 B) KVALITETSSIKRING NETTVERK/DATA/STRØM LS:

Til aktuelle søkere LS. Dette er krav pr. oktober 2015. Endringer kan komme. Kravene er relatert til nettverk/data/strøm.

Funksjon/ krav	Krav fra DFS	Løsning (beskrives av arrangør)	Estimert kostnad
Internett på banearena	Minimum 200 MB begge veier. Kun fiber er aktuelt. DFS har investert i trådløst Cisco utstyr og jo bedre kapasitet man har jo bedre tjeneste kan man levere. - Beskriv løsning/leverandører.	En slik kapasitet er installert frem til arenaen i dag. Til daglig abonnerer ESL på en mindre kapasitet, men kan under LS tegne et kortvarig abonnement for minimum 200MB. Det er Eidsiva Bredbånd som er leverandør av denne tjenesten.	Kostnaden for kapasitetsøkning forutsetter vi å få sponset av Eidsiva
Internett tilgang på feltarena	Det er 8 arenaer til sammen på fin-grovfelt. Alle må ha Internett tilgang. DFS stiller med mobilt bredbånd fra Telenor. - Er det god dekning for Telenor data trafikk på alle feltarenaer? - Finnes det andre muligheter for Internetttilgang på feltarena? For eksempel trekking av kabel fra hus i nærheten? - Ligger noen felthold mindre enn 500 meter fra bane, kan fiber være aktuelt. Beskriv dette.	Vi har under tidligere arrangement benyttet samme type kommunikasjon i området som har en god dekning. Til Stang- og Felthurtigstandplassene er det fiber. Det jobbes med å legge finfelt til område som også har fiber.	Vi har tidligere fått litt betalt av Telenor for at de har rigget opp nødvendig utstyr fordi de får inntekter p.g.a. trafikken på nettet.
Mannskap er til IT på LS	Dere som arrangør skal stille med dataoperatør på 8 feltarenaer. Vedkommende bør ha god kjennskap til DFS/regelverk og ikke være ukjent med PC. 1 dags opplæring gis. Med tanke på skift bør det være 16 personer. På hovedarena, er dere ansvarlig for oppslag av resultater med mer. Her kreves det ca. 4 personer til enhver tid. - Beskriv hvordan	Vi vil benytte oss av personer med slik kompetanse som vi finner blant våre frivillige lag og organisasjoner. På feltarenaene blir slik bemanning rekruttert hovedsaklig fra Skytterlag og Samlag i regionen. 16+4 personer i ca 8 dager à 12 t = 1920 timer à 125 kr/t	Kr. 240.000

	dere vil løse mannskapsbehovene for felt og hovedarena.		
Datanettverk på arena	<p>Det skal legges singelmodus fiber på arena, mellom server, 100m og 200m. Minimum 6 par. Fra server legges det også fiber til DFS/speaker/presse. DFS/Forsvaret stiller med alt av servere.</p> <p>Internkabling foregår med cat 6, noen steder kan cat 5 være aktuelt. DFS/Cyberforsvaret kabler selv fra switcher. Dere som arrangør skal selv også stille med *ca. 10-15 LCD skjermer 22-24 tommer, * 6-7 skrivere, * 10 UPS'r ++, serverrack, kjøling etc.</p> <p>Beskriv hvordan dere vil løse dette, og om dere evt. har noe eksisterende som kan brukes.</p>	<p>Fra skap ved "Rigg 2020" ligger det fiber fram til 100m og 200m slik at det er oppkoblingsarbeid som må gjøres. Vi vil inngå avtale med NetCom AS som er Telenors entreprenør i regionen for å løse disse installasjonene, samt leie og drifte nødvendig materiell i h.h.t. listen.</p>	Kr 150.000
Trådløst nettverk på arena	<p>DFS har anskaffet trådløst nettverksutstyr til bruk under LS. Systemet består av kontrollere, smartguest, webportal, fiberswitch og 9 aksesspunkter, hvorav 3 som plasseres ute på området. De 6 andre plasseres på vegg skytterhus/standplass etc. Alle er av typen Cisco Aironet 3600 series.</p> <p>NB! Utforming av arena kan medføre behov for færre enheter.</p> <p>Dere som arrangør må legge fiber fram til de 3 punktene ute på arena. Til de 6 andre punktene trekkes det cat 6 kabling. Hvem som drifter/supporterer løsningen under LS har vi ennå ikke kontroll på.</p> <p>Kommenter hvordan dere vil</p>	<p>Fra LS2010 har vi trekkerør med fiber fram til 3 stk aksesspunkter ute på arenaen. Skulle det være behov for å endre/flytte disse så vil det være en enkel sak å legge nye trekkerør og kabler i bakken da det er bare sand/grus i hele området. Det medtas et beløp for kabel og deler på kr. 10.000. Graving/fylling/montering kr. 15.000.</p>	Kr. 25.000

	løse dette.		
Krav til lokaler	<p>Skytterkontoret og Kongsberg Target systems sitter i samme lokale.</p> <p>-Vårt behov er ca. 75 kvm. (Kan være to atskilte lokaler, ved siden av hverandre)</p> <p>- Vi er ca. 10 personer og har 40 PC'er.</p> <p>-FLO/Cyberforsvaret trenger 45 kvm.</p> <p>-Speaker trenger 35 kvm, i tillegg til telt på 6*6 m.</p> <p>- Beskriv hvordan dere tenker å løse lokalisering nevnt over. (NB lokaler til opplæring, skytterstyret, NRK, dere selv med mer, kommer i tillegg til dette)</p>	Både under LS2000 og LS2010 har RAMIRENT både levert og driftet nødvendige lokaler på Arenaen. Vi har inngått en intensjonsavtale med RAMIRENT også for LS2020. Under LS2010 hadde vi en brakkerigg i 2 etasjer på til sammen 17 enheter. Denne hadde et tilgjengelig areal på i overkant av 300 m2. Planlagt plassering er på samme sted som tidligere, og det vil ikke være noe problem å utvide/tilpasse lokalene for å tilfredsstille behovet i 2020. Planløsningen for LS2010 legges ved til orientering.	Nødvendig areal er 155 m2 + telt til NRK. Denne andelen av den totale rigg- kostnaden utgjør ca. Kr. 392.000.
Krav til strøm	<p>Normalt strømbehov under LS vil være ca. 400 KW. I tillegg må det anskaffes et aggregat som kan kjøre hele, eller deler av anlegget på aggregat hvis strøm blir borte (resultater, standplasser, speaker må ha strøm)</p> <p>- Beskriv hvordan dere vil løse strømbehovet, inkl. backup strøm</p>	M.h.t. strøm er det tilstrekkelig kapasitet på arenaene. Som i 2010 vil vi ha back-up i form av nødvendig aggregatkapasitet plassert ved inn-taksskapet på Hovedarenaen. Dette vil ha kapasitet til å drifte arrangementet i sin helhet i tilfelle strømutfall. Avtale inngås med Eidsiva Energi som vi har hatt både i 2000 og 2010.	Eidsiva sponser aggregat(er) som driftes av RAMIRENT.
Krav til lydanlegg	<p>Dere skal levere lydanlegg på arena(bane), inkl. standplass 100, 200m.</p> <p>Anlegget må være av god kvalitet. Har dere tenkt på aktuelle leverandører? Erfaringer fra tidligere LS tilsier en kostnad på kr. 200.000 for dette.</p>	Vi har inngått en intensjonsavtale med Joker Event her i Elverum som vil være ansvarlig for lyd/scene/Arena. De var også ansvarlige for lydopplegget under LS2010 og er en vesentlig eventaktør på Østlandet.	Kostnader antas til ca kr. 200.000
Montering av elektronikk	<p>Montering av skiver på bane og felt vil normalt skje i juni måned. Dette vil medfører at baner stenges for skyting fra</p>	Vi har tilgjengelig utstyr og mannskap til disse aktivitetene. Traktor m/tilhenger og liten hjullaster m/pallegaffel pluss 3-4 mann.	Kr 120.000

	juni og fram til LS starter. Dere MÅ stille med mannskaper. til oppmontering og nedrigging.		
--	---	--	--

Det vises for øvrig til håndbok for LS for andre detaljer og mer info om elektronikk på felt.

Spørsmål til søknaden rettes til:

Ulf Erik Owrenn

Telefon 952 72 625

ulf.erik@galten.no

Tone Lillekroken

Fra: Atle Lotsberg [alots@online.no]
Sendt: 14. januar 2013 20:53
Til: Reksten Leiv
Emne: Div dokument
Vedlegg: Resolusjon frå Ombodsmøte Nordfjord Skyttarsamlag.docx; FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGKOMITEEN.pdf

Frå referatet:

14: Endringar av vedtekter for sentral valnemd i DFS. Nordfjord Skyttarsamlag støttar Hedmark sitt framlegg for endringar av vedtekter einstemmig.

15: Gjennomføring av Skyttartinget i DFS: Styret sitt framlegg er at dette blir gjennomført kvart 2. år utanom landsskyttarstemnet. Ombodsmøtet stiller seg einstemmig bak forslaget som blir oversendt DFS.

Mvh.
Atle L.

Til Skyttarstyret/Skyttartinget

Begrunnelse frå Nordfjord skyttarsamlag om kvifor skyttartinget bør vere annakvart år og på eit anna tidspunkt enn Landsskyttarstemnet.

Landsskyttarstemnet er det største ein skyttar i DFS kan vere med på. All fokus er på det sportslege og miljø for skyttarar, leदारar og tillitsvalde. Skal ein i tillegg prøve å halde det fokuset som samlagsleदारane skyttarstyret og administrasjonen i DFS må ha for å gjennomføre eit godt og verdig skyttarting. Dette viste seg å vere vanskeleg seinast i 2012. Fleire tingrepresentantar hadde her størst fokus på eigne skyttarar.

Det er og slik at om ein legg skyttartinget utanom Landsskyttarstemnet kan skyttartinget arrangerast over to dagar og det vert nok med ei overnatting.

Kvifor annakvart år?

For ein organisasjon som DFS som er tufta på tradisjon kan skyttartinget arrangerast annakvart år. Regelendringane som er så store at skyttartinget må bestemme får då betre tid på å modne i organisasjonen og mindre saker kan skyttarstyret ta seg av.

Innsparinga for DFS vert stor og vi treng ikkje lenger å ha vedlegg til skytterboka.

Nordfjord skyttarsamlag forstår at DFS må bruke den tid dei treng for ei slik omlegging for å få regelverket tilpassa ei slik omlegging men dette må ikkje verte ei sovepute.

For Nordfjord skyttarsamlag

Leiv Reksten

ledar

Tone Lillekroken

Fra: Oslo Skyttersamlag <oslo@samlag.no>
Sendt: 10. januar 2014 21:46
Til: DFS Firmapost
Kopi: Ånneland, Arne; Sundal, Ketil; Sannes, Torleif; Hansen, Terje; Musiol, Morten; Muri, Bjarne; Klausen, Sigbjørn
Emne: Tingsaker 2014
Vedlegg: Forslag om endring av sammensetning av Rådgivende utvalg.pdf; Forslag om å tillate bruk av kikkert i feltskyting.pdf

Hei

Vedlagt oversendes to saker til Skyttertinget 2014.

1. Forslag om å tillate kikkert i feltskyting. Innsendt av Oslo Østre skytterlag 2. Forslag om endring i sammensetning av Rådgivende utvalg. Innsendt av Lars Johan Hereid, Skarpskytten

Sakene ble behandlet på Ombudsmøtet i Oslo skyttersamlag 26.11.2013.

I begge sakene bifalt Ombudsmøtet enstemmig å fremme sakene for behandling på Skyttertinget 2014.

Med hilsen
Helge Lillekvelland
Leder Oslo skyttersamlag

Det Frivillige Skyttervesen

Postboks 298 Økeren

0511 Oslo

Slependen 24.11.2013

Forslag om endring av sammensetning av Rådgivende utvalg.

Langtidsplanen for perioden 2012 – 2016 ble vedtatt av Skyttertinget i 2012. Av langtidsplanen så fremgår det at Skytterstyret skal vurdere endringer av utvalgsorganiserings i planperioden med sikte på blant annet større bredde, økonomi osv. jfr. 10.1.e

Rådgivende utvalg består i dag av 3 medlemmer, pluss 2 vararepresentanter. Det har vært forskjellig praksis hvor mange som har deltatt i utvalget sitt arbeid. Noen utvalgsledere har kun kalt inn de faste medlemmene, andre har også kalt inn 1 vararepresentant.

Rådgivende utvalg får sine arbeidsoppgaver fra Skytterstyret. Arbeidsoppgavene er stort sett å utrede og gi en anbefaling av prinsipiell karakter til styret og administrasjonen, før en sak blir fremmet for Skyttertinget. Rådgivende utvalg har opp gjennom årene høstet stor anerkjennelse for det arbeidet de har gjort. Saker som har vært behandlet er av forskjellig art, kompleksitet og med stor spennvidde. Eksempler på saker som utvalget har vært involvert i de senere år er feltskyting / figurer, forslag om endring av regelverket for premiering, turnusordning for LS og ikke minst konsekvensutredning av innføring nytt kaliber 5.56 i DFS.

Den teknologiske utviklingen går imidlertid stadig raskere og skal DFS følge med og tilpasse seg dagens og morgendagens krav til en moderne organisasjon så bør rådgivende utvalg etter forslagsstiller sitt syn få en bredere sammensetning enn tilfelle er i dag.

Forslag:

Rådgivende utvalg utvides til 5 personer, en fra hver landsdel og med personlige varamenn.

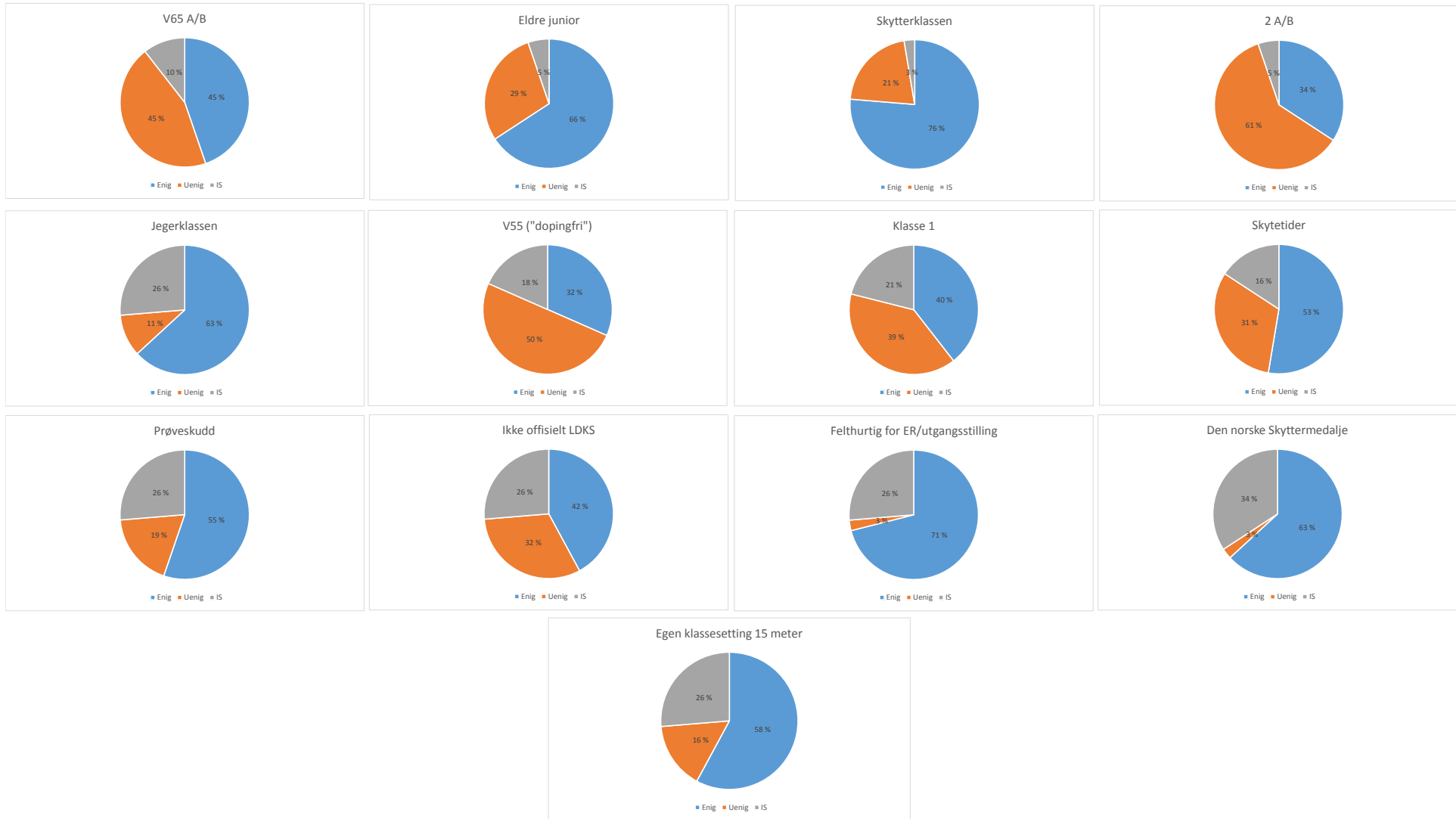
Mvh

Lars Johan Hereid

Oversikt over samlagens tilbakemeldinger på Sotnakk-rapporten

Utarbeidet av Skytterkontoret april 2016

Kommentar: Diagrammene tar kun utgangspunkt i de samlagene som har sendt inn en felles besvarelse.

SAKER TIL SKYTTERTINGET 2015

Eiksmarka 30.1.2015

1. Innføring av LDKS 15 m som obligatorisk stevne i alle landsdeler fra og med 2016

LDKS 15 m er i dag ikke et offisielt DFS-stevne, men har til tross for det gjennom flere år blitt arrangert i flere landsdelskretser. Det har også vært utdelt LDK-medaljer, bestilt og levert fra Lohne i Bergen.

Med den enorme økningen i interessen og deltakelsen det har vært for 15 m skyting i de siste årene syns vi det er på tide at LDKS 15 m får den status det fortjener og får betegnelsen offisielt mesterskap på lik linje med felt og bane. Vi foreslår også at det benyttes samme skyteprogram som for LDKS bane, dvs. med utendørsprogram, lagskytinger og avsluttende finaler på stevnets siste dag. Stevnet foreslås lagt til siste halvdel av november for ikke å komme i konflikt med feltsesongen. Her bør det imidlertid være rom for individuelle tilpasninger. Vi ser også for oss en del geografiske utfordringer, men med litt smidighet og smarte løsninger burde det være mulig å få dette til i alle landsdelskretser.

Vi kan nevne at Viken II landsdelskrets gjennomførte sitt første uoffisielle LDKS på 15 m i 2008 og stevnet var en suksess fra første stund. Deltakelsen har vært jevnt meget bra og i 2014 var det ca 440 påmeldte skyttere. Stevnet gjennomføres etter samme mal som LDKS bane, dvs. med utendørsprogram og med egne lagskytinger for både R/J, senior og veteraner. Det er avsluttende finaler med spesielt program for alle klasser på stevnets siste dag.

Vi har ikke tatt stilling til premiering verken på hovedskyting eller mesterskap, men lar det være opp til den enkelte landsdelskrets å bestemme. Medaljene bør imidlertid være som på LDKS bane. Om systemet med stjerne til de som har mesterskapsmedaljen fra tidligere skal innføres må avgjøres av Skytterstyret, men anbefales av forslagsstillere.

Saken ble tatt opp på ombudsmøtet i Akershus som enstemmig ga sin tilslutning til forslaget.

Med hilsen

Jarle Gården
Leder Akershus skyttersamlag

Eide 26.8.14

Organisasjonsmedaljen

Det vises til dagens program for organisasjonsmedaljen, skytterboka kapittel 12.160. Dagens program innbyr lite til deltagelse for alle klasser da det er innbefattet stående skyting. Det er kun klassene 3-5 som har det i sine ordinære baneprogram. Deltagelsen i denne skytingen har gjennom lengre tid vist en nedadgående tendens.

I 2014 arrangerte Nordmør skyttersamlag denne skytingen som et åpent stevne og antall deltagere ble noe høyere (44 fra samlaget og en del fra andre samlag). For å kunne stimulere til også deltagelse fra klassene utenom 3-5 gis følgende innspill til endring av programmet:

• Klasse 3-5	Programmet som nå
• Klasse 2, V55 og J	5 kne, 5 ligg, grunnlag 6 kne og 4 ligg, omgang
• Klasse 1, V65, V73	5 ligg, 5 ligg, grunnlag, omgang
• All skyting på 200/300	
• R og ER	Ordinær skyting på 100m

Denne saken ble behandlet på vårt styremøte 10.9.14 og styret støttet enstemmig forslaget

Ola Krogstad
samlagsleder

Forslag til endring av Landsskytterstevnet, innføring av lagskyting for ungdom på 100 meter

Forslaget er fremmet av Sørskogbygda skytterlag, initiativtager Knut Arild Nedgården.

Det er ønskelig med lagskyting for ungdom på LS. Dette er nå i seniorklassene, og vi ønsker at dette også innføres for de yngre. Dette mener vi er inspirerende for ungdommen, samtidig som at de som kanskje ikke kvalifiserer seg til bane- eller feltfinale, har enda en skyting å se frem til.

Forslaget fremmes for å øke bredden i lagskyting på landsskytterstevnet for ungdom, da det per i dag kun eksisterer samlagsskyting, og dette innebærer kun 4 rekrutteringsskyttere fra en relativt stor krets. Ved å innføre lagskyting på landsskytterstevnet, vil dette gi sjansen til at langt flere rekrutteringsskyttere får deltatt. Dette er også positivt i forhold til lagfølelse og tilhørighet i de enkelte lag. Skytterlagene tar selv ut ungdomsskyttere til lagskytingen.

Det antas at en finaleskyting som dette, vil ta ca. 1 ½ - 2 timer. Det er litt usikkert på hvilken dag/ettermiddag dette kan bli prioritert på LS, men det mener vi evt. er opp til skyttertinget å avgjøre, som er best kjent med programmet.

Forslag til statutter:

1. De 3 beste skytterne fra hovedskytingen representerer laget, av de 3 skal det være minst en junior.
2. De 25 (50) beste lagene er kvalifisert for finalen.
3. Alle kvalifiserte lag stiller likt i finalen.
4. Finalen gjennomføres ved at skyttere fra kl R/ER skyter 10 skudd liggende, skyttere fra klasse J skyter 6 skudd kne og 4 skudd liggende. Sisteetappen skal skytes av skytter fra kl J.
5. Vanlig regler for prioritering følges.
6. De to første lagene skytes med felles anvisning, siste lag rangeres og anvises skive for skive.

Premiering.

Medaljer for lagskyting til de 3 beste lagene som brukt ved for eksempel landsdelskretsstevnet.

Samlagets behandling av forslaget:

Forslaget ble behandlet som sak 12-1 på ombudsmøte for 2015. Ombudsmøte ga forslaget sin tilslutning.

Tone Lillekroken

Fra: Namdal Skyttersamlag <namdal@samlag.no>
Sendt: 15. oktober 2015 19:57
Til: DFS Firmapost
Emne: Forslag til endring av Skyttertingets foretningsorden
Vedlegg: Norges Skytterstyre ved Generalsekretær..doc

Hei.

Namdal Skyttersamlag ønsker en endring av § 6-11 i Skytterboka og har fremmet ett forslag vi mener vil gi en bedre gjennomføring av Skyttertinget i fremtiden.

Se vedlegg.

Vi ønsker en tilbakemelding at dette er mottatt og blir behandlet i Norges Skytterstyre.

Med Hilsen
Namdal Skyttersamlag
v/ Roger Larsen
leder

Namdal Skyttersamlag
v/ Roger Larsen
Moanvegen 379
7819 Fosslandsosen

12.10.2015

Norges Skytterstyre
V / Generalsekretær.

Forslag om endring av Skyttertingets foretningsorden § 6-11

Namdal Skyttersamlag har i etterkant av årets Skytterting diskutert den uheldige situasjon vi kom opp i med stemmelikhet ved valg av ny president. Det samme skjedde i fjor ved valg av ny kandidat til DFSU for Midt Norge.

Slik sammensetningen av Norges Skytterstyre og når alle samlag møter er vi i dag 56 stemmeberetige ved Skyttertinget. Dette kan gi lik stemmeavgiving ved valg 28-28.

Vi foreslår at punkt 6-11 endres til følgende tekst:

Alle plikter å avgi stemme ved avstemninger. ”Blank” stemme er tillatt ved skriftlig avstemning. I tilfelle stemmelikhet er presidentens stemme avgjørende.
Hvis oppmøte ved Skyttertinget er slik at stemmelikhet kan bli en realitet under avstemning på kandidater til verv i Norges Skytterstyre og DFSU, skal en av Norges Skytterstyre sine medlemmer avstå fra å stemme. Hvem dette blir skal avgjøres med loddtrekning blant styremedlemmene. Presidenten skal ikke være med i denne trekningen. Denne loddtrekning skal gjøres av de som blir valgt til tellekorps.

Namdal Skyttersamlag mener at viktige verv ikke skal avgjøres slik det har vært ved de to siste Skyttertingene. Vi mener vårt forslag til endring gjør at vi unngår denne situasjonen og ivaretar Samlagenes innvirkning på valgene.

Vi ber om at Norges Skytterstyre tar dette til etterretning og endrer § 6-11. Er det Skyttertinget som må foreta denne endringen fremmes dette som Tingsak i 2016 av oss.

Med hilsen
Namdal Skyttersamlag
Roger Larsen
leder

Det frivillige Skyttervesen

Langtidsplan 2016 – 2020

Innstilling til Skyttertinget 2016

Innhold

Formål.....	4
Visjon.....	4
Verdier – grunnmur.....	4
Etikk.....	5
Fokusområder.....	5
Rolle- og ansvarsfordeling i organisasjonen.....	5
1. Samarbeid med Forsvaret.....	6
1.1 Tilgang på skytebaner.....	6
1.2 Videreføre og utvikle samarbeid om opplæring.....	6
1.3 Rekruttering til Forsvaret.....	6
1.4 Veteraner fra Forsvaret.....	6
2. Utdanning og kompetanse.....	7
2.1 Rekruttering og utdanning av instruktører.....	7
2.2 Rekruttering og utdanning av tillitsvalgte.....	7
2.3 Kompetanse og dokumentasjon.....	8
2.4 Organisasjonsutvikling i lag og samlag.....	8
3. Ungdoms- og rekrutteringsarbeid.....	9
3.1 Ungdomsutvalget i samlag og skytterlag.....	9
3.2 Voksenrekruttering.....	9
3.3 Ungdom.....	9
3.4 Skyteskole.....	10
3.5 Felleskap og miljø.....	10
4. Anlegg.....	11
4.1 Anleggsutvikling.....	11
4.2 Miljø og sikkerhet.....	11
5. Arrangement.....	12
5.1 Landsskytterstevnet.....	12
5.2 Norgescup.....	12
5.3 Regionale og lokale arrangement.....	12
5.4 Skifeltskyting og skogsløp med skyting.....	13
5.5 Skytingens Dag.....	13
6. Kommunikasjon og media.....	14
6.1 Intern kompetanse.....	14
6.2 Norsk Skyttertidende.....	14
6.3 Sosiale medier.....	14
6.4 Media.....	14
7. Organisasjon, marked og økonomi.....	16
7.1 Organisasjonsutvikling.....	16
7.2 Økonomiske rammevilkår.....	16
7.3 Markedsavtaler og samarbeidspartnere.....	16
7.4 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT).....	17
8. Samfunnsansvar.....	18
8.1 Styrke samarbeid med offentlige myndighetsorgan og politikere.....	18
8.2 Styrke DFS sin samfunnsrolle.....	18
8.3 Organisasjon og etikk.....	18
9. Økonomisk prognose 2016-2020.....	19

Innledning

Det frivillige Skyttervesens (DFS) Langtidsplan for 2016 – 2020 skal være organisasjonens styrende verktøy for den neste 4-års perioden.

Langtidsplanen for 2012 – 2016 har hatt fokus på økt aktivitet og synliggjøring av DFS, spesielt i forhold til sentrale myndigheter, samfunnsoppgaver og vår relevans for Forsvaret. Det er gjort en formidabel innsats for å beholde offentlige midler, og videreutvikle organisasjonens tilknytning til Forsvaret. Stortingsrepresentantene kjenner godt til oss, hva vi gjør og hva vi står for. Dialogen med Forsvarsdepartementet er god, organisasjonen har tilpasset seg nye søknad- og rapporteringsrutiner og får gode tilbakemeldinger på disse.

Det viktigste er likevel at vi gjennom langtidsplanperioden har hatt en jevn økning i aktiviteten. De fleste måltall viser en positiv utvikling, og gjennom flere aktivitetsrettede tiltak mener vi at denne nye langtidsplanen ytterligere skal forsterke dette.

Den nye langtidsplanen for 2016 – 2020 har blitt til etter en grundig prosess i hele organisasjonen. Norges Skytterstyre, DFSU, SFU og administrasjonen har gjennomført en grundig analyse av organisasjonens sterke og svake sider, og sett på muligheter og utfordringer. Oppsummering fra arbeidet, samt høring i samlagene høsten 2015, har bidratt til det resultatet som i dag foreligger.

Planen innebærer en ytterligere satsing på utdanning og aktivitet. I denne sammenheng er skyteskole og opplæring av skyteinstruktører svært viktig for at flest mulig skal få tilbud om lære å skyte på en sikker og god måte. Det gode samarbeidet med Forsvaret videreføres, og det planlegges en økning av kursaktiviteten knyttet til skytefaglig instruktør- og skarpskytteropplæring i Forsvaret.

Langtidsplanen legger opp til at DFS skal ha noen definerte fokusområder hvert år. Det planlegges å iverksette spesifikke tiltak og sette av nødvendige ressurser for å understøtte de utvalgte fokusområdene. Dette for å tydeliggjøre satsinger, og gjennom disse involvere hele organisasjonen i gjennomføring av langtidsplanens målsettinger.

Vi mener at langtidsplanen blir et godt styringsverktøy, med konkrete og målbare tiltak. Vi ser fram til god oppfølging av langtidsplanen fra alle ledd innen Det frivillige Skyttervesen, med en felles målsetning om fortsatt positiv utvikling i perioden 2016 – 2020.

Bernt Brovold
President

Jarle Tvinnereim
Generalsekretær

PS! Bilder blir lagt inn i planen etter tingbehandling.

Formål

Det frivillige Skyttervesen (DFS) ble opprettet på bakgrunn av vedtak i Stortinget 30. juli 1892. For å motta statsbidrag fra 1. juli 1893, satte Stortinget som betingelse at skytterlagene måtte gi sin tilslutning til den nye organisasjonen og godta betingelsene (grunnreglene). Et stort flertall av skytterlagene i Folkevæbningen og Centralforeningen som svarte, svarte ja. Det første fellesstyret ble valgt 6. juli 1893 i forbindelse med Landsskytterstevnet i Kristiansund. DFS har med bakgrunn i dette brukt 1. juli 1893 som «stiftelsesdato» for organisasjonen.

Forutsetter her at ny formålsparagraf godkjennes av Stortinget, og legges til grunn i ny langtidsplan:

DFS grunnregler er vedtatt av Stortinget, og vår formålsparagraf har følgende ordlyd:

§ 1-1: Det frivillige Skyttervesens formål er å fremme god våpenkultur og praktiske skyteferdigheter, samt sikre tilgang til en desentralisert skytebanestruktur, til nytte for Forsvaret og samfunnet for øvrig.

Målet i § 1-1 skal søkes nådd gjennom følgende beskrivelse:

§ 1-2: Det frivillige Skyttervesens mål skal søkes nådd gjennom ungdoms- og rekrutteringsarbeid, instruksjon i våpenbruk, samt øving og konkurranser i bane- og feltmessige skytinger.

DFS har ca. 135.000 medlemmer. Organisasjonen er bygd opp av ca. 850 skytterlag, 48 skyttersamlag, 9 landsdelskretser og et sentralledd. DFS har ca. 10 000 frivillige tillitsvalgte, og representerer en stor dugnadsånd gjennom at organisasjonens frivillige årlig bidrar med ca. 13 millioner dugnadstimer.

DFS har et bredt spekter av skyteaktiviteter med rifle, som passer for alle generasjoner:

- Bane, feltskyting, stang- og felthurtigskyting, i hovedsak med grovkalibret våpen.
- 15 m innendørsskyting med finkaliber.
- Skifeltskyting og skogsløp med skyting, i hovedsak med grovkalibret våpen.

Visjon

Vår formålsparagraf og måloppnåelse kan beskrives gjennom følgende visjon:

Best på skyteaktiviteter og våpenkultur!

Verdier – grunnmur

DFS skal forankre sin virksomhet i tre kjerneverdier, de tre F-er: Forsvarsbygger, Folkesport og Forbilde

FORSVARSBYGGER DFS skal gjennom vårt brede engasjement og støtte bidra til god forsvarsvilje og forsvarsevne i det norske folk. Vi skal tilby våre skytebaner og skytekspertise til Forsvaret for å bidra til at de når sine målsettinger.

FOLKESPORT DFS skal være en attraktiv og inkluderende breddeorganisasjon der begge kjønn og alle generasjoner kan drive en aktivitet de har glede og nytte av. Fokus skal være på at flest mulig oppnår utvikling og mestring til sitt ambisjons-nivå, og samtidig bidra til å oppnå samfunnets mål om en god folkehelse.

FORBILDE DFS skal gjennom god våpenopplæring og holdningsskapende arbeid bidra til en høyverdig våpenkultur hos skyttere og storviltjegerne. Vi skal være en utdanningsinstitusjon for ungdom, gjennom å tilby et helhetlig og utviklende fritidstilbud. Ledere og instruktører skal være forbilder for ansvarlig og respektfull våpenbehandling og gode formidlere av organisasjonens mål.

Etikk

Det frivillige Skyttervesen har vedtatt etiske retningslinjer, som gjelder for tillitsvalgte, ansatte og medlemmer av organisasjonen. Høy etisk standard er både et individuelt og et felles ansvar. De etiske retningslinjene skal være en hjelp til å bli bevisst på organisasjonens formål og verdier med sikte på å realisere disse.

Fokusområder

Det settes av ekstra ressurser til noen fokusområder i planperioden. Dette for å tydeliggjøre satsinger, og på denne måten involvere hele organisasjonen i gjennomføring av langtidsplanens målsettinger. Den sentrale ressursinnsatsen vedtas endelig av Norges Skytterstyre i årlige budsjett.

Fokusområder i planperioden er:

2016/17: Feltskyting

2017/18: Skyteskole og instruktørutdanning

2019/20: Anlegg

Samlagene og skytterlagene involveres ved gjennomføring av fokusområdene.

Rolle- og ansvarsfordeling i organisasjonen

Norges Skytterstyre er ovenfor Skyttertinget ansvarlig for at Langtidsplan 2016-2020 gjennomføres slik Skyttertinget bestemmer.

De sentrale utvalgene gis i planen medansvar for innsatsområder/tiltak på nasjonalt nivå. Landsdelskretsene og samlagene gis tilsvarende medansvar på regionalt nivå. Lokalt ansvarliggjøres skytterlagene for det operative ansvaret for flere satsingsområder.

Generalsekretæren er ovenfor Skytterstyret ansvarlig for at Skytterkontorets ressurser prioriteres i samsvar med vedtatt plan. Generalsekretæren utarbeider en detaljert tiltaksplan med tidsfrister og ansvar for gjennomføring av tiltak i langtidsplanen. Tiltaksplanen blir lagt fram for Norges Skytterstyre til godkjenning, og evalueres deretter med jevne mellomrom.

Langtidsplanen evalueres minst en gang pr år, og de økonomiske konsekvenser av planen skal tas hensyn til ved oppsett av årsbudsjett og budsjettsøknader til offentlige myndigheter. År 2016 er grunnlagsår for definerte målsettinger med måltall.

1. Samarbeid med Forsvaret

Hovedmål for perioden 2016-2020:

Videreutvikle samarbeidet med Forsvaret med formål å styrke skyttersaken og forsvarsviljen i det norske folk.

1.1 Tilgang på skytebaner

Mål: Felles bruk av skytebaneanlegg der dette er naturlig og formålstjenlig for begge parter.

Strategi: Prioritere utvikling av skytebaner der DFS har samarbeidsavtale med Forsvaret.

Tiltak:

- a) Ha dialog med Forsvarsbygg og HV-staben om samarbeid og utvikling av felles skytebaneanlegg.
- b) Bidragsordninger (miljøpakkemidler) søkes styrket for lag som har mulighet for å tilrettelegge for Forsvarets behov for anlegg, herunder anlegg til kortholdskyting der dette er mulig og ønskelig.

Medansvar: Skytterlagene

1.2 Videreføre og utvikle samarbeid om opplæring

Mål: DFS skal være en viktig støtte til Forsvaret med skytefaglig opplæringskompetanse.

Strategi: Benytte vår spisskompetanse og tilby opplæring til Forsvaret i samarbeid med Forsvarets skyteutvalg (FSU).

Tiltak:

- a) Aktiv markedsføring av tilbudene gjennom oppsøkende virksomhet
- b) Videreføre samarbeid med FSU om skytefaglig instruktør- og skarpskytteropplæring i Forsvaret.
- c) Tilby instruktørkurs og støtte med videregående skytefaglig opplæring med tilpasset innhold.
- d) Bevisstgjøre verdien av egentrening gjennom å delta i DFS-konkurranser.

1.3 Rekruttering til Forsvaret

Mål: Bidra til at flere skyttere fra DFS rekrutteres til Forsvaret.

Strategi: Informere om Forsvarets utdanningstilbud og utnytte Landsskytterstevnet som rekrutteringsarena.

Tiltak:

- a) Videreutvikle samarbeid mellom DFS og Forsvarets personell- og vernepliktssenter.
- b) Informere DFS ungdomsskyttere om Forsvarets tilbud.
- c) Samarbeide med Forsvaret om informasjon på Landsskytterstevnet.
- d) Delta på HV-ungdomssamlinger/møter.

1.4 Veteraner fra Forsvaret

Mål: Gjøre DFS sitt tilbud mer kjent for veteraner fra Forsvaret.

Strategi: Nærmere samarbeid med veteranorganisasjonene.

Tiltak:

- a) Utarbeide informasjonsmaterieill tilpasset veteraner fra Forsvaret.
- b) Inngå samarbeidsavtale med minst en veteranorganisasjon.
- c) Legge til rette for aktiviteter gjennom samlag og skytterlag.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene.

2. Utdanning og kompetanse

Hovedmål for perioden 2016-2020:

Flest mulig skyttere i DFS rekruttert gjennom motiverte og kvalifiserte instruktører og tillitsvalgte som tilrettelegger optimalt for økt aktivitet i alle DFS sine disipliner.

2.1 Rekruttering og utdanning av instruktører

Mål: Flere instruktører som bidrar til økt rekruttering, og sørger for kvalifisert opplæring i skyteteknikk, sikkerhet, våpenkultur og holdninger.

Strategi: Tilrettelegge for bruk av moderne teknologi integrert med årlige sentrale instruktørkurs parallelt med at samlagene gjennomfører egne interne instruktørkurs med tilpasset varighet og innhold.

Tiltak:

- a) Arrangere sentrale skyteinstruktørkurs 1 i hver landsdel hvert år. Flere samlag arrangerer interne skyteinstruktørkurs 1.
- b) Tilby komplett opplegg for skyteinstruktørkurs 1 med presentasjoner for alle leksjoner tilgjengelig i VK samlag.
- c) Tilrettelegging for skyteinstruktørutdanning i moduler der alle moduler i sum tilfredsstillende krav til skyteinstruktørkurs 1.
- d) Styrke tilbudet om korte skyteinstruktørkurs tilpasset bestemte roller.
- e) Aktiv bruk av e-læring i opplæring av skyteinstruktører.
- f) Dagens samarbeidskurs med Heimevernet om skyteinstruktørutdanning videreføres.
- g) Oppstart utvikling av ny fagbok om skyting og skyteteknikk.

Medansvar: DFSU, samlagene og skytterlagene.

2.2 Rekruttering og utdanning av tillitsvalgte

Mål: Styrke tilgangen på tillitsvalgte og øke kvaliteten på det frivillige lagsarbeidet.

Strategi: Generell kompetanse og nivåheving blant skytterlagsledere og andre tillitsvalgte i lagene.

Tiltak:

- a) Generell motivering av medlemsmassen til å påta seg oppgaver og verv.
- b) Aktiv bruk av e-læring i opplæring av tillitsvalgte.
- c) Fokus på rollen som tillitsvalgt - den positive rollemodellen.
- d) Kurspakker/konsept til bruk av samlagene for de tillitsvalgte i lagene videreutvikles.
- e) Fokus på samlagenes opplæringsansvar for tillitsvalgte i lagene, særlig de nyvalgte.
- f) Dagens Kurs for nye tillitsvalgte (KFNT) og regional samling (RS) videreføres med samme formål, målgruppe og intervaller.
- g) Benytte LS som arena for temakurs for tillitsvalgte.
- h) Sosiale medier benyttes aktivt til å markedsføre DFS utdanningstilbud
- i) Videreføre og videreutvikle arbeidsbok for skytterlagslederen.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

2.3 Kompetanse og dokumentasjon

Mål: Høy kvalitet på DFS sine aktiviteter for å sikre virksomheten, og ha stor tillit i samfunnet.

Strategi: Alle skytterlag skal oppfylle relevante krav og pålegg stilt av det offentlige, samt drive iht. standard lover for skytterlag.

Tiltak:

- a) Alle skytterlag gjennomfører internkontroll av sine anlegg og sin virksomhet iht. offentlige krav.
- b) Gjennom e-læring innføre en frivillig sertifiseringsordning for skyteledere.
- c) Gjennom e-læring tilby generell sikkerhetsopplæring med sertifisering.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

2.4 Organisasjonsutvikling i lag og samlag

Mål: Mer aktivitet i skytterlagene - aktivitet i flere skytterlag.

Strategi: Organisasjonen skal være mest mulig funksjonell i alle ledd.

Tiltak:

- a) Samlagene benytter konsept fra DFS til analyse og vurdering av lagsstrukturen i eget samlag.
- b) Gjenoppbygge lag med liten aktivitet der lokalisering eller ressurser tilsier at laget bør bestå.
- c) Stimulere til frivillig sammenslåing av lag med liten eller ingen aktivitet der forutsetningene ligger til rette for dette.
- d) Reisestøtte til samlag som driver oppsøkende virksomhet for å gjenoppbygge lagets aktivitetsnivå.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

3. Ungdoms- og rekrutteringsarbeid

Hovedmål for perioden 2016-2020:

Bidra til at flest mulig får sin våpenopplæring gjennom DFS ved å øke antall medlemmer under 18 år med 8 % og antall medlemmer 18 år og eldre med 4 % i planperioden.

3.1 Ungdomsutvalget i samlag og skytterlag

Mål: Flere tillitsvalgte med økt kompetanse i rekrutteringsarbeidet.

Strategi: Tilby videreutviklet kurs og opplæringsmateriell

Tiltak:

- a) Gjennomføre ungdomslederkurs i samlagene med instruktør fra DFS, med ekstra fokus på samlag som har stor nedgang i aktivitet.
- b) Flere ungdomslederkurs i regi av samlagene.
- c) Rekruttere flere unge tillitsvalgte i lag og samlag gjennom kurs, kampanjer og informasjon.
- d) Rekruttere flere kvinnelige tillitsvalgte i lag og samlag gjennom kurs, kampanjer og informasjon.
- e) Rekruttere foresatte som tillitsvalgte gjennom skyteskole, kampanjer og informasjon.
- f) Gjennomføre LS-treff hvert år.
- g) Videreføre og videreutvikle sosiale nettverk for ungdomsledere.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

3.2 Voksenrekruttering

Mål: Øke antall medlemmer 18 år og eldre med 4 % i planperioden.

Strategi: Gjennom et lavterskeltilbud gjøre rekruttering av voksne til skytesporten enklere.

Tiltak:

- a) Rekruttere foresatte og voksne i alle aldre gjennom skyteskole, kampanjer og informasjon.
- b) Styrke muligheten for rekruttering av jegere til DFS-skyting.
- c) Økt fokus på bedriftsskyting gjennom kampanjer og informasjon.
- d) Gjøre det enklere for skyttere under utdanning å delta i skytesporten.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

3.3 Ungdom

Mål: Øke antall medlemmer under 18 år med 8 % i planperioden.

Strategi: Øke de unges følelse av tilhørighet til skytesporten.

Tiltak:

- a) Tilrettelegge for skyting som valgfag i skolen.
- b) Utnytte potensielle muligheter i forskningsprosjektet «Skyting for mestring».
- c) Videreføre og videreutvikle bruken av sosiale medier og #DFSungdom.
- d) Flere rekrutt-/juniorsamlinger i samlagene.
- e) Innføre nasjonal ungdomshelg i samlagene.
- f) Innføre ungdomsskytterbestemmelser i DFS.
- g) Flere ungdomsskyttere som deltar i stevner gjennom å styrke det lokale stevnetilbudet.
- h) Analysere årsak til frafall blant ungdomsskytterne.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

3.4 Skyteskole

Mål: 350 skytterlag som arrangerer skyteskole i løpet planperioden 2016-2020, med et gjennomsnitt på 150 lag per år.

Strategi: Involvere samlagene i arbeidet med å markedsføre skyteskolekonseptet.

Tiltak:

- a) Markedsføre skyteskolekonseptet gjennom kurs, sosiale medier og nytt kurs- og profileringsmateriell.
- b) Videreutvikle konseptet med temadager.
- c) Samlagene arrangerer kurs i gjennomføring av skyteskoler for sine lag.
- d) Videreføre og utvikle de økonomiske bidragsordningene.
- e) Vurdere bidrag til samlagene for ytterligere å støtte opp om gjennomføring av skyteskoler.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

3.5 Felleskap og miljø

Mål: Skape økt aktivitet gjennom fokus på felleskap og miljø i skytterlaget.

Strategi: Skape et trygt miljø hvor man har tilhørighet til skytterlaget og DFS gjennom bevisstgjøring av organisasjonens kjerneverdier.

Tiltak:

- a) Utvikle miljøtiltak som en del av økt-arkivet.
- b) Utvikle kursopplegg for bruk i samlagene mot skytterlagene.
- c) Tema på sentrale kurs og samlinger.

Medansvar: DFSU, samlagene og skytterlagene

4. Anlegg

Hovedmål for perioden 2016-2020:

DFS skal ha en desentralisert skytebanestruktur som dekker hele befolkningen innenfor en rimelig reiseavstand.

4.1 Anleggsutvikling

Mål: Sikre en desentralisert skytebanestruktur over hele landet innenfor en rimelig reiseavstand.

Strategi: Alle utendørs skytebaner er viktig for organisasjonen. Anleggene skal opprettholdes og videreutvikles gjennom aktive skytterlag og tilgang på sentral teknisk/juridisk spisskompetanse.

Tiltak:

- a) Sikre ressurser og tilgang på sentral teknisk og juridisk bistand med spisskompetanse.
- b) God kontakt mellom skytterlag og respektive kommuner.
- c) Alle nyanlegg skal tilfredsstillende krav til sikkerhet og miljø.
- d) Bidra til å sikre skytebaneanlegg i større byer.
- e) Trygghet og trivsel på skytebanen i sentrum!
- f) Revidere anleggsveileder for bygging av innendørs skytebaner.
- g) Etablering av faste felt, Stang- og felthurtigarener med elektronisk målmateriell i så mange samlag som mulig.

Medansvar: Skytebanekontakter og skytterlagene

4.2 Miljø og sikkerhet

Mål: Sikre at skytebanene tilfredsstiller krav til miljø og sikkerhet, og gir skyttere og publikum gode opplevelser.

Strategi: Innføre gode og enkle system for årlige rapporteringsrutiner og internkontroll med fokus på skytebanesikkerhet og miljø.

Tiltak:

- a) Regionale skytebanekontakter skal være førstelinjekontakt for samlagenes skytebanekontakter, med spesielt ansvar for oppfølging av skytebanesikkerhet og rapportering via skytebaneregister.
- b) Skytterlagene skal gjennom årlige sikkerhetsinspeksjoner sikre at skytebanene til enhver tid oppfyller gjeldende sikkerhetskrav.
- c) Alle anlegg skal i løpet av planperioden ha gjennomgått sikkerhetsinspeksjon i samarbeid med skytebanekontaktene.
- d) Etablere elektronisk rapporteringssystem tilknyttet skytebaneregisteret.
- e) Aktiv bruk av Miljøpakkemidler for å redusere utslipp av støy og eventuelt annen forurensing.
- f) Arbeide for egen statlig finansiering av saneringstiltak på sivile skytebaner.
- g) Gjennomføre fokuskampaner om sikkerhet på skytebanen.
- h) Utarbeide hefte med retningslinjer for vedlikehold og renhold av innendørsbaner.

Medansvar: Skytebanekontakter og skytterlagene

5. Arrangement

Hovedmål for perioden 2016-2020:

DFS skal ha attraktive og sportslig gode arrangementer. Videreutvikle Landsskytterstevnet som organisasjonens flaggskip.

5.1 Landsskytterstevnet

Mål: Øke deltagelsen på Landsskytterstevnet og opprettholde statusen som et av landets største årlige samfunnsbegivenheter.

Strategi: Større fokus på innsalg av arrangementet og kvalitetssikring av gjennomføringen.

Tiltak:

- a) Full gjennomgang av Landsskytterstevnets organisering og økonomi for å få oversikt til å sette i verk tiltak for bedre styrt økonomi og øke inntekter.
- b) Videreutvikle samarbeidet med Forsvaret, ny samarbeidsavtale for 2021-2030.
- c) Tilrettelegge for at flere kan delta på LS.
- d) Deltagere og publikum skal sikres en god opplevelse på Landsskytterstevnet.
- e) Gjennomføre spørreundersøkelse som grunnlag for videreutvikling av Landsskytterstevnet.
- f) Større synlighet i lokale, regionale og nasjonale medier.

Medansvar: Arrangører av Landsskytterstevnet.

5.2 Norgescup

Mål: Større synlighet og oppmerksomhet rundt alle DFS skytedisipliner.

Strategi: Aktiv markedsføring av Norgescupen (NC) ovenfor media.

Tiltak:

- a) Heve status på Norgescupen gjennom å utvikle rammene for cupen.
- b) Utarbeide felles arrangørveileder for Norgescup-stevner.
- c) Vurdere å ha egen arrangørkonferanse for NC-arrangører.
- d) Vurdere å innføre Norgescup i grovfelt, som fordeles etter aktivitetenes naturlige sesonger.
- e) Aktiv markedsføring og kontakt med media.

Medansvar: Arrangørene

5.3 Regionale og lokale arrangement

Mål: DFS skal øke kvalitet og status på lokale og regionale arrangement.

Strategi: Videreutvikle god arrangørkompetanse gjennom tema/kurs og arrangørveiledere, samt bruke arrangementene aktivt i markedsføringen av DFS.

Tiltak:

- a) Heve kvaliteten på stevner gjennom økt kompetanse og større synlighet.
- b) Utarbeide kurspakke for samlaget med kurs og materiell for stevnearrangører.
- c) Sikre at lagene gjennomfører kontroll av elektroniske skiver iht. gjeldende krav.
- d) Flere stevner med feltskyting, stang- og felthurtigskyting.
- e) Aktiv markedsføring og kontakt med media.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

5.4 Skifeltskyting og skogsløp med skyting

Mål: Øke den gjennomsnittlige deltakelsen i alle aktiviteter med 10 % i planperioden.

Strategi: Øke aktiviteten gjennom markedsføring, motivering av tillitsvalgte og bruk av ildsjeler.

Tiltak:

- a) Markedsføre skifeltskyting og skogsløp med skyting aktivt i flere medier.
- b) Gjennomgå konseptet for NM skifeltskyting for å øke deltakelsen i spesielt ungdomsklassene.
- c) Større synlighet og markedsføring av NM skogsløp på LS.
- d) Gjennom aktivitetskonkurransen fokusere på trivsel, sosialt samvær og felleskap.
- e) Gjennomgå konkurransekonseptene for å gjøre det enklere å arrangere.
- f) Gjennomgå konkurransekonseptene for å gjøre det enklere å delta.
- g) Samlagene skal arrangere minst ett samlagsmesterskap årlig (skifelt og/eller skogsløp med skyting).
- h) Gjennom bidragsordningen motivere til regionale miljøsamlinger.
- i) Styrke bidragsordningen for å skape økt motivasjon til å arrangere.
- j) Kontakt med forsvarsavdelinger for å motivere disse til deltakelse.

Medansvar: DFS/SFU, samlagene og skytterlagene

5.5 Skytingens Dag

Mål: Revitalisere Skytingens Dag som en arena for profilering og markedsføring.

Strategi: Skytingens Dag er et profileringstiltak som kan gjennomføres i flere skytedisipliner for å oppnå større synlighet.

Tiltak:

- a) Norges Skytterstyre skal gjennomgå konseptet for Skytingens Dag, der det blant annet skal vurderes alternative gjennomføringer for å skape mest mulig aktivitet og synlighet.
- b) Bedre markedsføring for å få økt oppslutning om Skytingens Dag.
- c) Personlige invitasjoner til politikere og myndighetspersoner.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

6. Kommunikasjon og media

Hovedmål for perioden 2016-2020:

Gjennom aktiv kommunikasjon internt og eksternt, skal DFS styrke kjennskapen til organisasjonen, for å forsterke omdømme og inntektsgrunnlag.

6.1 Intern kompetanse

Mål: Styrke forståelsen av DFS virksomhet i egen organisasjon.

Strategi: Gi samlag og skytterlag kompetanse om DFS sitt verdigrunnlag.

Tiltak:

- Opplæring og formidling av kommunikasjonsstrategien og Langtidsplanen 2016-2020.
- Utarbeide og oppdatere tilgjengelig informasjonsmateriell.
- Gi samlag og skytterlag innspill til budskap om DFS for å nå ut til ulike medier.
- Hjelpe skytterlagene med fakta i forkant av store begivenheter, som de kan selge inn hos sin lokalavis.
- Lære opp samlag og skytterlag til å håndtere informasjon og kontakt mot media.
- Etablere ordning med regionale mediekontakter.

Medansvar: Samlag og skytterlag

6.2 Norsk Skyttertidende

Mål: Organisasjonens eget blad skal bidra til å skape stolthet, oppmerksomhet og identitet til DFS.

Strategi: Bruke NST aktivt for å informere skytterne, samlag, kommuner og medier om organisasjonen.

Tiltak:

- Videreutvikle og styrke NST som et moderne og interessant blad for alle skyttere og tillitsvalgte i DFS.
- Utvikle nettsiden www.skyttertidende.no til å være aktuell med organisasjonsmessige og sportslige nyheter.
- Opprettholde og helst øke antall abonnementer gjennom aktive kampanjer.
- Bladet skal være økonomisk selvfinansierende.

6.3 Sosiale medier

Mål: Aktiv bruk av Facebook, Twitter, Instagram og Snapchat samt www.dfs.no skal bidra til økt oppmerksomhet om DFS.

Strategi: Være tydelig på hvor og hvilket budskap som skal formidles i de ulike sosiale medier

Tiltak:

- Lage handlingsplan for hvordan og på hvilke sosiale medier organisasjonen skal synliggjøres.
- Prioritere ressursbruk på sosiale medier i forhold til andre kommunikasjonskanaler.

6.4 Media

Mål: Bruke lokalaviser, regionaviser, riksaviser, radio og fjernsyn til å skape økt oppmerksomhet om DFS.

Strategi: Få økt antall presseoppslag om organisasjonsmessige og sportslige saker

Tiltak:

- Ta aktive standpunkt i media i saker som angår DFS organisasjon.

- b) Ta direkte kontakt med aviser, radio og fjernsyn for å selge inn aktuelle saker.
- c) Foran større arrangement som LS, lage felles fakta og informasjon som samlag og skytterlagene kan selge inn lokalt.
- d) Videreutvikle rettighetsavtalen med NRK slik at den gir grunnlag for mer TV-tid og flere arrangement i TV-ruta.
- e) Utarbeide stevnemal for informasjon om og fra stevner til media.
- f) Utnytte DFS sitt 125-årsjubileum i 2018 til å spre kunnskap om organisasjonen.

Medansvar: Regionale mediekontakter og samlagenes mediekontakter

7. Organisasjon, marked og økonomi

Hovedmål for perioden 2016-2020:

DFS sentralt skal ha fokus på organisasjonsutvikling for å bidra til å styrke aktiviteten i samlag og skytterlag, og samtidig sikre økonomien sentralt gjennom statlig og egen finansiering.

7.1 Organisasjonsutvikling

Mål: Drive organisasjonens virksomhet rasjonelt i tråd med nåtidens krav og samfunnsutvikling.

Strategi: Innføre større grad av delegering mellom Skyttertinget, Skytterstyret og administrasjonen.

Tiltak:

- a) Gjennomgang av delegasjon Skyttertinget – Norges Skytterstyre – Skytterkontoret.
- b) Revidere Skytterboka.
- c) Videreutvikle regionale seminar som organisasjonens ledermøter.
- d) Gjennomgå organiseringen med fokus på mer aktivitet, rasjonell drift og godt demokrati.

Medansvar: Samlagene

7.2 Økonomiske rammevilkår

Mål: Sikre at DFS oppnår gode rammevilkår for best mulig å løse vårt oppdrag for Forsvaret og samfunnet for øvrig.

Strategi: Målrettet arbeid for å sikre bred politisk støtte for organisasjonens oppdrag og finansiering, samt sørge for å styrke egenkapitalen gjennom egne inntekter.

Tiltak:

- a) Fremme skyttersakens interesser og betydning for politikere nasjonalt, regionalt og lokalt.
- b) Ha en god dialog med Forsvarsdepartementet, og eventuelt andre departement.
- c) Sikre at statlige bevilgninger opprettholdes på minst samme nivå som i 2016.
- d) Salgsavdelingen skal videreutvikles med flere produkt for å oppnå større inntjening.
- e) Fri egenkapital skal i løpet av planperioden bygges opp til minst 10 mill. kroner.
- f) Nøkternhet skal prege DFS.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

7.3 Markedsavtaler og samarbeidspartnere

Mål: DFS skal bli en attraktiv samarbeidspartner og øke inntektene gjennom samarbeidsavtaler med næringslivet.

Strategi: Gjennom fokus på kvalitet i alle ledd skal DFS levere et produkt som potensielle samarbeidspartnere ønsker å assosiere seg med og som skaper gjensidig stolthet.

Tiltak:

- a) Utvikle en tydelig markedsprofil for DFS i tråd med markedsstrategien.
- b) Utvikle DFS som kommersielt produkt godt forankret i våre kjerneverdier.
- c) Skape merverdi for våre samarbeidspartnere og tilby attraktive samarbeidsløsninger.
- d) Gjøre det attraktivt for skytterlagene å bruke avtalene som inngås sentralt
- e) Ivareta struktur og rettigheter til DFS gjennom retningslinjer og gode avtaler internt og eksternt.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

7.4 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)

Mål: IKT-tjenestene skal sikre organisasjonens primære IKT-behov i alle organisasjonsledd, og samtidig bidra til en effektiv intern forvaltning.

Strategi: Moderne teknologi skal sikre effektiv arbeidsflyt og samhandling, samt øke tilgjengelighet og tilbakemeldingsevne til våre tillitsvalgte på alle nivå.

Tiltak:

- a) Organisasjonens IKT-løsninger skal være framtidsrettet og lett tilgjengelige.
- b) Utvikling av IKT-løsninger skal hele tiden ha som mål å gjøre organisasjonen mer effektiv og tilgjengelig.
- c) Videreutvikle Mitt DFS og publiseringsløsninger på flere plattformer for skytterlag og samlag.
- d) Tilby web baserte e-Læringsmoduler på alle områder.
- e) Arrangere kurs for samlagenes IT-kontakter hvert år.
- f) Videreutvikle eDialog og effektivisere bruk av videokonferanseløsning.
- g) Videreutvikle nettbaserte supporttjenester.

Medansvar: Samlagenes IT-kontakter

8. Samfunnsansvar

Hovedmål for perioden 2016-2020:

DFS skal tydeliggjøre og synliggjøre sin viktige samfunnsrolle mot offentlige myndigheter og politikere.

8.1 Styrke samarbeid med offentlige myndighetsorgan og politikere

Mål: Større synliggjøring og anerkjennelse i samfunnet.

Strategi: Prioritere ressurser til kontakt med offentlige myndigheter som forvalter DFS sine interesser, og ha jevnlig kontakt med politikere fra alle partier.

Tiltak:

- a) Ha jevnlig møter med Forsvarsdepartementet og andre aktuelle departement for å tydeliggjøre og skape felles forståelse for vår samfunnsrolle som forsvarsorganisasjon og våpenopplæringsinstitusjon.
- b) Pleie og utvikle god kontakt med stortingsgruppene for saklig og god informasjon om DFS.
- c) Følge opp kommunikasjonsstrategien på alle organisasjonsnivå når det gjelder kontakt med offentlige myndigheter og politikere, både regionalt og lokalt.
- d) Invitere politikere til våre arenaer – spesielt LS.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

8.2 Styrke DFS sin samfunnsrolle

Mål: Synliggjøre og tydeliggjøre DFS sitt samfunnsbidrag.

Strategi: Være en synlig og aktiv tilbyder av tjenester til det norske samfunnet.

Tiltak:

- a) Aktiv markedsføring av skytterlagene sine aktiviteter og behovet for en desentralisert skytebanestruktur.
- b) DFS skal være allment kjent for utvikling av god våpenkultur i det norske samfunnet.
- c) Utvikle DFS som en viktig arena i forhold til folkehelsearbeidet gjennom samarbeid med regionale og lokale folkehelsekoordinatorer.
- d) Videreutvikle samarbeidet med politiet om skytebaneanlegg og søke samarbeid om grunnleggende skyteopplæring.
- e) Søke samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet for å synliggjøre DFS som en viktig ressurs i å forebygge kriminalitet gjennom vårt holdningsskapende arbeid.

Medansvar: Samlagene og skytterlagene

8.3 Organisasjon og etikk

Mål: DFS skal videreutvikle og forankre sitt verdi- og etikkarbeid i hele organisasjonen.

Strategi: Økt fokus på organisasjonsutvikling innenfor områder som etikk og holdninger.

Tiltak:

- a) Alle skal føle seg velkomne og trygge i et skytterlag.
- b) Ta et tydelig standpunkt i etiske og moralske spørsmål i organisasjonen og overfor media.
- c) Våre potensielle samarbeidspartnere skal speile DFS sine etiske verdier.

9. Økonomisk prognose 2016-2020

Tekst		Regnskap 31.12.2015	Budsjett 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020
Tilskudd fra FD		28 745 000	29 265 000	29 900 000	30 500 000	31 000 000	31 500 000
Andre off. tilskudd			-	500 000	500 000	500 000	500 000
Omsetning salgsavd.		27 818 100	25 500 000	27 000 000	27 500 000	28 000 000	28 500 000
Omsetning NST		2 358 610	2 300 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000	2 700 000
Kontingent skytterlag		2 059 445	2 243 000	2 300 000	2 350 000	2 400 000	2 450 000
Arrangementsavgifter		1 451 215	1 243 000	1 250 000	1 500 000	1 250 000	1 500 000
Markedsinntekter		110 000	600 000	1 500 000	2 000 000	2 500 000	3 000 000
Momskompensasjon		1 734 949	1 700 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Landslotteriet			1 550 000		1 600 000		1 600 000
Andre inntekter		360 517	400 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum inntekter		64 637 836	64 801 000	67 150 000	70 750 000	70 550 000	74 050 000
Administrasjon	D	7 595 701	7 670 000	8 100 000	8 400 000	8 700 000	9 000 000
Arrangementer	A	4 149 078	3 945 000	3 800 000	3 800 000	4 000 000	3 800 000
Medaljer, premier	A	726 859	665 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Driftstilskudd org. ledd	D	1 466 378	1 456 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Anleggsavdeling							
- Drift og bidrag	D	4 526 701	4 474 000	4 500 000	4 550 000	4 750 000	4 800 000
- Miljøpakke	Ø	5 106 813	5 715 000	5 400 000	5 900 000	5 900 000	6 000 000
Utdanning	A	3 601 630	4 025 000	4 500 000	4 550 000	4 600 000	4 650 000
Ungdom/rekruttering	A	2 487 986	2 634 000	2 800 000	3 200 000	3 000 000	3 000 000
Felt- og skifeltskyting	A	821 023	800 000	1 200 000	800 000	850 000	900 000
Info-/markedsføring	D/A	1 797 562	2 271 000	2 300 000	2 400 000	2 450 000	2 500 000
Andre prosjekter	A		-	1 000 000	1 500 000	1 500 000	2 000 000
Sum org. utgifter		32 279 731	33 655 000	35 600 000	37 100 000	37 750 000	38 650 000
Kostnader salgsavd.		27 397 001	24 996 000	26 500 000	27 000 000	27 500 000	28 000 000
Kostnader NST		2 277 492	2 300 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000	2 700 000
Kostnader IKT-tjenester		1 663 230	1 968 000	2 000 000	2 050 000	2 100 000	2 150 000
Andre kostnader/overf.		781 053	-	250 000			
Kommunikasjon/org.	A		350 000	100 000	100 000	250 000	500 000
Landslotteriet			1 032 000		1 100 000		1 100 000
Overført tilskudd FD		-46 756					
Totale kostnader		64 351 751	64 301 000	66 850 000	69 850 000	70 200 000	73 100 000
Resultat		286 085	500 000	300 000	900 000	350 000	950 000
Fri egenkapital		8 809 904	8 800 000	9 100 000	9 500 000	9 850 000	10 300 000

Prosentvis fordeling Drift / Aktivitet / Øremerka for avmerka poster:

Fordeling utgifter		R 2015	B 2016	P 2017	P 2018	P 2019	P 2020
Drift	D	43,95 %	42,22 %	41,64 %	40,99 %	41,47 %	41,21 %
Aktivitet	A	40,23 %	40,97 %	43,23 %	43,15 %	43,00 %	43,47 %
Øremerka (miljøpakke)	Ø	15,82 %	16,81 %	15,13 %	15,86 %	15,53 %	15,33 %

Prioritering ved mer inntekter enn prognosen tilsier:

- 1) Styrke kommunikasjons- og markedsarbeidet (finansieres med markedsinntekter)
- 2) Styrke ungdoms- og rekrutteringsarbeidet

Prioritering ved mindre inntekter enn prognosen tilsier:

- 1) Øke markedsinntekter
- 2) Sentral skyteprøveavgift (tas opp med Miljødirektoratet og Norges Jeger- og Fiskerforbund)
- 3) Innføre sentral medlemskontingent
- 4) Redusere bidragsordninger

Utredning fra Sotnakk-utvalget

Anbefalinger til endring av klassestrukturen og skyteprogrammene i DFS

2016

Til Norges Skytterstyre

Med bakgrunn i oppdrag fra Norges Skytterstyre, legger «Sotnakk-utvalget» herved fram sine anbefalinger i forhold til endringer av klassestruktur og skyteprogrammer i Det frivillige Skyttervesen. Utvalget vil takke alle skyttere, skytterlag og skyttersamlag som har kommet med innspill til arbeidet.

Alle forslag og konklusjoner i rapporten støttes av et flertall av utvalgets medlemmer.

1. februar 2016

Egil Sotnakk (leder)
(sign)

Åse Marit Myrvang
(sign)

Oddbjørn Meland
(sign)

Ellen Forseth
(sign)

Steinar Paulsen
(sign)

Kjell Strand Hovland
(sign)

Roy Håkstad
(sign)

Innholdsfortegnelse:

---

1. Bakgrunn og mandat	side 4
1.1 Møtevirksomheten	side 4
1.2 Historie	side 4
1.3 Arbeidsform	side 5
1.4 Innspill	side 5
2. Forslag klassestruktur 100 meter bane/finfelt	side 6
2.1 Begrunnelser for forslag 100 meter ungdom/rekruttering	side 6
2.2 Begrunnelser for forslag 100 meter veteranklassene	side 8
2.3 Skivestørrelse/rangering 100 meter	side 9
2.4 Klassebenevnelser	side 9
2.5 Konklusjoner forslag 100 meter	side 9
3. Forslag klassestruktur 200/300 meter bane/grovfelt	side 10
3.1 Begrunnelser for forslag 200/300 meter bane/grovfelt	side 11
3.2 Konklusjoner forslag 200/300 meter	side 12
4. Skyteprogram og skytetider baneskyting/15 meter	side 13
4.1 Like skytetider for alle på samme arena	side 13
4.2 Prøveskuddtid	side 14
4.3 Konklusjon forslag skyteprogram og skytetider	side 14
5. Andre forhold knyttet til mandatet	side 15
5.1 Feltskytingsdisipliner	side 15
5.2 Egen klassesetting 15 meter	side 15
5.3 Den norske Skyttermedalje	side 16
5.4 LS-utvalgets rapport	side 17
5.5 Offisielle landsdelkretsstevner 15 meter	side 17
5.6 Konklusjon andre forhold knyttet til mandatet	side 18
6. Oppsummering	side 18

1. Bakgrunn og mandat

Med bakgrunn i vedtak på Skyttertinget 2013 (sak 6, 7 og 10), vedtok Norges Skytterstyre i sitt møte i november 2014 (sak 94) å nedsette et utvalg som skulle gjennomgå konkurranseklassene og skyteprogrammene i DFS (jfr. skytterbokas kapittel 7 og 11). Dette med sikte på å skape økt oppslutning og interesse for DFS aktiviteter. På dette grunnlag skulle utvalget fremme sine anbefalinger til eventuelle endringer i dagens regelverk.

Spesielt skulle utvalget gi anbefalinger om en eventuell flytting av klasse V65 fra 100 til 200 meter, samt om klasse 1 skulle flyttes fra 200 til 100 meter, jfr. sak 6 og 7 på Skyttertinget 2013. Det samme gjaldt hvilke klasser som skulle omfattes av dopingreglementet, jfr. sak 10 på Skyttertinget 2013.

Utvalget ble gitt følgende sammensetning:

Egil Sotnakk (leder)
 Roy Håkstad
 Steinar Paulsen
 Ellen Forseth
 Åse Marit Myrvang
 Oddbjørn Meland
 Kjell Strand Hovland
 Terje Vestvik (sekretær fra administrasjonen)

Utvalget ble gitt frist til 1. februar i 2016 med å levere sin innstilling til Norges Skytterstyre.

I desember 2014 (sak 111) la LS-utvalget fram sin rapport etter Landsskytterstevnet i 2014. Rapporten ble vedtatt oversendt til utvalget for klassesetting og skyteprogram.

I mars 2015 (sak 18) vedtok Norges Skytterstyre å sende følgende saker til utvalget.

- Forslag fra Sogn Indre: Oppheving av forbud mot betablokker.
- Forslag fra Vesterålen: Felthurtigskyting i klasse V73 utføres fra liggende skytestilling.
- Forslag fra Agder: Egen jegerklasse på baneskyting 200 m.
- Forslag fra Akershus: Egen klassesetting på 15 meter.

I sak 9 på Skyttertinget 2015, ble det vedtatt at Nordmør skyttersamslag sitt forslag om endring i skytingen om Den norske Skyttermedalje, også skulle oversendes Sotnakk-utvalget.

1.1 Møtevirksomheten

Sotnakk-utvalget har gjennomført fire møter; 19. januar, 2. august, 15. september og 3. desember i 2015. Tre av møtene har vært avholdt på Quality Airport Hotel Gardermoen, mens møtet den 2. august var lagt til Lesja skytebane i forbindelse med Landsskytterstevnet. Alle utvalgets medlemmer har deltatt på samtlige møter.

1.2 Historie

Dagens klassestruktur og skyteprogrammer har blitt formet gjennom mange år, helt fra starten av Det frivillige Skyttervesen i 1893. Norges Skytterstyre og Skyttertinget har alltid hatt vår forsvarsrelaterte formålsparagraf for øye når endringer har blitt gjort. Ny formålsparagraf er vedtatt av Skyttertinget i 2014 (påventer Stortingsbehandling). Formålsparagrafen gir organisasjonen et oppdrag, hvor vi skal "...fremme god våpenkultur og praktiske skyteferdigheter (...) til nytte for Forsvaret og samfunnet for øvrig". Det krever at vi som organisasjon tilrettelegger for at flest mulig får våpenopplæring og vedlikeholdt skyteferdigheter.

Det er bred enighet om at den klassestruktur med skyteprogrammer som vi har formet gjennom over 120 år, allerede sørger for at de fleste som ønsker å være med har et godt tilbud i DFS. Opprettelsen av DFSU i 1963, og senere utvikling av veteranklassene, har gitt et godt grunnlag for mestring for alle aldersgrupper.

Det er allikevel et sunnhetstegn for en framtidsrettet organisasjon å se på muligheter for ytterligere forbedringer. Sist det ble foretatt en større gjennomgang av klassestrukturen var i 1994. I 2008 var det forslag til en større endring i ungdomsklassene, men den ble ikke vedtatt. Det er imidlertid siden 1994 gjort flere endringer av både klassestrukturen og skyteprogram. Eksempelvis innføring av klasse Aspirant, Åpen klasse, endring klasse 1 og 2, nedre aldersgrense for rekrutt, samt nytt alternativt program på 15 meter

1.3 Arbeidsform

Utvalget gjennomgikk først mandatet og hadde en bred diskusjon på dets ulike problemstillinger. Gjennomgripende i arbeidet var det å følge opp målsettingen om at ethvert nytt forslag skulle ha som mål å gi økt interesse og deltakelse. Et attraktivt klasse- og konkurransetilbud er avgjørende for å rekruttere og beholde skytterne i DFS.

På bakgrunn av mandatets omfattende rekkevidde, valgte utvalget en arbeidsform der man først gjennomgikk klassestrukturen og skyteprogrammene i baneskyting. Klassene på 100 meter ble gjennomgått først, deretter 200/300 meter. Ved forslagene til endring av klasser på baneskyting, er det samtidig drøftet hvor disse skal skyte feltskyting (finfelt/grovfelt).

Etter denne gjennomgangen ble enkeltforhold knyttet til feltskytingsdisiplinene drøftet. Videre forhold i mandatet knyttet til klassesetting for 15 meter, Den norske Skyttermedalje, LS-utvalgets rapport, samt mesterskap på 15 meter.

Utvalget har valgt å holde seg til overordnede føringer, uten å gå i detaljer hvor dette ikke har vært påkrevd. Rapporten har slik sett blitt rimelig kort og konkret.

1.4 Innspill

For å engasjere skyttere, skytterlag og skyttersamlag, ble det bedt om innspill til problemstillingene knyttet til mandatet. Over 40 innspill ble mottatt innen fristens utløp den 1. september 2015. Det kom inn et bredt spekter av forslag.

Utvalget har tatt med seg mange av innspillene som grunnlag for flere av de endringer som foreslås. Noen innspill har dog vært knyttet til mindre spesialønsker fra enkeltskyttere, som utvalget ikke har funnet det hensiktsmessig å gå nærmere inn på.

2 Forslag klassestruktur 100 meter bane/finfelt

(Forslag til endringer i forhold til dagens system satt i kursiv. B = Bane og F = Felt)

Klassenavn	Hvem i klasse	Program/Mesterskap	Opprykk/nedrykk	Restriksjoner/Muligheter
Klasse Aspirant	<i>– 15 år.</i> Anbefalt nedre aldersgrense 10 år.	Som i dag	Som i dag	Som i dag
Klasse Rekrutt	11 – 13 år	Som i dag	Som i dag	Som i dag
Klasse Eldre Rekrutt	14 – 15 år	Som i dag	Som i dag	Som i dag
Klasse Junior	16 – 17 år	Som i dag	<i>Mulig opprykk til eldre junior som 17 åring.</i>	Samme mulighet for fleksibilitet som i dag. Skytter kan gå direkte fra Junior til 200/300 som 18-åring.
<i>Klasse Eldre Junior</i>	<i>18 år</i>	<i>B: 35 skudd mesterskapsprogram som for klasse 3 – 5. Skytetider som de øvrige klasser på 100 meter. F: Grovfelt sammen med klasse 2 – 5/V55. Ikke eget feltmesterskap.</i>	<i>Fordeles til klassene 2-5 fra 19 år etter resultater oppnådd i eldre junior.</i>	<i>Tillatt også med kaliber .22 som i de øvrige klasser på 100 meter. Dopingreglementet til DFS gjelder for denne klassen. Samme fleksibilitet som i dag med å alternere mellom 100 og 200/300 meter.</i>
<i>Skytterklasse</i>	<i>16 – 100 år</i>	<i>B: 25 skudd ligg som aspirantklassen. F: 30 skudd finfelt</i>	<i>Kan når som helst velge å gå over til klasse 1 eller Junior-klassene</i>	<i>Alle typer DFS - godkjente våpen tillatt. Stevner opp til samlagsstevnet.</i>
<i>Klasse V65-A</i>	<i>Skyttere over 65 år</i>	<i>B: 25 skudd ligg + 10 skudd mesterskap. F: 30 skudd finfelt + 12 skudd mesterskap. Mesterskap felles med V65-B i både baneskyting og feltskyting.</i>	<i>Nedrykk til klasse V65-B etter kvalitet. Opprykk fra V55 og 2 etter kvalitet.</i>	<i>Skyttere fra klasse 3 – 5 som blir 65 år må gå til klasse V65-A første året. Skyttere fra klasse 2 har samme kvalitetskrav som klasse V55 til V65 A.</i>
<i>Klasse V65-B</i>	<i>Skyttere over 65 år</i>	<i>B: 25 skudd ligg + 10 skudd mesterskap F: 30 skudd finfelt + 12 skudd mesterskap Mesterskap felles med V65-A i både baneskyting og feltskyting.</i>	<i>Opprykk til klasse V65 A etter kvalitet. Fra klasse V55 og 2 etter kvalitet. Fra klasse 1 ved 65 år.</i>	<i>En skytter i klasse V65-B kan kvalifisere seg til mesterskapsfinale på lik linje med skytterne i klasse V65 A.</i>

2.1 Begrunnelser for forslag 100 meter ungdom/rekruttering

Her gjennomgås begrunnelser for forslagene til de enkelte klasser. Angående skytetider for baneskyting, behandles det i kapittel 4.

2.1.1 Aspirant

Dagens Aspirantklasse endres i alder opp til 15 år. Dette gjøres samtidig med at man innfører en ny klasse for nybegynnere 16 år og eldre (Skytterklasse). Utvalget mener at betegnelsen Aspirant er best å benytte på barn/ungdom under 16 år, samt at det er naturlig å dele klassen i en ungdomsklasse og en voksenklasse på 100 meter.

2.1.2 Rekrutt

Klasse Rekrutt beholdes som i dag.

2.1.3 Eldre Rekrutt

Klasse Eldre Rekrutt beholdes som i dag. (Se for øvrig forslag angående felthurtigskyting i kapittel 5.1.2)

2.1.4 Junior

Klasse Junior beholdes som i dag.

2.1.5 Eldre Junior (ny)

Utvalget mener det vil være riktig å innføre en ny klasse Eldre Junior som skyter mesterskapsprogrammet for klasse 3–5 med stående skyting. En tilsvarende klasse, som da ble kalt klasse 1, eksisterte i Det frivillige Skyttervesen fram til og med 1994. Innføring av 18-årsklasse var fremmet av DFSU i 2008, men fikk da ikke tilslutning. Utvalget mener imidlertid at en slik løsning er å anbefale.

Å innføre en 18-årsklasse med ståendeskyting på 100 meter, mener utvalget er både riktig og viktig ut fra flere forhold. Det er først og fremst lettere å tilegne seg ferdigheter i stående på 100 meter enn på 200/300 meter. Overgangen fra å skyte liggende og knestående på 100 meter, til året etter å skyte normalt mesterskapsprogram for klasse 3-5 på 200/300 meter, synes for krevende.

Noen av de beste skytterne mestrer dagens ordning godt, mens mange får problemer med spesielt den stående skytingen. I en sårbar tid i forbindelse med utdanning og mulig flytting, er overgangen til senior svært stor for mange. Om flere fikk velge å prøve seg på stående på 100 meter, hvor det også er tilgang til rimeligere ammunisjon, tror utvalget frafallet ville vært mindre.

Det at 18-åringene igjen får et mesterskap for dem selv på 100 meter, vil gi de jevnaldrende et år til i et fellesskap på 100 meter. Utvalget tror dette vil være inspirerende, spesielt for de skytterne som ikke mestrer stående skyting umiddelbart.

En annen effekt som også er positiv, er at det vil bli lettere å klassesette skytterne til klasse 2 - 5. Det har vist seg krevende å finne et system som oppfattes rettferdig når en ikke vet nivået skytterne har på stående skyting. I dag finnes det juniorer som er så gode at de burde gått rett til klasse 5, men som klassesettes i klasse 4. Samtidig er det eksempler på juniorer som klassesettes til klasse 4, men som ikke har nivået på stående skyting til å være i den klassen.

Et motargument er at det blir en ny klasse som krever et mesterskap til på 100 meter baneskyting. Slik utvalget ser det, er ikke det å opprette en ny klasse noen ulempe, hvis det medfører at flere av skytterne får en bedre overgang fra 100 til 200/300 meter.

Utvalget konkluderer med at denne klassen skal skyte grovfelt sammen med klasse 2-5/V55. Det er, slik utvalget ser det, ikke behov for et eget feltmesterskap for klasse eldre junior.

2.1.6 Skytterklasse (ny)

Utvalget mener det bør opprettes en ny «aspirantklasse» på 100 meter for nybegynnere 16 år og eldre. I Skytterklassen kan alle være med å skyte 25-skudd som Aspirantklassen. Klassen er spesielt rettet mot foreldre eller andre som kan tenke seg å prøve skyting uten at det er en vanlig konkurranseklasse. For foreldre er dette en klasse hvor de kan skyte sammen med sine barn.

Skytterklassen bør være en uhøytidelig klasse hvor man gjerne tildeler et minne for deltakelsen. Det er viktig at kostnaden holdes nede, så det bør vurderes om klassen kun kan betale arrangementsinnskudd.

I dag er Aspirantklassen utvidet til ikke å ha en aldersbegrensning. Utvalget mener at navnet Skytterklasse er bedre egnet for de voksne som ønsker å prøve seg på skyting.

Skytterklassen kan benytte alle tillatte gevær og skyter finfelt som Aspirantklassen.

2.2 Begrunnelser for forslag 100 meter veteranklassene

2.2.1 Angående innkommet forslag om å flytte V65 til 200 meter

Utvalget har i forhold til mandatet særskilt drøftet Uttrøndelag sitt forslag til Skyttertinget 2013 om å flytte klasse V65 til 200/300 meter. Utvalget mener overordnet at det vil medføre en splittelse av dagens gode veteranmiljø på 100 meter.

Om det er skyttere over 65 år som ønsker seg mer krevende utfordringer, så bør heller andre klasser på 200/300 meter vurderes. Et annet argument er at selv om vi nå har fått innført Adlerauge, kan det fortsatt være slik at synet til enkelte gjør det lettere å være med på 100 meter enn 200/300 meter.

Forslaget om å flytte klasse V65 over til 200 meter synes, slik utvalget ser det, mest av alt å være motivert ut i fra et ønske om større utfordringer for de beste skytterne i klasse V65. Trolig vil det således ikke ha effekt på å få med flere skyttere i klassen. Det kan trolig omvendt føre til at noen av de svakeste skytterne i klasse V65 (og de med dårligst syn) ikke lenger mener de har et godt konkurransetilbud i klasse V65.

2.2.2 Angående forslag til nytt system for V65 og V73

Dagens veteranklasser (V65 og V73) synes å fungere godt. Vi har et meget sterkt veteranmiljø i DFS, og veteranene er også særdeles viktige som ressurspersoner i skytterlagene.

Utvalget har drøftet og konkludert med at det virker som at aldersinndelingen er overflødig i dagens veteranklasser V65 og V73. Dette er understøttet fra et forslag som Blaker skytterlag har kommet med et innspill om. Gjennom statistikk viser de at det nærmest ikke er nivåforskjell mellom klasse V65 og V73. På siste Landsskytterstevnet i Lesja 2015 var gjennomsnittspoengsummen 243 poeng i begge klasser, mens medianresultatet (det midterste resultatet i klassen) var på 246 poeng i begge klasser.

Ser en på statistikk fra tidligere LS, er det et svakt bedret nivå i klasse V65 enn V73, mens det i landsdelskretser og samlag også er tilnærmet likt nivå med noen samlagsvise forskjeller. Mange samlag opplever således at nivået på de beste skytterne i klasse V65 og V73 er nesten like godt, ja sågar ser en at i enkelte samlag kan nivået i klasse V73 være høyere.

Det er slik utvalget ser det derfor ingen iøynefallende grunn til å opprettholde de to mesterskapene for klasse V65 og V73. Dette med begrunnelse i at de beste i begge klasser er nærmest like gode.

Hvis klasse V65 heller deles i to etter kvalitet, vil flere veteranskyttere på et lavere ferdighetsnivå bedre sin sjanse til premie. Det vil trolig motivere flere til å være med i disse klassene. Dette ut fra en tanke om at det ikke er de som skyter 245 til 250 poeng som slutter med skyting i denne aldersgruppen, men at det kan inspirere flere som skyter lavere poengsummer (eller ikke deltar) til å delta i en klasse med større muligheter for premie.

Det viktigste for deltakelse i disse klassene er selvfølgelig det gode miljøet, men en kan ikke se bort fra at noen blir «skremt» av det høye nivået, spesielt i noen samlag. Et klassesystem etter kvalitet, som vi har ellers i seniorklassene, kan således være den riktige løsningen også for veteranene. Sammenligner man med klasse 3 – 5, er det også bare ett mesterskap der, men man skiller premiene på ulike nivå i klassesettingen.

Ulempen som kan føles for de som allerede er i disse klassene, er at et mesterskap blir tatt bort. Når nivået er tilnærmet likt i de to klassene, er eneste argument for å opprettholde to mesterskap at klassene er så store at veteranene «fortjener» det. Det er et argument man også kunne brukt på klasse 3 og 4, men der er det altså kun ett mesterskap for klasse 3 – 5.

Utvalget har vurdert om alderen til en slik ny veteranklasse burde vært hevet til eksempelvis 70 år. Der er konkludert med at man her først og fremst må ta hensyn til de skyttere mellom 65 og 70 år, som har ønske/behov for å kunne skyte på 100 meter. Tvinges skytterne til å skyte på 200/300 meter fram til de blir 70 år, vil flere kunne falle utenfor å ha et godt konkurransetilbud.

Utvalget tror fordelene med å innføre en kvalitetsinndeling på klassene vil oppheve den opplevde ulempen ved at et mesterskap blir fjernet. Det synes ikke hensiktsmessig å innføre et eget mesterskap for B-klassen, hvor det kåres en mester

blant de nest beste over 65 år. Dette i tråd med at det heller ikke kåres mestre i klasse 3 eller 4. Med den endring som foreslås med å innføre finale for klasse eldre junior, vil antall mesterskap på 100 meter bli det samme som i dag.

2.2.3 Klasse V65-A

Denne klassen vil bestå av de beste skytterne over 65 år etter kvalitet. Det legges derfor opp til at det er klasesettingsresultater fra foregående sesong som bestemmer om man skal tilhøre klasse V65 A eller V65 B. (Andre betingelser i tabell). Utvalget mener klassene A og B skal tilstrebes å være omtrent like store. (Se for øvrig forslag angående felthurtigskyting kapittel 5.1.1)

2.2.4 Klasse V65-B

Denne klassen vil bestå av skyttere over 65 år med de svakeste klasesettingsresultatene. (Andre betingelser i tabell).

2.3 Skivestørrelse/rangering 100 meter

Problemstillinger angående skivestørrelse er strengt tatt utenfor utvalgets mandat, da man her behandler forhold i Skytterbokas kapittel 9. Det har imidlertid kommet flere forslag om å endre skivestørrelsen på 100 meter, eksempelvis til 50 cm skive. Utvalget har drøftet problemstillingene rundt at mange skyttere i disse klassene skyter 250 poeng, men kommet fram til at dette først og fremst er en utfordring på Landsskytterstevnet.

For de nest beste skytterne er det bra at de oppnår gode poengsummer, og utvalget mener således at 60 cm skiva bør opprettholdes. Alternativt kunne det vært sett på en løsning med en progressiv skive hvor tieren blir noe mindre, mens 9, 8 osv. blir større. Utvalget har imidlertid konkludert med å ikke tilrå noen endring.

Rangeringsregler tilhører kapittel 10 i Skytterboka og således også utenfor utvalgets mandat. Det har imidlertid også her kommet forslag på at det bør tillates desimalrangering. Utvalget mener rangeringsmetodene bør holdes til å skille med innertiere/innertreff, og ikke gå på desimalrangering. Bruk av desimaler vil forsterke en uønsket utvikling hvor krav til presisjon i våpen og ammunisjon får ytterligere fokus.

2.4 Klassebenevnelser

Utvalget har drøftet klassebetegnelse i rekrutteringsklassene. Det er ikke lett forståelig for personer utenfor Det frivillige Skyttervesen å skjønne hvilke aldersspenn det der snakkes om. I andre ungdomsidretter er det vanlig med aldersbetegnelser for klassene, da dette blir lettere forstått i media og av de som ser oss utenfor skyttersporten. Utvalget har allikevel konkludert med at man vil beholde denne særegenheten. Det bør imidlertid vurderes å sette alderstrinn bak benevnelserne, eksempelvis «Eldre Rekrutt 14 og 15 år».

2.5 Konklusjoner forslag 100 meter

Utvalget foreslår å innføre en ny Skytterklasse for nybegynnere 16 år og eldre.

Utvalget foreslår en ny klasse Eldre Junior for 18-åringere som skal skyte seniorprogram som for klasse 3 - 5.

Utvalget foreslår endringer i veteranklassene på 100 meter. Det innføres to klasser fra 65 år etter kvalitet. Nåværende klasse V73 fjernes.

Utvalget foreslår at det vurderes en annen klassebenevnelse på rekrutteringsklassene for å bedre forståelsen av aldersinndelingen. (Eksempel Eldre Rekrutt 14 og 15 år)

3. Forslag klassestruktur 200/300 meter/Grovfelt

(Forslag til endringer i forhold til dagens system satt i kursiv. B = Bane og F = Felt)

Klassenavn	Hvem i klasse	Program	Opprykk/nedrykk	Restriksjoner/Muligheter
Jegerklassen	Som i dag	<i>B: 25 skudd fri skytestilling F: Som i dag</i>	Som i dag	<i>Begrenses til 8 mm kaliber, automatgevær og rekyl-demper ikke tillatt.</i>
Klasse 1	Som i dag	Som i dag	<i>Ingen krav til opprykk til klasse 2, da skytteren kan skyte i klassen så lenge man ønsker uansett nivå. Ønsker skytteren å gå til klasse 2, så går skytteren til klasse 2A eller B etter kvalitet.</i>	<i>Alle skyttere kan velge å skyte i klasse 1. For skyttere som tidligere har skutt i klasse 2A – 5/V55, må allikevel ha legeerklæring på at de ikke kan skyte kne/stå. Dopingbestemmelsene gjelder ikke for denne klassen.</i>
Klasse 2A	<i>Alle skyttere kan velge å skyte i klasse 2A. Skyttere fra klasse 1 som ønsker å skyte knestående og som har nådd klassesettingskravet til 2A. Skyttere i klasse 2A eller fra 2B som har kvalitet til klassen etter oppnådd klassesettingspoengsum. Skyttere fra klasse 3 – 5 som ønsker å skyte knestående og liggende.</i>	<i>B:25 skudd med liggende og knestående + 10 skudd mesterskap F: 30 skudd felt + 12 skudd mesterskap som 3 – 5/V55. Eget mesterskap, teller ikke i NM feltskyting.</i>	<i>Skyttere rykker ned i klasse 2B etter klassesettingspoengsum. Skyttere som tidligere har skutt i klasse 3 – 5. går til den klasse de sist var kvalifisert for om de går ut av klasse 2A eller B.</i>	<i>Skyttere som tilhører junior-klassene, 3 – 5 eller V55, og som benytter betablokker eller har fått tillatelse i forhold til funksjonshemming, må skyte i klasse 2A. Etter et år i klasse 2A kan de skyte seg ned i klasse 2B. Eget mesterskap i feltskyting. Gis ikke anledning til å være med på NM felt for EJ/3-5/V55.</i>
Klasse 2B	<i>Nybegynnere som ønsker å skyte liggende og knestående. Skyttere fra klasse 1 som ønsker å skyte knestående og som ikke har nådd klassesettingspoengsum for klasse 2A. Skyttere som ikke har kvalitet til klasse 2A.</i>	<i>Som klasse 2A. Samlet mesterskap med klasse 2A i både baneskyting og feltskyting.</i>	<i>Skytteren skyter seg opp til klasse 2A etter kvalitet. Skytteren kan ved årsskiftet velge å gå til klasse 1 med kun liggende skyting, eller til klasse 3 – 5 med stående.</i>	
Klasse 3-5	Som i dag	Som i dag	<i>Skyttere fra klasse 2 som ønsker å skyte i klasse 3 – 5, fordeles etter kvalitet.</i>	Som i dag
Klasse V55	Som i dag, <i>men ikke skyttere som benytter betablokkere. Disse må skyte i klasse 2A.</i>	Som i dag	Som i dag	Som i dag

3.1 Begrunnelser for forslag 200/300 meter bane/grovfelt

For utvalget har det overordnede målet med klassesettingen på 200/300 meter vært at flere skal få et tilbud som gjør at det blir enklere å komme inn i skyttersporten, samt at det gis muligheter for større fleksibilitet med hensyn til skytestillinger.

Skyttertinget 2013 sendte over to saker i tilknytning til klasser på 200/300 meter. Det ene gjaldt om klasse 1 skulle flyttes til 100 meter, og det andre gjaldt dopingbestemmelser for klasse 2 og V55.

Sakene blir ikke her behandlet særskilt, men utvalgets syn og forslag til endringer både når det gjelder rekruttering og dopingspørsmålet kommer fram i det foreslåtte klassesettingssystemet.

3.1.1 Jegerklasse

Dagens jegerklasse har kun et konkurransetilbud på feltskyting. Utvalget mener dette tilbudet bør utvides til også å gjelde baneskyting. Det er et stort potensiale i DFS til å få med flere jegere på stevnene, og utvalget mener at skyting på 200/300 meter er mest hensiktsmessig. Der er også kapasiteten størst på de fleste stevner lokalt. Utvalget mener at jegerne kan skyte 25-skudd med de skytetider som ellers brukes på 200/300 meter. Premiering som for de øvrige klasser (se ellers tabell).

Agder skyttersamlag sitt forslag, oversendt utvalget fra Norges Skytterstyre mars 2015, understøtter en slik argumentasjon i tråd med utvalgets innstilling.

3.1.2 Klasse 1

Utvalget foreslår at klasse 1 får en utvidet ramme fra i dag. Det første som foreslås er at det ikke blir et krav om å gå ut av klassen selv om man skyter høye poengsummer. Så lenge det ikke innføres mesterskap i klassen, mener utvalget at de fleste vil ønske å skyte seg oppover i klassesettingssystemet.

Fordelen med et slikt system er at flere tilbys å skyte de stillinger de ønsker å skyte, og som de føler er best for egen mestring. Utvalget tror det vil medføre at flere vil forbli lengre som skyttere. Trolig er det flere som slutter p.g.a. at programmene blir for vanskelig å mestre.

Utvalget vil imidlertid begrense muligheten for nedrykk til klasse 1 for skyttere fra klasse 3-5. Skyttere fra klasse 3-5 må ha en legeerklæring på at de ikke er i fysisk stand til å skyte kne og stående skytestilling. Med en slik legeerklæring sikres skyttere et tilbud i DFS som vi i dag ikke fanger opp i Åpen klasse, hvor det er krav om at de må skyte både liggende og knestående.

Utvalget foreslår således å fjerne dagens Åpen klasse. Den har ikke fungert godt. Samtidig har den ikke løst utfordringer knyttet til skyttere som ikke har vært i fysisk stand til å skyte knestående.

Nivået i klasse 1 vil trolig øke noe med den nye klassen. Alternativet for de som synes nivået ikke er tilpasset deres ferdighetsnivå som nybegynnere, blir således å skyte i Skytterklassen. Utvalget tror uansett at den nye klassen vil bidra til flere deltakere i klasse 1, ved at nye grupper skyttere tilbys å skyte kun i liggende skytestilling.

Angående forslaget fra Skyttertinget 2013 fra Kvinesdal skytterlag gjennom Vest-Agder skyttersamlag, om at klasse 1 burde skyte på 100 meter, mener utvalget at klassen bør beholdes på 200/300 meter. Det begrunnes både ut i fra det at utvalget nå foreslår en voksen rekrutteringsklasse på 100 meter (Skytterklassen), og at dagens klasse 1 på 200/300 meter har god oppslutning. Spesielt voksne som selv ikke har barn som skyter, vil nok føle at miljøet er riktigere på 200/300 meter hvor de «jevnaaldrende» skyter. Dette har også noe med kapasitet på 100 meter versus 200/300 meter. Med de endringer som foreslås av utvalget, vil det være best kapasitet for klasse 1 på 200/300 meter.

Klasse 1 skyter grovfeltskyting som i dag, med kun liggende skytestilling. Det skal ikke arrangeres mesterskap i klassen verken i baneskyting eller feltskyting. Det at det ikke er mesterskap er vesentlig når klassen får så stor nivåforskjell som utvalget foreslår. Ved at mesterskapene gjelder for klassene høyere opp, vil også motivasjonen for å gå i disse klasser bli større for de beste skytterne.

3.1.3 Klasse 2A og 2B

Utvalget foreslår at dagens klasse 2 med liggende og knestående skytestilling, deles i to klasser i forhold til nivå. Dette fordi det med utvalgets forslag vil bli stor nivåforskjell i klassen, og fordi det legges opp til et system med samlet mesterskap for begge klassene.

Trolig mister Det frivillige Skyttervesen en del skyttere, fordi vi ikke har tilrettelagt for større fleksibilitet med hensyn til skytestillinger. Med det systemet utvalget foreslår, kan alle få skyte på sitt nivå i klasse 2 med knestående og liggende skyting. Utvalget vil ikke foreslå noen eksakt poengsum hvor dette nivået skal ligge, men en fordeling på ca 50% i begge klasser vil gi et klassesettingsresultat som krever 235+ for å være i klasse A.

Det er utvilsomt slik at mange føler de ikke mestrer stående, men at de allikevel er «tvunget» til å skyte stående. Det på grunn av at de ikke har lavt nok klassesettingsresultat til å gå ned i nåværende klasse 2.

Ved at Åpen klasse foreslås fjernet, gis skyttere som går på betablokker eller har andre handicap, nå tilbud om å skyte i klasse 2. Det samme gjelder skyttere fra klasse V55 som må benytte betablokker. Utvalget mener det vil være sportslig best for klasse V55 om denne klassen blir fri for bruk av betablokkere. Det gjør at alle skyttere i V55 også kan skyte om feltmesterskapene for senior. Det er også en administrativ utfordring med dagens system, at skyttere som benytter betablokkere i klasse V55, selv må si fra for å bli fjernet fra hovedlisten til mesterskapene i feltskyting i klasse 2-5/V55.

Nå er det slik at alle skyttere i klasse V55, også de som går på betablokkere, kan skyte om både bane- og feltmesterskapet i klasse V55. Sportslig mener utvalget at det er galt, da det knyttes stor prestisje til disse mesterskapene.

Skyttere som må benytte betablokkere, og som tidligere har skutt i V55, gis etter utvalgets anbefaling nå et tilbud i klasse 2A med både et banemesterskap og feltmesterskap. Dette mener utvalget vil bli et godt tilbud til de skyttere i dagens klasse V55 som må benytte betablokker.

Det presiseres at utvalget mener at ingen skytter fra klasse 2 kan få skyte om feltmesterskapet for klasse Eldre junior, 3 – 5 og V55 om å bli norgesmester i feltskyting. Velger man å skyte i klasse 2, så er det en konsekvens av det nye systemet, og man er samtidig sikker på at ingen som skyter om feltmesterskapet for senior skyter i en klasse som tillater bruk av betablokker.

Hvis man tillater skyttere i klasse 2 å kunne skyte om alle mesterskap, gis det også muligheter for at flere skyttere i eksempelvis klasse V55 heller vil velge klasse 2. Det kan bidra til at klasse V55 blir mindre attraktiv, og det ønsker utvalget ikke å legge opp til.

3.1.4 Klasse 3-5

Utvalget foreslår ingen endringer i disse klassene. Det vil således ikke tillates at det benyttes betablokker i klassene som skyter om de gjeveste mesterskapstitlene.

3.1.5 Klasse V55

Klasse V55 foreslås opprettholdt som i dag, med den endring at det ikke tillates å benytte betablokker for å delta i klassen.

3.2 Konklusjon forslag 200/300 meter

Utvalget foreslår at Jegerklassen utvides til også å gjelde baneskyting på 200/300 meter.

Utvalget foreslår at klasse 1 skal være en klasse hvor man kan skyte liggende så lenge man vil, uten å bli tvunget opp i klasesystemet, selv om man skyter 250 poeng.

Utvalget foreslår at nåværende klasse 2 deles i en A og B klasse, hvor dagens Åpen klasse fjernes. Alle skyttere i klasse 3 – 5 kan frivillig velge å skyte i klasse 2A med kun liggende og knestående skyting.

Utvalget foreslår at skyttere som tilhører klasse 3 – 5 eller V55, og som benytter betablokkere, må skyte i klasse 2A. Skyttere med funksjonshemninger som gjør at de ikke kan skyte i en eller flere stillinger, tilbys å skyte i klasse 2A eller klasse 1.

Utvalget foreslår at det innføres et eget samlet mesterskap også i feltskyting for klasse 2A og 2B på samlagsstevner, landsdelskretsstevner og Landsskytterstevnet.

4. Skyteprogram og skytetider

Utvalget har drøftet skyteprogrammer generelt i alle klasser. Utvalget vil ikke foreslå endringer på de nåværende konkurranseprogrammer, ut over de endringer som er beskrevet i forbindelse med klassesetting i kapittel 2 og 3. Skyteprogrammene synes godt tilpassede for mestring i de ulike klasser. Utvalget har fått inn flere forslag for å endre skyteprogrammene i tillegg til LS-utvalgets innspill (kapittel 5.4), men ingen av forslagene har fått tilslutning fra et flertall av utvalgsmedlemmene.

Flere har sendt innspill om at skytetidene burde bli like for alle på samme arena. Dette gjelder både på 100 meter og 200/300 meter og innendørs 15 meter. Utvalget har fulgt opp dette og foreslår endringer nedenfor.

I tillegg har utvalget drøftet skytetidene på prøveskudd i de ulike disipliner.

4.1 Like skytetider for alle på samme arena

Utvalget har tatt opp problemstillinger i forhold til at det bør være like skytetider på 100 meter og 200/300 meter, samt innendørs på 15 meter. Utvalget mener som flere innspill at det sikkerhetsmessig er påkrevd at når det ropes «stans» så skal det gjelde for alle skyttere på samme arena. Når det ropes «stans» flere ganger under samme serie, er det en sikkerhetsrisiko, spesielt utendørs.

4.1.1 100 meter

På 100 meter mener utvalget at skytetidene gjøres lik for alle, ved at også omgangstiden på finaler blir lik for alle. Uavhengig av om forslaget om å endre klasse V73 blir innført eller ikke, mener utvalget at skytetiden også for veteranfinalen på 100 meter skal være på 2 minutter. Det samme gjelder om ny klasse Eldre junior blir innført, at denne klassen da får 2 minutter på sin finaleomgang.

4.1.2 200/300 meter

Alle klasser, også de som foreslås som nye, skyter på de samme skytetider som gjelder i dag. Unntatt prøveskuddtid jfr. punkt 4.2.

4.1.3 Innendørs 15 meter

Alle klasser får samme skytetid på hele programmet. 15-skudden: 2 minutt – 3 minutt – 2 minutt. 10-skudden: 3 minutt. Mesterskapsomgang: 2 minutt. Skytes 10 skudd som to serier a 5 skudd er skytetiden 3 + 2 minutt. Alternativet med å skyte 10 skudd på 4 minutt i serie fjernes.

Dette vil gjelde både mesterskapsprogram alternativ 1 og 2 i Skytterbokas tabell 11.130. Selv om det er lettere å ha oversikt på innendørsbaner for standplassleder, er det viktig at man i all opplæring og konkurranser har respekt for stanskommandoen.

4.2 Prøveskuddtid

Ved gjennomgangen av mesterskapsprogrammene ble det i utvalget drøftet spørsmål knyttet til prøveskudd og prøveskuddtid. Etter at man har gått over til elektronisk målmateriell, er muligheten til innskyting mye bedre enn da man skjøt på papp. Med dagens skytetider medfører det at de fleste skyter flere prøveskudd enn tidligere. Dette gjelder både foran 15-skudd, før 10-skudd og mesterskapsomgang.

Det positive med det er at skytteren får bedre mulighet til å skyte seg inn. Samtidig ser man en utvikling hvor det skytes svært mange prøveskudd, ved alle de tre mulighetene. Det er ikke uvanlig å se ungdomsskyttere skyte 10 prøveskudd før første 5-skudd. Mange prøveskudd medfører at kostnaden for å drive skytesporten blir høyere. Tidligere ble det skutt 11 skudd til sammen på de tre prøveskuddseriene, mens det er god grunn til å tro at det i dag på elektroniske skiver skytes vesentlig flere prøveskudd i gjennomsnitt.

For seniorskyttere er jo dette et valg som den enkelte tar i forhold til egen økonomi, mens i rekrutteringsklassene så medfører dette en ekstra kostnad for foreldre. Ikke alle foreldre har her de samme økonomiske ressurser.

Nivået på skytingen har blitt svært høyt på alle arenaer etter innføringen av Sauer 200 STR i 1990. I tillegg har nok det faktum at skytterne nå jevnt over er bedre innskutt også medført at det er lettere å skyte godt nå, samtidig som at alt annet utstyr skytteren nå kan erverve for å optimalisere skytingen.

For å få ned kostnaden kunne man ha innført en begrensning på antall prøveskudd. Utvalget har imidlertid samlet seg om et mer moderat forslag der prøveskuddtiden opprettholdes på 3 minutter før 15-skudd, og deretter 2 minutter før 10-skudd og mesterskapsomgang til alle klasser. Tiden før mesterskapsomgang skal gjelde både når det er fortløpende mesterskapsomgang og når finalen skytes særskilt til slutt på stevnet.

4.3 Konklusjon forslag skyteprogram og skytetider

Utvalget foreslår at det innføres lik skytetid på hver av de ulike skytearenaer, innendørs, 100 meter, 200/300 meter.

Innendørs og på 100 meter blir skytetidene som følger for alle klasser:

15-skudd: 2 minutt – 3 minutt – 2 minutt.

10-skudd: 3 minutt. (3 minutt og 2 minutt om 10-skudd på 15 meter skytes over to serier a 5 skudd for alle klasser. 10 skudd på 4 minutt fjernes som alternativ på 15m.)

Mesterskapsomgang: 2 minutt.

Dette gjelder for alle typer programmer. Det gis ikke spesiell skytetid for enkeltskuddvåpen

På 200/300 meter blir skytetidene som følger for alle klasser:

15-skudd: 1,5 minutt – 3 minutt – 2 minutt.

10-skudd: 3 minutt.

Mesterskapsomgang: 75 sekunder.

Tid på prøveskudd på 100 og 200/300 meter for alle klasser endres slik:

Før 15-skudd: 3 minutt.

Før 10-skudd: 2 minutt.

Før mesterskapsomgang: 2 minutt.

Prøveskuddtid innendørs beholdes som i dag.

5. Andre forhold knyttet til mandatet

Dette kapitlet tar for seg problemstillinger gitt i mandatet til utvalget, men som ikke behandles i egne kapitler.

5.1 Feltskytingsdisipliner og programmer

Utvalget har drøftet feltskyting særskilt, og spesielt forslaget fra Vesterålen skyttersamlag som foreslår at V73 skal skyte felthurtigskytingen fra liggende skytestilling.

Feltskyting i Det frivillige Skyttervesen har, slik utvalget ser det, mange utfordringer som ikke først og fremst er knyttet til skyteprogrammene. Utvalget mener at mange tiltak i dagens Handlingsplan for feltskyting er gode, og må følges videre opp. Det har ikke vært flertall i utvalget for å gjøre endringer på dagens skyteprogram, verken i grovfelt eller finfelt.

5.1.1 Felthurtigskyting i veteranklassene over 65 år

Utvalget er enig med Vesterålen i at felthurtigskyting for V73 bør skytes fra liggende skytestilling. Utvalget mener dette også bør gjelde V65, og under forutsetning av at utvalgets forslag får gjennomslag, vil således utvalget at både V65 A og V65 B tillates dette. Argumentene for dette er flere. Blant annet at veteraner i den alderen kan ha svært ulike helsemessige forutsetninger for å «kaste seg» ned.

Det eneste motargumentet, slik utvalget ser det, er at disse skyttere da ikke har mulighet til å kvalifisere seg for en finale. Så langt utvalget kjenner til, er det ikke skyttere i nyere tid over 65 år som har greid den prestasjonen, så den muligheten er mest teoretisk.

5.1.2 Felthurtigskyting og Stang-skyting for klasse eldre rekrutt

Utvalget mener det videre bør åpnes for at klasse eldre rekrutt gis mulighet til både å skyte felthurtigskyting og Stang-skyting. Felthurtigskytingen bør da som for veteranene over 65 år foregå fra liggende skytestilling. Dette begrunnes ut i fra det sikkerhetsmessige aspekt, og med at det vil være krevende nok fra liggende skytestilling for disse skytterne.

Utvalget mener at skyttere i klasse Eldre Rekrutt har en modenhet for å kunne prøve disse disiplinene, og at det vil være spennende for denne aldersgruppen å prøve hurtigskytingsdisiplinene. Eneste motargument går på kostnader til ammunisjon, men trolig vil dette være noe som blir trent på i mindre grad av denne aldersgruppen. Positivt vil det uansett være at de allerede i ung alder blir gjort kjent med disse skytedisipliner i DFS.

5.2 Egen klassesetting 15 meter

Utvalget har drøftet forslaget fra Akershus skyttersamlag angående å innføre egen klassesetting på 15 meter. Utvalget slutter seg ikke til forslaget. Dagens system med én klassesetting til alle øvelser synes å være tilfredsstillende og et enkelt system å administrere.

I like stor grad som at det kunne vært ideelt med egen klassesetting på 15 meter, burde det sånn sett også vært en egen klassesetting i feltskyting. Utvalget mener imidlertid at dette ikke er nødvendig. Noen skjevheter finnes i forhold til hvor gode skytterne er i de ulike disiplinene, men i hovedsak er det enkelttilfelle som har store avvik mellom prestasjonene i de ulike øvelser.

Det bør heller være slik at personer som skyter nærmest utelukkende stevner innendørs, med et for høyt nivå i forhold til klassesettingen på bakgrunn av utendørsresultater, blir anmodet om å gå over i en høyere klasse. I dag er dette en mulighet skyttersamlaget har i forhold til feltskyting, og dette bør vurderes også i forhold til skyttere som skyter 15 meter innendørs.

5.3 Den norske Skyttermedalje

Nordmør skyttersamlag sitt forslag om å gjøre endringer på programmet for Den norske Skyttermedalje ble oversendt Sotnakk-utvalget fra Skyttertinget 2015. Utvalget har således drøftet skytingen om skyttermedaljen generelt og forslaget spesielt.

5.3.1 Historie og skyttermedaljen i dag

Skytingen om Den norske Skyttermedalje er den eldste skytingen vi har i Det frivillige Skyttervesen, og ble først skutt om allerede i 1870. Sølvmedaljen fikk de skyttere som oppnådde 5 i gjennomsnittspoengsum (9 delt skive) på 250 alens avstand, og innføringen av medaljen motiverte skytterne til trening da det ga status å få medaljen. Slik sett er dette en svært tradisjonsrik medalje som tildeles både i sølv og gylt (gylt fra 1886), og hvor det i tillegg til medaljen tildeles en flott diplom (første gang 1880). Det tildeles videre stjerner til de skyttere som står til gullmedaljen, men har denne fra før. Fra 1999 ble det innført et keramikkrus til alle de skyttere som har oppnådd kravet til skyttermedaljen i sølv fem ganger.

Reglementet for å få medaljen er krevende å sette seg inn i, og gjør trolig at ikke mange kjenner til hva som skal til for å få medaljen. Dette gjelder nok spesielt de nye og yngre skytterne som ikke vet historien til medaljen. Slik systemet er, blir medaljene tildelt samlagsvis, og poengsummene for å stå til de ulike medaljevalørene avhenger av antall deltakere og nivået i det enkelte samlag.

Antall skyttere som skyter om Den norske Skyttermedalje har gått mye nedover de siste årene, og i 2014 var det kun 904 skyttere som var registrert som deltakere i henhold til Norges Skytterstyres årbok. Så lenge denne skytingen var knyttet til Nationens landsskyting (sist 2009), var deltakelsen vesentlig høyere.

Stevnetilbudet har nå blitt så stort at de fleste steder blir denne ærverdige medaljen skutt om på en ukekveld i skytter-samlagene. Dette skyldes nok at deltakerantallet er lite og at man da ikke vil benytte en helgedag. De skyttere som har medaljene fra før, finner det nok lite interessant å delta i skytingen når det ikke knyttes noen annen skyting i tilknytning til medaljen. Enkelte samlag har gjort mer eller mindre vellykkede forsøk på å knytte andre skytinger sammen med skytingen om skyttermedaljen. Andre skyter om medaljen i kretsene som enkelte samlag fortsatt har.

5.3.2 Skyttermedaljen framover

Når utvalget har drøftet hva man bør gjøre med skyttermedaljen i framtida, har det vært en debatt hvor flere forhold har vært diskutert samtidig. Først og fremst er utvalget enige i at medaljen har stor historisk verdi, og således bør beholdes. På den annen side mener utvalget at det er liten sannsynlighet for at en revitalisering av denne medaljen vil gi flere skyttere til DFS. Den motivasjon som lå i få denne medaljen tidligere er neppe mulig å få tilbake, da det i dag er innført mange og prestisjefylte mesterskap som fenger mer.

Nordmør skyttersamlag sitt forslag om å tilrettelegge for at flere kan skyte om medaljen, ved at V55 får skyte kne i stedet for stående, mens klasse 1, V65 og V73 får skyte liggende, vil selvfølgelig gjøre at flere kan skyte om medaljene. Med unntak av skytterne i klasse 1, er det nok mange i denne aldersgruppen som allerede har oppnådd kravene til både sølv og gylt, og således vil trolig dette ikke være noe viktig tiltak for skyttermedaljen.

Til Skyttertinget 2015 forelå det en saksutredning om at skyttermedaljen også kunne skytes om på 100 meter, og da i bronsevalør. I dag kan alle skyte om skyttermedaljen, men det på 200/300 meter på programmet som inneholder 3 stående skudd på den ene 10-skudden.

Utvalget mener det sikkert er mulig å gjøre tiltak for at flere kan få skyte om medaljen, men vi er usikre på hvilken status en slik medalje vil få. I dagens DFS kan ungdom skyte om mange medaljer på stevner, og spørsmålet er om innføring av enda en medalje som skal administreres er nødvendig og ønskelig.

Heller bør man kanskje se på om det er noe med dagens system for skyttermedaljen som gjør at det ikke føles like gjevt for skytterne som tidligere. Det at systemet for å få tildelt medaljen er krevende og avhengig av antall deltakere og nivå i samlaget, bidrar nok også til at få skjønner hva som skal til for å oppnå medaljen.

Utvalget har ikke konkludert med konkrete tiltak angående skyttermedaljen, men mener hele reglementet bør gjennomgå for en forenkling. Poengsummene på 230 og 260 poeng, for å kunne bli tildelt henholdsvis sølv og gylt medalje, synes også å være svært lave i forhold til dagens nivå på skytterne. I praksis har ikke disse poengsummene noe å si, da kravet de fleste steder blir mye høyere. Enkelte steder ser man at medaljene blir tildelt på svært lave poengsummer, som bidrar til å svekke prestisjen ved tildelingene.

5.4 LS-utvalgets rapport

I 2014 leverte LS-utvalget en rapport til Norges Skytterstyre. Bakgrunnen var at Skytterstyret hadde bedt LS-utvalget å gå gjennom gjennomføringen av Landsskytterstevnet 2014, for å se på sportslige og arrangementsmessige tilpasninger ved finaleavviklinger.

Rapporten ble oversendt Sotnakk-utvalget, og er drøftet særskilt i forbindelse med en gjennomgang av skyteprogrammer som kom inn under utvalgets mandat.

LS-utvalget var i flere tilfelle delt i sine innstillinger, men det kom konkret forslag fra to personer i utvalget om en endring av dagens finalegjennomføring for klasse 3 – 5, og hvor det på Landsskytterstevnet ble innført en superfinale (kongelaget) for de beste skytterne med 10-skudd (3 stå, 3 kne og 4 ligg) på 2 minutter.

Sotnakk-utvalget mener at endringer som eventuelt skal gjøres på finalen på Landsskytterstevnet, også må ses på i sammenheng med hvordan finaler arrangeres på de andre mesterskapene. Utvalget har som beskrevet i kapittel 4, ikke forslag til endringer på nåværende program.

Utvalget mener forslag om gjennomføring i forhold til Landsskytterstevnet bør fremmes direkte fra en faggruppe, satt sammen i LS-utvalget. Siden Sotnakk-utvalget ble opprettet, er det også gjort vedtak om tilpasning i forhold til gjennomføring av kongelaget, blant annet med innertierrangering og endring på prøveskuddtid.

Det har også kommet innspill til utvalget som gjelder Landsskytterstevnet og finalegjennomføringer der, blant annet egen Stang- og felthurtigfinale for kvinner. Utvalget mener disse forslag kan tas med videre når eventuelt Landsskytterstevnets finalegjennomføringer blir drøftet i framtid.

5.5 Offisielle landsdelskretsstevner 15 meter

På Skyttertinget 2015 ble det fra Akershus skyttersamlag fremmet forslag om at det skulle innføres offisielle landsdelskretsstevner innendørs på 15 meter. Saken ble utsatt til 2016. Administrasjonen foreslo for Skytterstyret at saken skulle overføres til Sotnakk-utvalget, men i sak 76/2015 vedtok Skytterstyret ikke å gjøre en slik oversendelse. Utvalget har allikevel drøftet denne saken, da mesterskap på 15 meter ligger innenfor utvalgets mandat i Skytterbokas kapittel 11.

Utvalget har således drøftet fordeler og ulemper ved å innføre offisielt landsdelsmesterskap på 15 meter. Konklusjonen er at utvalget ikke vil anbefale en slik innføring. Utvalget mener dagens system, hvor det er frivillig opp til landsdelskretsene å gjennomføre et slikt mesterskap, er en god ordening. Utvalget ser ikke at en slik innføring er nødvendig for å styrke aktiviteten på 15 meter. Forhold som lange avstander og skivekapasitet har da også medført at enkelte landsdelskretser ikke har funnet det hensiktsmessig å innføre landsdelskretsstevner.

5.6 Konklusjon andre forhold knyttet til mandatet

Utvalget foreslår at skyttere i klasse Eldre Rekrutt tillates å skyte Stang- og felthurtigskyting.

Utvalget foreslår at skyttere i klassene over 65 år, klasse 1 og Eldre Rekrutt skyter felthurtigskyting med liggende utgangsstilling.

Utvalget foreslår at Skytterbokas punkt 7.160, angående samlagets kontroll med klassesettingen, bør også gjelde skyttere som deltar innendørs på 15 meter.

Utvalget anbefaler at det foretas en gjennomgang av reglementet for Den norske Skyttermedalje.

Utvalget anbefaler ikke at det innføres offisielle landsdelskretsstevner på 15 meter.

6. Oppsummering

Sotnakk-utvalget mener rapporten gir svar på de problemstillinger som er knyttet til mandatet. Utvalget har ikke hatt som målsetting å «revolusjonere» Det frivillige Skyttervesen innenfor mandatets avgrensning, men har pekt på forslag som vi tror vil kunne gi bedre tilrettelegging for å rekruttere flere skyttere til DFS. Utvalget vil takke Norges Skytterstyre for oppdraget, og håper rapporten gir gode innspill til videre behandling.

